



T.C  
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 4. VE 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV  
ÖDEVLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ OLUŞMASINDA  
AİLELERİN VE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ**

Sabahat ÖCAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HATAY/2009

T.C  
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 4. VE 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV  
ÖDEVLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ OLUŞMASINDA  
AİLELERİN VE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ**

Sabahat ÖCAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı  
Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER

HATAY/2009

**MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı öğrencisi Sabahat ÖCAL tarafından hazırlanan “**İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin ve Öğretmenlerin Rolü**” başlıklı çalışma, ...../...../.....tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı  
(Başkan)

-----  
Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER

Üye

-----  
Doç. Dr. Fatih TÖREMEN

Üye

-----  
Yrd. Doç. Dr. Cengiz TÜYSÜZ

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../.../.....

Enstitü Müdürü

## ÖNSÖZ

Eğitim kavramının bir parçası olan öğrenme birey için tüm yaşamı süresince ve her yerde devam eder. Eğitim - öğretimin resmi kurumları olan okulları, öğrenmenin tek gerçekleştiği yer olarak düşünmek mümkün değildir. Okul yaşamının dışına çıkan öğrenci için öğrenme bitmiş demek değildir. Okulda öğrenilenlerin evde tekrarını yapma, pekiştirme, kendi eksiklerini görme, sorumluluk duygusunu alma gibi birçok nedene bağlı olarak öğretmenlerin en çok tercih ettikleri yöntemlerden biri de ev ödevleridir.

Eğitimin sürekli aksayan yönleri, ev ödevleri konusunda da böyle bir durumun söz konusu olup olmadığı sorusunu akıllara getirmektedir. Eğitim - öğretim sürecinde sorunların en aza inmesinde ve başarının sağlanmasında tam işbirliği olması gerektiği düşüncesinden doğan bu araştırma, okul-öğrenci-veli üçgeninde ev ödevine yönelik yapılan uygulamaları, görüş, inanış ve tutumları ortaya koymayı ve öğrencilerin tutumlarının oluşmasında ailelerin ve öğretmenlerin rolünü belirlemeyi amaçlamış, bu doğrultuda öneriler getirmiştir.

Yaptığım bu çalışmanın her aşamasında birçok kişinin katkısı olmuştur. Öncelikle, değerli görüş ve eleştirileriyle beni yönlendiren, her fırsatta bana zaman ayıran danışmanım ve değerli hocam Yrd. Doç. Dr Bayram ÖZER'e saygı ve şükranlarımı sunarım. Lisansüstü eğitimimde bana çok değerli katkıları olan ve kendisinden birçok şey öğrendiğim değerli hocam Yrd. Doç. Dr İsmail GELEN'e, değerli görüş ve katkılarından dolayı Mustafa Kemal ve Çukurova Üniversiteleri öğretim üyelerine teşekkürü bir borç bilirim.

Lisansüstü eğitimimde dönem arkadaşlarıma, görev yaptığım okullarda desteklerini esirgemeyen, her konuda bana yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma ve amirlerime, uygulama yaptığım ilköğretim okullarındaki idarecilere, öğretmenlere, öğrencilere ve velilere teşekkürlerimi sunarım.

Tüm hayatım boyunca maddi manevi desteğini hiç eksik etmeyen, her türlü sıkıntı ve zorluğa katlanarak beni yetiştiren dünyanın en güzel annesine ve babama, dualarını hiç eksik etmeyen babaanneme, anneanneme ve dedelerime, uygulamalarım sırasında yardımlarını eksik etmeyen kayınvalidem A. Berna ERGÜL'e kuzenim Derya Ülkü EGE'ye, Tuğba ÇAĞLAR'a, arkadaşım Sena AŞKAROĞLU'na ve ders çalıştığım zamanlarda sürekli kapımı aşındıran, motivasyon kaynağım, biricik yeğenim, uğurum Berinay Tuana'ya teşekkür ederim.

Son olarak bu çalışmaya en az benim kadar emek veren, bana her konuda destek olan, sonsuz sabır ve fedakârlık gösteren, sevincime ve heyecanlarıma ortak olan çok sevdiğim eşim Mehmet Mert ÖCAL'a sonsuz teşekkür ederim.

Sabahat ÖCAL

Aralık, 2009

## ÖZET

# İLKÖĞRETİM 4. VE 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ OLUŞMASINDA AİLELERİN VE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ

**Sabahat ÖCAL**

**Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi,**

**Danışman: Yrd. Doç. Bayram ÖZER**

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin ve ailelerin rolünü belirlemektir. Bu amaçla, öğretmen ve velilerin ev ödevlerine yönelik stratejilerini belirlemek için anket formu, öğrencilerin tutumlarını belirlemek üzere ise tutum ölçeği geliştirilmiştir. Bunlara ek olarak; öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin konuyla ilgili görüşlerini saptamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formları geliştirilmiştir.

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini, Adana İli Seyhan İlçesi sınırları içinde bulunan okullarda görev yapan 100 öğretmen ve bu okullarda eğitim gören 125 dördüncü ve beşinci sınıf öğrencileri ile bu öğrencilerin velileri olan 119 kişiden oluşmaktadır. Sayısal verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Analiz için t-testi, tek yönlü varyans analizi, frekans ve yüzdelik değerler kullanılmıştır. Nitel veriler ise içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular çerçevesinde; öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu belirlenmiştir. Bağımsız değişkenlerden; cinsiyet, sınıf seviyesi ve verilen ödev türlerine göre öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin ödevde günlük ayırdıkları zaman ile tutumları arasında anlamlı farklılık oluşmuştur. Ayrıca, öğretmenlerin ve ailelerin ev ödevlerine yönelik “genellikle” doğru stratejiler izledikleri ortaya çıkmıştır. Bu bulgular ışığında, öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının olumlu olmasında aile ve öğretmen yaklaşımının etkili olduğu anlaşılmıştır. Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik uyguladıkları stratejiler ile cinsiyet, branş ve mesleki kıdemleri arasında anlamlı farklılık ortaya çıktığı ve mezun oldukları okul/öğretim programları arasında anlamlı farklılık oluşmadığı tespit edilmiştir. Velilerin ise sahip oldukları çocuk sayısının ev ödevlerine yönelik uyguladıkları stratejiler üzerinde etkili olduğu; öğrenim durumu, meslek ve aylık gelir değişkenlerinin etkili olmadığı belirlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Ev Ödevleri, Performans Görevleri, Öğretmen Davranışları, Veli Davranışları, Öğrenci Tutumları

**ABSTRACT****THE ROLE OF PARENTS AND TEACHERS ON EXISTING ATTITUDES OF  
4TH AND 5TH GRADE STUDENTS TOWARDS HOMEWORK****Sabahat ÖCAL****Department of Educational Sciences, Master Thesis****Supervisor: Assistant Professor Bayram ÖZER**

The aim of this research is to determine the role of the parents and teachers on existing attitudes of 4th and 5th grade students towards their homeworks. So, the questionnaire has been constituted to determine the teachers and student's parents strategies about the homeworks are; besides, the attitude scale has been applied to define the attitudes of the students. In addition to these studies, semistructured conversation forms have been prepared to define the opinions of the students, teachers and parents about the subject.

The research is a descriptive study at scanning model. The sample of the research includes in 100 teachers who work at the schools in Seyhan, Adana, 125 students who are presently studying in these schools and 119 families. To analyze data, SPSS program was used. The statistical techniques t-test, One Way ANOVA, frequency and percentage were used to analyze the data. To analyze qualitative data was made content analyze.

As a result of the framework research findings obtained in the, student's attitudes towards homework is identified as positive. According to gender, class level and types of homeworks (which are independent variables) there are no significant differences in the behaviors of the students towards their homeworks. An important difference has been formed between the student's behaviours and the period of time that they are spending daily on their homeworks.. Moreover, it reveals that both of the teachers and parents are following usually the proper strategies for homeworks. In the lights of these findings, the approach of families and teachers has been understood to be effective about students have positive attitude towards to their homeworks. It has been identified that significant differences emerged between the strategies which teachers implement for homeworks and gender, branch, professional seniority. Furthermore, it has been identified that there is no important difference about the school/cirriculum that they graduate. It has been observed the number of children of parents is effective on homework strategies for their implementation, but it has been determined that the variables of educational status, occupations and incomings are not effective.

**Key words:** Homework, Performance Tasks, Behaviors of Teachers Behaviors of Parents, Attitudes of Students

## İÇİNDEKİLER

	<b>Sayfa No</b>
Önsöz.....	i
Özet ve Anahtar Sözcükler.....	iii
Abstract and Key Words.....	iv
İçindekiler.....	v
Tablolar Listesi.....	viii
Ekler Listesi.....	xv

## BÖLÜM 1

<b>1. GİRİŞ</b> .....	<b>1</b>
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Alt Amaçlar.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi.....	7
1.5. Sayıtlılar.....	9
1.6. Sınırlılıklar.....	9
1.7. Tanım ve Kısaltmalar.....	10

## BÖLÜM 2

### **2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR**

2.1. Kuramsal Çerçeve.....	11
2.1.1. Ödev Kavramı.....	11
2.1.2. Ev Ödevinin Tarihsel Gelişimi.....	15
2.1.3. Ev Ödevinin Olumlu ve Olumsuz Etkileri.....	20
2.1.3.1. Ev Ödevinin Olumlu Etkileri.....	21
2.1.3.2. Ev Ödevinin Olumsuz Etkileri.....	25
2.1.4. Öğrenci ve Ödev.....	28
2.1.4.1. Öğrencilerin Ödevlere Yönelik Tutumları.....	29



2.1.4.2. Ödevlere Yönelik Öğrenci Özelliklerinden Kaynaklanan Sorunlar....	31
2.1.4.3. Öğrenci Sorumlulukları.....	34
2.1.5. Aile ve Ödev.....	35
2.1.6. Öğretmen ve Ödev.....	41
2.2. İlgili Araştırmalar.....	46
2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	46
2.2.2 Yurt İçinde Yapılan Araştırmaların Genel Değerlendirmesi.....	51
2.2.3. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	52
2.2.4. Yurt Dışında Yapılan Araştırmaların Genel Değerlendirmesi.....	56

### BÖLÜM 3

<b>3. YÖNTEM.....</b>	<b>58</b>
3.1. Araştırma Yöntemi.....	58
3.2. Evren ve Örneklem.....	58
3.3. Veri Toplama Araçları.....	59
3.3.1. Öğrenci Tutum Ölçeğinin Hazırlanması ve Uygulanması.....	60
3.3.2. Veli Anket Formunun Hazırlanması ve Uygulanması.....	61
3.3.3. Öğretmen Anket Formunun Hazırlanması ve Uygulanması.....	62
3.3.4. Görüşme Formlarının Hazırlanması ve Uygulanması.....	63
3.4. Verilerin Toplanması.....	64
3.5.Verilerin Analizi.....	64

### BÖLÜM 4

<b>4. BULGULAR VE YORUMLAR.....</b>	<b>66</b>
4.1. Kişisel Bilgilere Ait Bulgular ve Yorumları.....	66
4.1.1. Öğrencilere Ait Kişisel Bulgular ve Yorumları.....	66
4.1.2. Öğretmenlere Ait Kişisel Bulgular Yorumları.....	70
4.1.3. Velilere Ait Kişisel Bulgular ve Yorumları.....	73
4.2. Birinci Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	76
4.3. İkinci Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	84

4.4. Üçüncü Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	101
4.5. Dördüncü Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	119
4.6. Beşinci Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	129
4.7. Altıncı Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları.....	131

## **BÖLÜM 5**

<b>5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....</b>	<b>135</b>
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	135
5.1.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	135
5.1.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	138
5.1.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	139
5.1.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	141
5.1.5. Beşinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	146
5.1.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Sonuçlar.....	148
5.2. Öneriler.....	151
5.2.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	151
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	152
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>155</b>
<b>EKLER.....</b>	<b>170</b>
<b>ÖZGEÇMİŞ.....</b>	<b>184</b>

## TABLOLAR LİSTESİ

<b>Tablo 1:</b> Ev Ödevinin Olumlu ve Olumsuz Etkileri.....	21
<b>Tablo 2:</b> Yurt İçinde ve Yurt Dışında Yapılan Araştırmaların Genel Özeti.....	57
<b>Tablo 3:</b> Okullara Göre Anket Uygulanan ve Görüşme Yapılan Öğrenci-Veli- Öğretmen Sayıları ve Yüzdeleri.....	59
<b>Tablo 4:</b> Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	66
<b>Tablo 5:</b> Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Dağılımı.....	66
<b>Tablo 6:</b> Öğrencilerin Günlük Olarak Ev Ödevlerine Ayırdıkları Zamana Göre Dağılımı.....	67
<b>Tablo 7:</b> Öğrencilerin Günlük Olarak Ev Ödevlerine Ayırdıkları Zamana Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali).....	67
<b>Tablo 8:</b> Öğrencilere Göre Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerinin Dağılımı.....	68
<b>Tablo 9:</b> Öğrencilere Göre Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerinin Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali).....	68
<b>Tablo 10:</b> Öğrencilerin Severek Yaptıkları Ödev Türlerinin Dağılımı.....	69
<b>Tablo 11:</b> Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	70
<b>Tablo 12:</b> Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı.....	70
<b>Tablo 13:</b> Öğretmenlerin Okuttıkları Sınıflara Göre Dağılımı.....	70
<b>Tablo 14:</b> Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullara/Öğretim Programına Göre Dağılımı.....	71
<b>Tablo 15:</b> Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullara/Öğretim Programına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali).....	71

<b>Tablo 16:</b> Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	72
<b>Tablo 17:</b> Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali).....	72
<b>Tablo 18:</b> İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrenci Velilerinin Dağılımı.....	73
<b>Tablo 19:</b> Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısına Göre Dağılımı.....	73
<b>Tablo 20:</b> Velilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	73
<b>Tablo 21:</b> Velilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali).....	74
<b>Tablo 22:</b> Velilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı.....	74
<b>Tablo 23:</b> Velilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali) .....	75
<b>Tablo 24:</b> Velililerin Aylık Gelirlerine Göre Dağılımı.....	75
<b>Tablo 25:</b> Tutum Ölçeğindeki Olumlu İfadelere Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımları (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	76
<b>Tablo 26:</b> Tutum Ölçeğindeki Olumsuz İfadelere Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımları (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	78
<b>Tablo 27:</b> Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Cinsiyete Göre Bağımsız t - Testi Sonuçları.....	79
<b>Tablo 28:</b> Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Sınıf Seviyesine Göre Bağımsız t - Testi Sonuçları.....	80
<b>Tablo 29:</b> Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Günlük Olarak Ödeve Ayrılan Zamana Göre Bağımsız t - Testi Sonuçları.....	80

<b>Tablo 30:</b> Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	81
<b>Tablo 31:</b> Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre).....	82
<b>Tablo 32:</b> Öğretmenlerin Öğrencilerine Ödevler Konusunda Rehber Olma Durumda Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	84
<b>Tablo 33:</b> Öğretmenlerin Öğrencilere Ödev Verirken Nitelik ve Nicelik Bakımından Dikkate Aldığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	86
<b>Tablo 34:</b> Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Velilerle Kurduğu İletişime Yönelik Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	88
<b>Tablo 35:</b> Öğretmenlerin Ödevlerinin Kontrol ve Değerlendirilmesine Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	89
<b>Tablo 36:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Bağımsız t-Testi Sonuçları.....	91
<b>Tablo 37:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Branşlarına Bağımsız Göre t- Testi Sonuçları.....	91
<b>Tablo 38:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mesleki Kademelerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	92
<b>Tablo 39:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mesleki Kademelerine Göre Varyans Analizi Sonuçları ( Sorulara Göre).....	93

<b>Tablo 40:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldukları Öğretim Programı/ Okullara Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	97
<b>Tablo 41:</b> Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldukları Öğretim Programı/ Okullara Göre Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre).....	98
<b>Tablo 42:</b> Velilerin Ödevlerle İlgili Fiziksel Şartların Hazırlanmasına Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	101
<b>Tablo 43:</b> Velilerin Ödevlerle İlgili Çocuklarına Rehber Olma Konusunda Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	102
<b>Tablo 44:</b> Velilerin Ödevlerle İlgili Çocuklarını Motive Etmeye Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	104
<b>Tablo 45:</b> Velilerin Ev Ödevleri Konusunda Öğretmenler İle İşbirliğine Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	105
<b>Tablo 46:</b> Velilerin Ev Ödevlerinin Kontrolüne Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri).....	106
<b>Tablo 47:</b> Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	106
<b>Tablo 48:</b> Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre).....	108

<b>Tablo 49:</b> Velilerin Öğrenim Durumlarının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	111
<b>Tablo 50:</b> Velilerin Öğrenim Durumlarının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre).....	112
<b>Tablo 51:</b> Velilerin Mesleklerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	114
<b>Tablo 52:</b> Velilerin Mesleklerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre).....	115
<b>Tablo 53:</b> Velilerin Aylık Gelirlerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre).....	117
<b>Tablo 54:</b> Velilerin Aylık Gelirlerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)....	118
<b>Tablo 55:</b> “Size Göre, Ev Ödevleri Gerekli Midir? Ödevlerin Öğrencilere Neler Kazandırdığını Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....	120
<b>Tablo 56:</b> “Ödevlerle İlgili Genel Olarak Yaşadığımız Sıkıntılar Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....	121

- Tablo 57:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İstedığınız Görüş ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....122
- Tablo 58:** “Sizce, Ödevlerin Öğrencilere Olumlu veya Olumsuz Yönde Etkileri Var mıdır? Varsa Bu Etkileri Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....123
- Tablo 59:** “Ödevlerle İlgili Sıklıkla Karşılaştığınız Sorunlar veya Zorluklar Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....124
- Tablo 60:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İsteddiğiniz Görüş ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....125
- Tablo 61:** “Ödevlerin Çocuklarınıza Olumlu Veya Olumsuz Yönde Etkileri Var mıdır? Varsa Bu Etkiler Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....126
- Tablo 62:** “Size Göre Çocuklarınız Ödevlerini Yapmada Ne Tür Sıkıntılar Yaşamaktadırlar?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....127
- Tablo 63:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İsteddiğiniz Görüş ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....128
- Tablo 64:** “Ödevlerinizle İlgili Ailenizle Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir? Bu Konuda Ailenizden Beklentileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....129



- Tablo 65:** “Öğrencilerin Ödevleri İle İlgili Olumlu Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....130
- Tablo 66:** “Öğrencilerin Ödevleri İle İlgili Olumlu Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....131
- Tablo 67:** “Ev Ödevleri İlgili Öğretmenlerinizin Uygulamalarında Sizi Memnun Etmeyen Durumlar Nelerdir? Bu Konuda Öğretmenlerinizden Beklentileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....132
- Tablo 68:** “Öğrencilerin Ev Ödevleri İle İlgili Tutumlarının Oluşmasında Öğretmenlerin Nasıl Bir Rol Oynadığını Düşünüyorsunuz? Sizce, Öğretmenler Bu Konuda Neler Yapmalıdır?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....133
- Tablo 69:** “Öğrencilerin Ev Ödevleri İle İlgili Tutumlarının Oluşmasında Öğretmenlerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı.....134

**EKLER LİSTESİ**

<b>EK 1:</b> İzin Yazısı.....	171
<b>EK 2:</b> Öğrenci Tutum Ölçeği.....	172
<b>EK 3:</b> Öğretmen Anket Formu.....	175
<b>EK 4:</b> Veli Anket Formu.....	178
<b>EK 5:</b> Öğrenci Görüşme Formu.....	181
<b>EK 6:</b> Öğretmen Görüşme Formu.....	182
<b>EK 7:</b> Veli Görüşme Formu.....	183

## BÖLÜM 1

### GİRİŞ

Kalabalık sınıfların mevcut olduğu Türkiye’de, öğrencilerin bireysel çalışma ve uygulamaları çoğu zaman imkânsız olmaktadır. Sınıf içerisindeki etkinliklere her öğrenci dâhil edilememektedir. Dolayısıyla, öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme eksiklerini değerlendirmesi zor olmaktadır. Bu durumda öğretmenlerin en sık başvurdukları stratejilerden biri ev ödevleridir. Ödevler ilköğretimde, ortaöğretimde, hatta yükseköğretimde bile eğitimciler için vazgeçilmez bir unsurdur. Öğrencilerin evde geçirdikleri zamanın okuldakinden çok daha fazla olduğu düşünüldüğünde, evde yapılan eğitim öğretim etkinliklerinin önemi ortaya çıkmaktadır. Ancak bu etkinliklerin niteliğinin ve niceliğinin nasıl olması gerektiği daha önemli bir konudur. Bununla birlikte, ödevlerin nasıl ve hangi amaçla verileceği, öğrenciler için yararlı olup olmadığı, ailelerin ve eğitimcilerin nelere dikkat etmesi gerektiği, öğrencilerin ev ödevlerine karşı tutumlarının nasıl olduğu gibi bir takım sorular beraberinde gelmektedir.

Üzerinde çeşitli tartışmalar halen devam ediyor olsa da, öğrencilere verilen ödevlerin önemi yadsınamaz (Yılmaz, 2003:124). Ancak verilen ödevlerin niteliği ve niceliği önemlidir. Alan yazında mevcut kaynaklar, ev ödevleri hususunda dikkat edilmesi gereken noktalara yer vermiştir. Bunlardan birinde Yıldırım (2008:9) ödevin, çocuğun ilgi ve merak duygusuna hitap etmiyorsa, hiçbir yarar sağlamadığını, özellikle her gün verilen ödevlerin, çocuklar açısından çok sıkıcı olduğunu ve genellikle de yapılmadığını söylemektedir. Ev ödevleri, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre verilmediği, amacının açıklanmadığı ve öğretmene teslim edildikten sonra içeriği hakkında değerlendirme yapılmadığı durumlarda ise öğrenci, ödevini başkasına yaptırma ve başkasından alıntılar yapmaya yönelmekte veya yaptığı işi değersiz bir etkinlik olarak algıladığı için ödev yapma sorumluluğunu almamaktadır (Dinçer ve Ulutaş, 2003). Bu durumda öğrenciler, ev ödevini, dersin anlaşılmasını sağlayıcı ve ders ortamında dersin öğrenilmesi kadar gerekli bir

yaptırım olarak algılamaktan ziyade baskı ile yapılan bir zorunluluk olarak görebilmektedir. Bu duruma ek olarak, ödevlerin öğretmenler tarafından düzenli olarak kontrol edilmemesi de eklenince, öğrencilerin yapmaktan kaçındığı, sevmediği bir faaliyet olarak algılamasına neden olmaktadır (Aytuna, 1958: 25). Dolayısıyla öğretmenlerin öğrencilerine ödev verirken dikkate almadığı bazı hususlar öğrencilerin ders dışında yaptığı bu etkinliklere karşı isteksizlik meydana getirecektir. Bu durumda, öğrenciyi merkeze alan yeni ilköğretim programının hedefleri doğrultusunda öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerine uygun, bilgiye kendi yöntemleriyle ulaşmasını sağlayan, düşünme becerileri kullanmasına imkân veren ve sorumluluk duygusunu geliştiren ödevler verilmesi sonucu ortaya çıkmaktadır.

Öğretmenler, öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının oluşmasında kendilerine düşen görevleri yerine getirirken, ailelerin bu konuda hiçbir sorumluluk almaması düşünülemez. Eğitim, bireyin tüm yaşamı boyunca sürdüğüne ve yaşam boyu edindiği deneyimlerin tümünü kapsadığına göre, aile ve okul arasında tutarlı bir işbirliğinin bulunması önem kazanır (Babadoğan, 1990: 745-750). Ödev yapma sürecinde ailelerin çocuklarına karşı yaklaşımları oldukça önemlidir. Çünkü çocuk ödevini yaparken evinde bulunan aile bireyleriyle öğretmeninden daha çok etkileşimde bulunmaktadır. Ailenin aşırı baskısı ya da gereğinden fazla gösterdiği toleransın çocukların eğitim sürecinde bazı olumsuzluklara sebep olacağı bilinen bir gerçektir. Örneğin, öğrencinin okuldan gelir gelmez başka hiçbir şeye zaman ayırmadan derse oturmasını isteyen anne-baba yaklaşımı çocuğun ev ödevlerine yönelik tutumunda olumsuz bir etki yaratmaktadır (Salk, 1993:123) . Bundan dolayı, çocuğu eğlenmekten, oyun oynamaktan ve diğer sevdiği faaliyetlerden mahrum bırakan ödevi sevmesini beklemek yanlış olur.

Öğrencinin hayatında çok önemli yeri olan aile ve öğretmen rolünün, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları üzerindeki etkisi, yapılacak olan bu araştırmanın temel düşüncesini oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırmada öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının belirlenip bu tutumların oluşmasında öğretmenin ve ailenin rolü belirlenmeye çalışılmıştır.

### 1.1. Problem Durumu

Teknolojinin büyük bir hızla ilerlediği bilgi çağında meydana gelen değişim ve gelişmeler yaşamın her alanını etkilemektedir. Siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik değişimler, bu duruma uyum sağlayabilen bireyler yetiştirme gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Bilgi çağına ayak uydurabilmek için ise en önemli alt yapılardan biri şüphesiz eğitimidir. Bireyleri çağın gereksinimlerine göre yaşama hazırlayan eğitim de kesintisiz bir biçimde yenilenmektedir. Dünyanın her ülkesinde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti de kurulduğu tarihten bu yana çeşitli eğitim programlarını deneme gereksinimi duymuştur. Özellikle son yıllarda Avrupa Birliğine uyum süreci ve dünyayla entegrasyon çabaları Türkiye'nin çeşitli eğitim politikalarını izlemesini zorunlu kılmıştır.

Türkiye'de en son olarak 2004–2005 eğitim-öğretim yılında pilot okullarda uygulanan ve önemli değişiklikleri kapsayan yeni ilköğretim programı 2005–2006 eğitim-öğretim yılında ülke genelinde uygulanmaya başlamıştır. Yeni ilköğretim programı dünyada yaşanan tüm değişimleri ve gelişmeleri referans noktası olarak almaktadır. Bu yeni programın vizyonu, MEB (2005:46)'e göre, Atatürk ilkeleri ve inkılaplarını benimsemiş, temel demokratik değerlerle donanmış, araştırma-sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerileri gelişmiş; yaşam boyu öğrenen ve insan haklarına saygılı, mutlu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları yetiştirmektir. Bu çerçevede program, “öğrenci merkezli” ya da “yapılandırmacı” yaklaşımdan hareketle etkinlik temelli, öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını amaçlayan, sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme deneyimlerini bütünleştirmeye önem veren bir anlayışla geliştirilmeye çalışılmaktadır (Eskişehir Sonuç Bildirgesi, 2005:2). Programın bu felsefesi, eğitim ve öğretimin yalnızca okullarla sınırlı kalmayacağı ve “eğitim yaşamın kendisidir” gerçeğini ortaya koymaktadır.

Değişen eğitim sistemi anlayışı ile birlikte, bilginin transferi, bilgiyi yeni duruma çevirebilme ve uygulama önem kazanmaktadır. Eğitim kurumu olan okulların tek işlevi bilgi vermek değil; öğrenim içeriğini genişletmek,

desteklemek ve onlara yaşam deneyimi kazandırmak da olmalıdır. Bunun gibi deneyimler ister ders içinde ister ders dışında verilsin, eğitim programı kapsamına girmektedir (Varış, 1985: 18). Başka bir deyişle etkinliğin sınıf içinde ve dışında olması mühim değildir. Eğitim öğretim kapsamına giren her uğraş aynı amacı gütmektedir. Hiçbir uygulama rasgele veya tesadüfi olarak verilmez. Çünkü eğitim, istedik davranışların ortaya çıkmasını hedefler. Bu hedefler doğrultusunda çeşitli uygulamalara gider. Değişen eğitim programlarının çeşitli yenilikleri tercih etmesinin sebebi de öğrencilerin istenilen davranışları kazanmaları için en doğru yolu bulma çabasıdır. Öğrencilere kazandırılacak bu davranışlar okul içerisinde verildiği gibi sınıf dışına da çıkmaktadır. Çünkü eğitim sadece okulla sınırlı kalmaz. Eğitim öğretim uygulamalarının sınıf dışına taşan uzantılarından biri de ev ödevleridir.

Ev ödevleri ile ilgili alan yazın incelemesi yapıldığında çok çeşitli kaynakların mevcut olduğunu ve her bir kaynağın ev ödevlerinin farklı yönlerine dikkat çektiğini görmek mümkündür. Alan yazındaki bazı kaynaklar ev ödevlerinin öğrenciler açısından olumlu sonuçlar doğurduğunu söylerken, bir kısım kaynaklar bunun tam tersini ifade etmektedir. Ev ödevleri eski öğrenme etkinliklerinin önem ve anlam kazanmasında ve yeni deneyimlerin edinilmesinde en etkili araçlardan biridir. Aynı zamanda sınıf içinde olanları yansıtır ve öğrencilerin okulda öğrendiklerini pekiştirip özümsemelerine yardımcı olur (Arıkan ve Altun: 2007:367; Yücel, 2004:149). Ancak bu faydalarının yanında, ödevin çocukları akademik bilgilerle doldurduğundan sosyal aktivitelere ve eğlencelere katılmayı engellediği gibi sınırlıklarını belirten görüşler de vardır (Kralovec ve Buell, 2001:40). Bu durum ev ödevinin eğitimciler, uzmanlar hatta veliler tarafından da fikir birliği oluşturulamayan bir konu olduğunu göstermektedir.

Ev ödevinin, yararlı olup olmadığı ve verilip verilmemesi gerektiği şeklinde yapılan tartışmalar araştırmanın asıl problem durumunu oluşturmaktadır. Verilen her ev ödevinin öğrenciler açısından yeterince etkili olup olmadığı, hangi durumlarda öğrencilere olumsuz olarak yansıdığı, velilerin ödevler konusunda çocuklarını

desteklemek yerine yanlış uygulamalar yapıp yapmadıkları, üzerinde durulması gereken bir sorun olarak değerlendirilmiştir.

## **1.2. Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın amacı ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında ailelerin ve öğretmenlerin rolünü incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıda yer alan alt amaçlar ve denenceler tespit edilmiştir:

## **1.3. Araştırmanın Alt Amaçları**

1. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları nasıldır?
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları sınıf seviyelerine göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları ödevlere ayırdıkları zamana göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları öğretmenlerinin verdikleri ödev türlerine göre farklılık göstermektedir.
2. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri nelerdir?
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri branşlarına göre farklılık göstermektedir.

- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mezun oldukları okul/öğretim programına göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermektedir.
3. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri nelerdir?
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mesleklerine göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri sahip oldukları çocuk sayısına göre farklılık göstermektedir.
  - İlköğretim 4. ve 5. öğrenci sınıf velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri aylık gelirlerine göre farklılık göstermektedir.
4. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin, öğretmenlerinin ve velilerinin ev ödevlerine yönelik görüşleri nelerdir?
5. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin rolü nedir?
6. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin rolü nedir?



#### 1.4. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Bilgi ve teknoloji çağının getirdiği yenilikler şüphesiz eğitim anlayışında farklılıklara sebep olmaktadır. Bunun en belirgin örneğini, Türkiye’de yeni programla birlikte gelen ve eğitim sistemimize yerleşmeye çalışan “öğrenci merkezli” yaklaşım oluşturmaktadır. Vural (2004: 51), öğrenci merkezli eğitimle bireylere zamanı etkili kullanma, ekip çalışması yapabilme, bilgi toplama-işleme, teknolojiyi kullanma, sorun çözme gibi bazı temel becerileri kazandırmanın mümkün olduğunu belirtmiştir. Ancak her konuda olduğu gibi yeni bir anlayışı hemen özümseyebilmek ve sürece dâhil etmek o kadar da kolay değildir. Özellikle geleneksel eğitim sürecinden geçmiş aileler ve öğretmenler için bu durum oldukça zordur.

Aileler ve öğretmenler, öğrencilerin okul saatleri dışında da zamanlarını boşa geçirmesini istemezler. Bunun için öğretmenler özellikle bu düşünce doğrultusunda öğrencilere sınıf dışına taşan etkinlikler de verirler. Öğretmenlerin sık olarak tercih ettiği bu etkinliklerden biri de ev ödevleridir. Ev ödevleri, öğretmenler ve aileler tarafından doğru uygulanabildiğinde öğrenciler açısından önemi yadsınamaz. Ödevler yoluyla birey, bir işi zamanında yapma, temizlik, tertip, düzen, okuma, inceleme, gözlem, deneyim ve özet çıkarma gibi olumlu eğitsel alışkanlıklar kazanmaktadır (Çetinkaya, 1992:7). Öğrencilerin dersler işlenirken öğrendiklerini kendi zihinlerinde yeniden yapılandırarak ve bunlara öznellik kazandırarak kendi bilgilerini üretme, ayrıca bu bilgileri yerinde ve zamanında kullanabilme kabiliyetlerini geliştirebilme açısından da ödevlerin önemli bir rolü vardır (Albayrak, Yıldız, Berber ve Büyükkasap, 2004:15). Ancak öğretmenler, öğrencinin yaşına, öğrenme hızına, ilgi alanlarına, uygunluğu gibi ölçütleri göz önünde bulundurmadığında öğrencilerin ev ödevlerini yaparken isteksiz olma, bıkkınlık gibi olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilmektedir (Yılmaz, 2003:125). Bu durumda ödevlerin faydalarından çok zararları ortaya çıkmakta, yapılan etkinlikler ise zaman kaybı olmaktan ve çocukların hiç hoşlanmadığı bir uğraştan öteye gidememektedir.

Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarında eğitimin ayrılmaz bir parçası olan ailelerin de etkisinin olması beklenir. Yapılan araştırmalarda anne-babaların çocuklarını denetlemek için ikna etme yolunu kullanmaları, çocuklarıyla ortak faaliyette bulunması ve destekleyici tutum içinde olmaları halinde çocukların sağlıklı bir psiko-sosyal gelişim yaşadıkları ve ebeveynin beklentilerine daha olumlu cevap verdikleri görülmüştür (Yavuzer, 1996:56). Öğrencilerin ev ödevlerini genel olarak ailelerinin yanında yaptığı ve evde kaldığı saatlerin okulda geçirdiği saatlerden çok daha fazla olduğu düşünüldüğünde ailelerin de öğrencilerin ev ödevlerine karşı tutumlarında sorumlu olduğu düşünülebilir.

Bu bilgiler ışığında yapılan bu çalışma, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarını belirlemeyi ve öğretmen-aile rolünün bu konu üzerindeki rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ev ödevleriyle ilgili yapılan yurtiçi çalışmaların genel olarak bakıldığında ev ödevlerini bu yönüyle ele alanlarına pek rastlanmamıştır. Türkiye’de konu üzerine yapılan yorumlar, gazetelerdeki köşe yazıları ve eğitim sitelerinde yer alan yazılarla sınırlı kalmıştır. Yurt dışında yapılan araştırmaların ise çok daha geniş kapsamlıdır. Bu araştırmaya benzer nitelikte araştırmalar sınırlı sayıda da olsa mevcuttur.

Yurt içindeki araştırmaların çoğu ev ödevlerinin akademik başarı üzerindeki etkisi üzerinde durularak yapılmıştır. Demirel (1989), “İlkokul Beşinci Sınıf Yabancı Dil Öğretiminde Ev Ödevi Olarak Verilen Alıştırmaların Öğrencilerin Erişimine Etkisini”, Kapıkıran ve Kıran (1999) “Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisini”, Kaplan (2006), “İlköğretim 6. Sınıf “Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik” Ünitesinde Ev Ödevi Verilmesinin Öğrenci Başarısına ve Kavram Öğrenmeye Etkisini” incelemiştir. Ev ödevleriyle ilgili görüşlerin alınmasına yönelik çalışmalar da alan yazında mevcuttur. Bunlardan; Gürlevik, (2006), Ortaöğretim Matematik Derslerinde Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri (Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği), Yapıcı, (1995), “İlkokullarda Öğretmen-Öğrenci ve Velilerinin Ev Ödevi Konusundaki Görüşlerinin Belirlenmesi (Bolu İli Düzce İlçesi 4. ve 5. Sınıflarında Yapılan Bir İnceleme)” gibi araştırmalar bazı örneklerdir. Bu konulardan farklı olarak, Hizmetçi (2007) , İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin

Ödev Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, isimli bir araştırma yapmıştır. Yeşilyurt (2006), “Lise Öğrencilerinin Biyoloji Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumları” üzerine bir çalışma yapmış ancak bu konuda öğretmenlerin ve velilerin görüşlerini araştırmaya dâhil etmemiştir.

Dolayısıyla, bu çalışmanın alan yazındaki bir eksiği tamamlayacağı ve sonraki araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Ayrıca araştırma sonuçlarının ve bu doğrultuda getirilecek önerilerin öğretmenler ve veliler açısından önemli olduğu düşünülmüştür.

### **1.5. Sayıtlılar**

**1.5.1.** Öğretmenler, öğrenciler ve veliler ilgili anket ve görüşme formlarını yanıtlarken gerçek duygu ve düşüncelerini yansıtmışlardır.

**1.5.2.** Örneklem evreni temsil etmektedir.

**1.5.3.** Geliştirilen anket ve görüşme formlarının gerekli verileri toplamada uygun araçlar olduğu varsayılmıştır.

### **1.6. Sınırlılıklar**

Araştırma,

**1.6.1.** 2008- 2009 Eğitim- Öğretim yılı ile sınırlıdır.

**1.6.2.** Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan 11 ilköğretim okulunun ilköğretim birinci kademe 4. ve 5. sınıf öğrencileri, öğretmenleri ve velileri ile sınırlıdır.

**1.6.3.** Araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile sınırlıdır.

## 1.7. Tanımlar ve Kısaltmalar

Bu çalışmada sıklıkla kullanılan bazı temel kavramların tanımları ve kısaltmaları aşağıda verilmektedir:

### 1.7.1. Tanımlar

**Tutum:** Bir bireyin herhangi bir uyarıcı karşısında olumlu ya da olumsuz tepki gösterme eğilimidir (Oppenheim, 1992:13).

**Ödev:** Belli bir konu veya ünite ile ilgili olarak öğrencilerden yapmaları istenen zihinsel veya bedensel çalışmalardır (Yücel, 2004:148).

### 1.7.2. Kısaltmalar

**SPSS:** Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı ( Statistical Package for the Social Sciences)

**MEB:** Milli Eğitim Bakanlığı

**İ.Ö.O:** İlköğretim Okulu

**Akt. :** Aktaran

**Bkz:** Bakınız

**f:** Frekans

**N:** Denek Sayısı

$\bar{X}$  : Ortalama

**ss:** Standart Sapma

**sd:** Serbestlik Derecesi

## **BÖLÜM 2**

### **KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR**

Bu bölümde, araştırma konusuyla ilgili kuramsal çerçeve ile yurt içi ve yurt dışında yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

#### **2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE**

Alan yazın incelemesi; ödev kavramı, ev ödevinin tarihsel gelişimi, ev ödevlerinin olumlu ve olumsuz etkileri, öğrenci ve ödev, aile ve ödev, öğretmen ve ödev olmak üzere altı başlık altında incelenmiştir.

##### **2.1. 1. Ödev Kavramı**

Ödev, eğitim-öğretimde pedagojik değeri sürekli tartışılan, sınırlanmak ve yasaklanmak istenen buna rağmen anne-babalar ve öğretmenler tarafından vazgeçilemeyen bir metottur. Ödevin eğitim sisteminde vazgeçilemez oluşu gerçekten düşündürücüdür. Türkiye’de çok çeşitli eğitim programları denenmiş ve birçok yenilik beraberinde gelmiş, öğretim yöntem ve tekniklerine yenileri eklenmiş, bir kısmı da kullanılmaktan vazgeçilmiştir. Eğitimcilerin büyük çoğunluğu ise ev ödevi vermekten vazgeçememiştir. Eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ödevin tanımı konusunda farklı bakış açıları bulunmaktadır.

- 2300 sayılı Tebliğler Dergisinde (1989) ödev, öğrencinin, ders dışı zamanlarında yönetmelikte belirtilen amaçlar doğrultusunda tek başına veya grup içinde yapacağı çalışmalarla meydana getireceği metin, araç ve benzerleri şeklinde tanımlanır.
- Cooper (2001:34) ödevi, öğrencinin bağımsız ve sorumlu karakter özelliklerini besleyen, aileleri eğitim sürecinde tutan, çocuklarının

başarıları ile ortaya koyduklarına karşı olumlu tutum sergilemelerine neden olan bir aktivite olarak tanımlamıştır.

- Binbaşıoğlu'na göre (1994a:51) ödev, öğretim konusuna öğrencinin hazırlanması, öğretimin öğrenci üzerindeki etkisinin artırılması veya kuvvetlendirilmesi amacıyla öğrenciye yaptırılan ve öğrencinin de yapmak zorunda olduğu işler ya da etkinliklerdir.
- Özben'e göre (2006:37) ödev, öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimin kurulmasında da yardımcı olan bir tekniktir. Öğretmen yönünden bakıldığında bir öğretim tekniği olarak görülürken, öğrenci açısından da bir öğrenme tekniği olarak algılanmaktadır.
- Macbeth'e göre (2003:17) ödev, resmi okul programlarında öğrencilerin belirli zamanlarda evde yapmaları için öğretmenler tarafından verilen iş olarak tanımlanmıştır.
- Küçükahmet (2002:43) ödevin, ister evde ister okulda hazırlansın öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının ne ölçüde iyi olduğunu gösteren, öğrendiklerini pekiştiren materyaller olduğunu belirtmektedir.
- Gür (2002), ev ödevini, öğrencinin öğrendiklerini pekiştirmesinde, kendi kendine öğrenebilmesinde, kendi öğrenmesine aktif olarak katılmasında en büyük etkendir şeklinde açıklamıştır.
- Oğuzkan (1989:15), belli bir ders konusu veya ünitesi ile ilgili olarak öğrencilerden yapmaları istenilen zihinsel ve bedensel etkinlikler olan ödevlerin öğretim çalışmaları içinde önemli bir yer işgal ettiğini belirtmiştir.

- Gün'e göre (1995:42) ödev, öğrencinin, öğrenme ihtiyacı doğrultusunda okuması, incelemesi, araştırması, çeşitli araç ve kaynaklardan faydalanması, ders saatlerinde işlenmiş bir konunun daha iyi kavranması için öğrencilerin ders dışı boş zamanlarını değerlendirmeleri amacıyla ya da bir öğrenciyi bir konu hakkında çalışmaya yöneltmek amacıyla verilen ders dışı etkinliklerinin tümüdür.
- Swanson'a göre (2001:12) ödev öğrencilere, sınıf çalışmalarını uzatma, ayrıntılara girme amacıyla düzenlenmiş sınıf dışı hazırlıklardır.
- Corno (1996:28) ödevi, eve getirilen okul işi olarak tanımlanmaktadır. Öğretmenlerin okulda öğrettikleri şeyleri, öğrencilerin tekrar etmeleri için (pratik ya da pekiştireç olarak) genellikle eve verdikleri çalışmalar şeklinde tanımlamaktadır.
- Çağlayan, (2002:57) evde gerçekleştirilen çalışmalara ev ödevi demektedir. Ev ödevlerini, çocukların sorumluluk duygularını öz disiplinlerini geliştirmek için önemli bir fırsat olarak tanımlamıştır.
- Zentall ve Goldstein, (1999:15) ödevin, kimi öğretmenlerce söz dinlemeyen öğrencilere verdiği idarece zorunlu tutulan ekstra aktiviteler olarak değerlendirmektedir.
- Mc. Ewan'a göre (1998:23) ödev, normal çalışma düzeninin dışında yer alan işler ve çalışmalardır. Örneğin, zor bir becerinin kazanılması için fazladan pratik yapmak, yeni bir materyal üzerinde yoğun çalışmalar yapmak, zor bir alanın keşfedilmesi için fazladan çalışmak, özel bir proje ya da rapor hazırlamak veya bir sınava hazırlanmak vb.

- Yücel (2004:148) ödevi, belli bir konu veya ünite ile ilgili olarak öğrencilerden yapmaları istenen zihinsel veya bedensel çalışmalar şeklinde tanımlamaktadır.
- Bempechat'a göre (2004:191) ödev öğretmenlerin öğrencilere verdikleri ve okul zamanları dışındaki saatlerde tamamlanan, öğrencilerin direnişi ile karşılaşan bir görevdir.
- Karatepe (2003) ise ödevi ve ev ödevini ayrı ayrı kavramlar olarak değerlendirmiştir. Ödevi, öğretmenler tarafından öğrencilerin ders dışı zamanlarda hazırlanmaları için verilen; bazen derse hazırlık ve genelde derste öğrenilenleri pekiştirme, genişletme ve tamamlamayı amaçlayan çalışmalar şeklinde açıklamıştır. Ev ödevlerini ise öğrencilerin okulda yapılmış çalışmalar sırasında öğrenmek zorunda oldukları bilgileri öğrenip öğrenmediklerini, yeni şartlara uygulamadaki başarı derecelerini kontrol etmek ve derste öğrenmediklerini de ödev aracılığıyla kendi çabalarıyla öğrenmeye mecbur kılmak amacıyla verilen ödevler olarak tanımlamıştır.

Ev ödevine yönelik tanımlara bakıldığında bazı tanımların birbirine benzer nitelikte olduğu, bazı tanımların ise daha farklı şekilde yapıldığı görülmektedir. Kaynaklardaki tanımlara göre, ödevlerin sınıf dışında yapılan, bireysel ya da grupla tercih edilen, zihinsel veya bedensel etkinlikler şeklinde genel bir tanım çıkarmak mümkündür.

Ev ödevlerinin faydalarında dikkat çeken tanımlar; ev ödevlerinin bağımsız çalışma alışkanlığı ve sorumluluk duygusu kazandırdığı, ev ödevi sayesinde ailelerin öğretim sürecine dâhil edildiği, öğretmen ve öğrenci iletişiminin sağlandığı, öğrenilenlerin pekiştirdiği yönünde birleşmektedir. Bazı tanımlarda ise ödevler, zorla yaptırılan, öğrencilerin istemeyerek yaptığı hatta ceza yöntemi olarak kullanılan bir öğretim tekniği olarak değerlendirilmiştir.



## 2.1. 2. Ev Ödevinin Tarihsel Gelişimi

Ev ödevi üzerine yapılan tartışmalar yüzyıllardır artarak devam etmektedir. Ev ödevinin verilip verilmemesi, ne kadar verilmesi gerektiği, çocuklar üzerindeki akademik ve sosyal etkileri bilim adamlarının, eğitimcilerin ve ailelerin sürekli farklı görüş belirttiği konular olmuştur. 19. yüzyıldan bugüne kadar süren tartışmaların ev ödevinin eğitim ve öğretimdeki yerine netlik kazandırmadığı göstermektedir. Her ne kadar Türkiye’de bu konu üzerine yeterli bilimsel çalışmalar olmasa da dünyada ve başta Amerika’da olmak üzere ev ödevini çok çeşitli boyutlarda ele alan çalışma ve yayınlara rastlanmaktadır. Ev ödevinin tarihsel gelişim süreci hakkındaki bilgiler yine yurt dışındaki yayınlarla sınırlı kalmaktadır.

Ev ödevinin tarihine bakıldığında, bundan 100 yıl önce Amerika’daki üst düzey eğitimciler ev ödevinin öğrenciler için boşa harcanan bir zaman olduğu iddiasını savunmuşlardır. 1800’lerin sonuna doğru bugünlerde birçok ebeveynin hissettiği gibi çocukların ev ödevlerinde saatlerce emek harcamaları nedeniyle yorgun ve bitkin düşüklerini düşünmeye başlamışlardır. Kısa bir süre sonra ünlü bir derginin editörü ev ödevini ulusal bir suç olarak tanımlamıştır. Birçok okulda ev ödevine sınırlama getirilmiş ya da tamamen ortadan kaldırılmıştır. Kaliforniya Eyalet Yönetimi, 15 yaşından küçük çocuklara ödev verilmesi yasaklayan bir yasa çıkarmıştır. Ev ödevine karşı olumsuz olan bu tepkilerden sonra 1950’lere kadar ev ödevi gündeme hiç alınmamıştır. Ancak Sovyetler Birliği’nin “Sputnik” uydusunu fırlatması Amerika’daki okulların ev ödevi politikalarında değişiklik yapmıştır. Amerikan okulları çocukların daha çok fen bilgisi ve matematik derslerine ihtiyaç duyduklarını düşünüp tekrar ev ödevi uygulamalarına karar vermişlerdir (Strauss, 2003:23). Öğrencileri gelecekteki teknolojik karmaşıklıklara hazırlamak için öğrencilere daha çok ödev verilerek bunun başarılacağını düşünmüşlerdir. 1960’larda öğrenciler daha fazlasını başarmak için yoğun bir baskı altında tutulmuştur. Yüksek akademik başarıya erişmek için ise en iyi yöntemin ev ödevi olduğu düşünülmüştür. Diğer bir taraftan, eğitimcilerin ve ebeveynlerin bir kısmı ev ödevinin sosyal deneyimlere, açık hava faaliyetlerine ve yaratıcı etkinliklere zaman bırakmamasından endişe etmeye başlamışlardır (U.S. Department of Education, 2003:11). Buna

rağmen 1970 ve 1980'lerde ev ödevine karşı olumlu olan bu tutum devam etmiştir. Yapılan araştırmalar başarı testlerinde ev ödevinin akademik başarıyı arttırdığını göstermesi, ev ödevlerine karşı olumlu tutumun eğitimcilerin arasında iyice yerleşmesine sebep olmuştur (Cooper, Lindsay, Nye ve Greathouse, 1998:75).

Gill ve Schlossman (1999:32) gibi bazı tarihçiler ise ev ödevinin tarihsel gelişimini bazı dönemlere ayırarak açıklamışlardır. Ev ödevi üzerine halen çalışmalarını sürdüren bu bilim adamları eğitim sisteminde ödevle bakış açılarını değişimini şöyle açıklamışlardır:

1900–1915: Ev ödevine karşı yasaların çıkarıldığı bu dönemde ebeveynler, özellikle anneler ev ödevine karşı büyük tepkiler vermeye başlamıştır. Doktorlar ise ev ödevlerinin çocukların sağlığını bozduğunu belirtmişlerdir. Buna göre anaokulu ile 8. sınıf öğrencilerine ev ödevi verilmesi yasaklanmış, liselerde ise sınırlama getirilmiştir.

1940–1960: Bu dönemde uzman eğitimciler ev ödevinin kaldırılması yerine ev ödevinde reformlar yapılmasını önermişlerdir. Bu gelişmeler, okullarda artan sıradanlığa karşı ödevlerin yeniden eğitim sisteminin içine dâhil edilmesini zorunlu kılmıştır.

1970 ve sonrasında ise ev ödevlerinin yararları konusunda kuvvetli bir uzlaşma meydana gelmiştir. 1900'lü yıllarda ise özellikle ilköğretimde öğrenim gören çocuklara verilen ödevlerde artış olduğuna dair araştırmalar olmuştur.

21. yüzyıl başlangıcında ödev artık öğretmenlerin başlıca stratejilerinden biri olmuştur. Eğitimciler ödevlerin, derste öğrenilen bilgileri ve becerileri geliştirme amaçlı olduğu görüşünü savunmaktadırlar. Ödevler öğrencilere uygun verildiğinde ilköğretimden yüksek öğretime kadar eğitim öğretim hedeflerini gerçekleştirmek için çok etkili bir yöntem olduğu belirtilmektedir. Ödevlerin akademik başarıyı arttırdığı yönünde araştırmalar ve eğitimcilerin görüşleri vardır. Bununla birlikte son zamanlarda yapılan ödev uygulamalarının kötü sonuçlar verdiği ve bazı tartışmalara

yol açtığı da görülmüştür. Ailelerin de desteğiyle eleştirmenler; öğrencilere, öğretmenlerin, okul sonrası zamanlarını çok fazla alan, sıkıcı, tekdüze ödevler verdiğini ve bunun da öğrencilerin öğrenme yetilerine çok az etkide bulunduğunu öne sürmüşlerdir. Eğitimci de, ödevlerin eğitim üzerinde olumlu etkiler sağladığını karşı görüş olarak savunmaktadırlar. Bu tartışmaların sonucunda ise; ödev sürecindeki başlıca eksikliklerin ortaya çıkarılması gerektiği kabul edilmiştir. Belirgin sorunların belirlenerek çözüm yollarının aranması gerçeği ortaya çıkmıştır (Simplicio, 2005: 138 -142). Ev ödevinin geçmiş yüzyılında ve halen devam eden tartışmalar, bu konuyla ilgili farklı görüşlerin sürekli olacağını göstermektedir. Ev ödeviyle ilgili dünyada olduğu gibi Türkiye’de de uygulanış ve verilmiş biçiminde değişikliklere gidilmiştir. Bu yenilikler farklı yönetmelik ve genelgelerle Türk Milli Eğitim Kanuna yansımıştır.

Ödevlerin Türk Milli Eğitim Sistemindeki yerini belirlemek amacıyla Türk Milli Eğitim Kanunda yer alan değişikliklerden alıntılar yapmak yararlı olacaktır. 1976 yılında yayınlanan Resmi Gazete’de “Ev ödevleri” başlığı altında yayınlanan genelgede aşağıdaki maddeye yer verilmiştir (10 Kasım 1976 tarihli ve 15759 sayılı Resmi Gazete:10).

“ Madde 76: Yeni bilgiler edinmek ve kazanılan bilgileri geliştirmek amacıyla öğrencilere verilecek ödevlerin sınıfta veya okulda yapılması esastır. Esas olarak birinci devre öğrencilerine evde yapılmak üzere yazılı ödev verilmez. Ancak üçüncü sınıf öğrencilerine gerektiğinde ara sıra bir saatten fazla zaman almayacak şekilde ev ödevleri verilebilir. Dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine verilecek yazılı ödevler bütünüyle iki saatten fazla zaman almayacak şekilde düzenlenir. Böylece ödevlerin seçilmesinde öğrencilerin yaşları, bilgi seviyeleri, aile ve çevrenin olanakları göz önünde bulundurulur. Metin, resim, şekil ve harita kopyaları, yazı tekrarlama gibi öğrencinin usanmasına, imlasının ve yazısının bozulmasına yol açacak, yaratıcılığa engel olacak ödevler verilmesinden kaçınılmalıdır. Yazılı ödevlerde kâğıt israfına, gereksiz süslemelere yer verilmemelidir. Öğrencilere verilen ödevler öğretmence kontrol edilmeli, öğretmen tarafından yanlışlar üzerinde durulmalıdır”.

Bu genelgeye göre ev ödevlerinin hem okulda hem de evde yapılabileceği ifade edilmiştir. Ev ödevlerinin birinci devre öğrencilerine verilmeyeceği, ara sıra verilmesi durumunda ise öğrencilerin ayıracağı zaman miktarının fazla olmaması gerektiği özellikle vurgulanmıştır. Genelgede dikkat çeken diğer bir unsur ise ödev verilmesi durumunda nelere dikkat edilmesi gerektiği ve ne tür ödevler verileceği açıkça belirtilmiştir.

Bu genelgenin akabinde, Talim Terbiye Kurulu tarafından 1989 tarihinde 3101 / 5743 numaralı genelge ile okullara duyurulan yönetmelik çıkarılmıştır. (23 Ekim 1989 tarihli ve 20321 sayılı Resmi Gazete:12). Bu yönetmeliğe göre:

"Madde 32 - İlkokulların birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarında her ne şekilde olursa olsun ev ödevi verilmez. Hazırlık ve alıştırma çalışmalarının da sınıf ta yaptırılması esastır. Dördüncü ve besinci sınıflarda verilecek ödevler ile hazırlık ve alıştırma çalışmaları, öğrencinin günde bir saatten fazla zamanını almayacak şekilde düzenlenir. İlkokullarda ödevler, bu okulların öğretim programlarında belirtilen esaslar çerçevesinde yaptırılır. Bu çalışmalarda öğrencilerin yaşları, bilgi seviyeleri, aile ve çevre imkânları göz önünde bulundurulur."

Bu yönetmelikle yapılan değişiklikle birlikte ev ödeviyle ilgili daha belirgin sınırlar çizilmiştir. Diğer genelgede olduğu gibi öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulanmıştır.

Uygulanmaya 2004–2005 eğitim-öğretim yılında başlanan yeni ilköğretim programı çerçevesinde ödev konusu tekrar ele alınmış ve yeniden yapılandırılmıştır. Bu programda grup çalışmasını gerektiren proje ödevleri ile öğrencileri araştırma yapmaya ve farklı yaşantılar kazanmaya yönlendiren performans ödevleri üzerinde durulmuştur. Resmî Gazete’de yayımlanan 27.8.2003 tarihli ve 25212 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 4. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4:

a) Proje: Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak istedikleri bir alan veya konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmaları,

b) Performans ödevi: Programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığı kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmaları kapsamaktadır.

Madde 35 – 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin gelişimi, ilerleme ve çabaları, sınavlar yapılmaksızın proje, performans ödevi ve ders içi performanslarını temel alan öğretmen gözlemlerine dayalı olarak değerlendirilir. 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda bir yarıyıldan haftalık ders saati üçten az olan derslerde en az iki, üç ve üçten fazla olan derslerde ise en az üç sınav yapılır. Öğrencilerin başarıları sınavlarla birlikte proje, performans ödevi, ders içi performanslarına dayalı olarak değerlendirilir. Öğrenciler, bir ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde en az bir proje; her yarıyıldan derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde en az bir performans ödevi hazırlar.

Yeni ilköğretim programındaki yenilikler ödev kavramında da köklü bir değişiklik yapmıştır. Eğitim sistemine proje, performans ödevleri gibi kavramlar yeni ilköğretim programıyla kazandırılmıştır. Ancak bu kavramlar öğrenciler, veliler ve öğretmenler arasında yeterince anlaşılmamıştır. Proje ve performans ödevleri günlük verilen ödevler gibi algılanmış, öğrencilerin velilerinin yaptıkları ya da internetten kopyalanmış ödevleri getirmeleri yönetmelikte yeni bir değişikliği mecbur kılmıştır.

08.10.2007 tarihli 16251 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ölçme Ve Değerlendirmede Tereddüt Edilen Hususlar” başlık Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumlarını Yönetmeliğine göre:

“Performans ödevlerinin öğrenciler tarafından klasik ödev gibi algılanması sonucunda, ödevlerin genelde öğretmen kontrolü dışında, ailelerin fazlaca katkıları ile çoğu zaman da internetten ya da bir kaynaktan doğrudan bilgiyi aktarma şeklinde hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu nedenle performans ödevleri performans görevleri şeklinde düzenlenmiştir. Performans görevleri öğretmen gözetiminde yapılacak olup gerek görüldüğü takdirde çalışmanın araştırma ve veri toplama gibi ön hazırlıkları sınıf dışında, ürünün oluşturma ve sonuçlandırma aşamaları ise sınıf içinde yapılmalıdır.”

Türk Milli Eğitim Kanununun son değişikliğine göre proje ve performans görevleri günlük olarak verilen ödevlerin yerine geçmemiştir. Yönetmelikte ev ödevlerinin kaldırılmasına yönelik herhangi bir ifade olmamıştır. Performans görevleri her dönemde en az bir kere ve her dersten olmak üzere zorunlu olarak tutulan ve ölçme değerlendirme yöntemi olarak kullanılmaktadır. Ev ödevleri ise öğretmenler tarafından tekrar, pekiştirme ve derse hazırlık amaçları ile rutin olarak verilmektedir. “Performans görevi”nin problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma, eleştirel düşünme” gibi becerilerini geliştirmeyi amaçladığı genelgelerde belirtilmiştir. Ancak günlük verilen ev ödevlerinin de bu becerilerin kazandırılmasına yönelik olması gerekmektedir. Sonuç olarak dünyada ve ülkemizde ev ödevi ile ilgili olarak her ne kadar tartışmalar ve değişiklikler olsa da öğretmenler, ödevlerin niteliğine ve niceliğine dikkat etmeli, öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate almalıdırlar.

### **2.1.3. Ev Ödevinin Olumlu ve Olumsuz Etkileri**

Alan yazın incelendiğinde, ev ödevine karşı farklı görüşler bildiren ve bu görüşleri yaptıkları çalışmalarla destekleyen eğitimcilerin ve bilim adamlarının olduğu görülmektedir. Ev ödevinin öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu savunan ve ev ödevini eğitim sistemi içerisinde olmazsa olmaz olarak gören kaynaklar olduğu gibi, bunun tam aksini söyleyen, ev ödevini sadece zaman kaybı olarak gören kaynaklar da mevcuttur. Çalışmanın bu kısmında çeşitli kaynaklar incelenerek ev ödevinin öğrenciler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri ayrı başlıklar halinde verilmeye çalışılmıştır. Bu başlıklardan önce ev ödevlerinin öğrenciler üzerindeki hem olumlu hem de olumsuz etkilerini genel olarak görebilmek için Cooper (2006:73) tarafından oluşturulmuş tabloyu vermenin yararlı olacağı düşünülmüştür.

**Tablo 1:** Ev Ödevinin Olumlu ve Olumsuz Etkileri

<b>Olumlu Etkileri</b>	<b>Olumsuz Etkileri</b>
<b>Kısa zamanda başarı ve öğrenme</b>	<b>Bıkkınlık</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bilgiyi daha iyi hafızada tutma</li> <li>• Anlamayı arttırma</li> <li>• Eleştirel düşünme ve kavram oluşturma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fiziksel ve duygusal tükenmişlik</li> <li>• Akademik ilgiyi azaltma</li> </ul>
<b>Uzun zamanda başarı ve öğrenme</b>	<b>Sosyalleşmeyi engelleme</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Boş zamanlarda öğrenmeyi teşvik etme</li> <li>• Okula karşı olumlu tutum geliştirme</li> <li>• Daha iyi çalışma alışkanlıkları kazanma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Boş zamanları değerlendiremememe</li> <li>• Ailenin baskısı</li> <li>• Ödevi daha iyi yapma konusunda baskı</li> <li>• Ödevi tamamlama konusunda baskı</li> </ul>
<b>Akademik Olmayan Etkileri</b>	<b>Kopya çekmeye özendirme</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kendi kendine yön verme</li> <li>• Kendi kendini disipline etme</li> <li>• Zamanı iyi kullanma</li> <li>• Meraklılık duygusunu arttırma</li> <li>• Bağımsız problem çözebilme</li> </ul>	
<b>Ailenin okula olan ilgisini arttırma</b>	

Cooper, ev ödevlerinin avantaj ve dezavantajlarına dikkat çekerken öğrenciler üzerindeki etkilerini, hem akademik hem de sosyal açıdan ele almıştır. Akademik olarak öğrencilere kısa ve uzun vadede başarı sağlarken, bir yandan da akademik ilgiyi azaltabileceği ifade edilerek ev ödevinin olumsuz etkisinin de olabileceği vurgulanmıştır. Ev ödevleri, öğrencilere kendi kendine yön verme, zamanı iyi kullanma gibi becerileri kazandırırken diğer bir taraftan öğrencilerin sosyalleşmelerini engelleyebileceği ifade edilmiştir. Aileyle okul arasında oluşan bağ kuvvetlenirken çocuklar üzerindeki aile baskısı, öğrencileri olumsuz etkilemektedir.

### 2.1.3.1. Ev Ödevinin Olumlu Etkileri

Ev ödevi okulda öğrenilenlerin gözden geçirilmesi, sunumu yapılmış konularla ilgili alıştırmaların yapılması ya da yeni öğrenilecek bir konunun araştırılması gerektiğinde kullanılacak bir öğretim tekniğidir. Özellikle kalabalık sınıflarda, gerek öğrencilere kendi hızlarına göre çalışma fırsatı yaratması, gerekse öğretmene öğrencilerin bireysel çalışmalarını izleme fırsatı vermesi açısından öğretmenler için "vazgeçilmez" olmaktadır (Açıkgöz, 2002:31). Bu nedenle ev

ödevlerinin akademik başarıyı yükseltmek ve bireysel farklılıklarla baş etmek amacıyla başvurulabilecek yollardan biri olduğu söylenebilir. Nitekim bu konularda yapılan araştırmaların çoğunda bu görüşü destekleyici kanıtlar sağlanmıştır.

Yapılan araştırmalar ödevlerini düzenli olarak yapan öğrencilerin yapmayan öğrencilere göre akademik başarılarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ödev miktarı, hemen hemen tüm öğrencilerin söz konusu dersteki başarılarını pozitif yönde etkilemektedir. Ev ödevleri yoluyla öğrenme etkinliğinin hemen ardından bireye yaptırılacak alıştırma ve tekrarlar öğrenmenin kalıcılığını artırarak unutmanın seyrini ve hızını giderek azaltmaktadır (Bailey ve Foyle 1985:45; Brender, 1996:398; Cool ve Keith, 1991:29; Cooper, 2006:17; Elliott, 2003:31; Zisow, 2002:12; Kaplan, 2006:55; McMullen, 2007:63; Özben, 2006:25). Binbaşoğlu (1994b:45) okulda ve evde gereği gibi hazırlık, alıştırma ve ev ödevi çalışmaları yapmayan öğrencilerin okulda başarılı olamayacaklarını belirtmiştir. Okul başarısında ev ödevinin önemli bir yeri olduğunu gösteren araştırmalar okul başarısızlıklarının altında yatan en büyük nedenin de yine ev ödevlerinin düzenli olarak yapılmamasına bağlamaktadır.

Ev ödevleri öğrencilerin okuldaki başarılarını doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir. Ödevler bir bakıma öğretimde “öğrenme” ve “öğretme” fonksiyonlarını tamamlayan bir araç olma özelliğini taşımaktadır. Ev ödevleri sadece okulda öğrenilenlerin evde tekrarını yaptırması açısından öğrencilerin başarılarına katkı sağlamamaktadır. Ev ödevlerinin öğrenimin her basamağında kullanılmasının birçok sebebi vardır. Çetinkaya, (1992:32) ev ödevleriyle öğrencilere pekiştireçler verme olanağı sağlandığını belirtmektedir. Öğrenme kuramlarının çoğu öğrenmenin yalnız pekiştireçlerle birlikte olması halinde etkili olmaktadır. Öğrenmenin pekiştireçlere olan ihtiyacını bilen öğretmenler, öğrenme durumlarında bundan yararlanmaktadır. Okullarda kullanılan pekiştireçlerin büyük bir kısmı öğrenilmiş güdülerle ilgilidir. Bunlar arasında not verme, öğretmen, anne-baba ve arkadaşlar tarafından kabul görme gibi durumlar sayılabilir. Ev ödevleriyle olumlu pekiştireçler verildiğinde öğrenme daha etkili olacak ve başarı artacaktır.



Ödevlerin kazanılmış bilgileri veya becerileri, yeni problemlere uygulamak suretiyle daha iyi benimsemelerine yardım etme rolü de vardır (Özdaş ve Ergün, 1997:43). Dolayısıyla ev ödevlerinin öğrencilerin problem çözme becerilerine etkisi olduğu da söylenebilir. Ödevi etkin öğrenmede kullanmanın amacını Gür, (2002) araştırma yaparak bilimsel düşünmeyi öğretmek; bilgi kaynaklarına ulaşmayı öğretmek; problem çözme becerilerini kazanmak; neden sonuç ilişkisini kurmayı öğretmek olarak açıklamıştır. Epstein, Simon, ve Salinas (1997:71) yaptıkları çalışmada, ev ödevinin aile üyeleriyle etkileşimli biçimde yapıldığında öğrencilerin okuma yazma becerilerinde olumlu gelişme meydana getirdiğini belirtmişleridir. Ev ödevinin aynı zamanda hafızayı güçlendirme, anlama kabiliyetini geliştirme, okula karşı olumlu tutum geliştirme gibi yararları vardır. (Corno, 2000:532). Alan yazındaki kaynaklar ev ödevleri, öğrencilerin akademik başarılarını farklı yönlerden etkilediğini göstermektedir. Bilişsel becerilerin kazanılmasında bu denli etkisi olan ev ödevleri bugün birçok öğretmen tarafından bir öğretim yöntemi olarak kullanılmaya devam edilmektedir.

Ev ödevlerinin öğrencinin akademik başarısı üzerinde olumlu etkilerinin yanı sıra daha başka yararlarına dikkat çeken kaynaklar vardır. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

“Ev ödevi, öğrencilere yaşam boyu sahip olacakları, kendi kendine disiplin, bağımsızlık ve sorumluluk gibi kişisel özellikleri öğretir. Ayrıca öğrenci zamanını nasıl planlayacağını öğrenir. Ev ödevi çocuklara kendi yetenek düzeylerinde çalışmalarını ve kendi ilgilerini keşfetmeleri için çocuklara yardım eder. Ev ödevi okul içinde olduğu kadar okul dışında da yer alan öğrenmeleri çocuklara öğretir. Ev ödevi anne babaların çocuklarına ilgi göstermelerini sağlar” (Hill, 1992:21).

“Ödev öğrenciye bir hedef gösteriyorsa, araştırmaya yöneltiyorsa sorumluluk duygusunu da geliştirir” (Demirel, 2002:17).

“Ev ödevi, aileleri ve öğretmenleri yakınlaştırır: bunları kontrol eden ve çocuklarına yardım eden aileler, çocuklarının eğitimleri ve okulları hakkında daha çok bilgiye sahip olurlar” (Swanson. 2001:15).

“Ödevle öğrenci yeni alanlarla tanışırken, öğretmenin çocuğun yardıma ihtiyacı olan alanları belirlemesine yardımcı olur. Ödevler okul ve ev arasında bir köprü oluşturur. Öğrencilere kurallara uymayı, işe zamanında başlama ve bitirmeyi, sorumluluk üstlenmeyi, kendi başına iş yapma yeteneğini kazandırır” (Köse, 2003:12).

“Genel olarak ödevin, sınıf içinde olanları yansıttığı ve öğrencilerin okulda öğrendiklerini pekiştirip özümsemelerine yardımcı olduğu bilinmektedir. Ödev öğrencinin yeni yetiler kazanmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle ödevin amacı, öğrencilerin bağımsız bir şekilde çalışmalarını, etkili bir şekilde planlama yapmalarını, grup ödevlerinde organize olmalarını ve düşünebilmelerini öğretmektir” (Sgouros ve Martin, 2005:4).

“ Ödevin, öğrencilere; kendilerini yenilemeyi öğretmek, toplumsal bilinç kazandırmak, iletişim becerilerini kazandırmak, akıl, bilgi, teknoloji üretebilmeyi sağlamak, yönetici ve girişimci insan olmayı öğretmektir gibi amaçları vardır. Ayrıca ödevi grup ile yapmalarının sosyal becerileri geliştireceği de açıktır. Ödev yaparken kazanılması gereken en temel sosyal beceriler: duygu ve düşünceleri ifade edebilme, olabilecek riskleri karşılayabilme; yeni arkadaşlıklara açık olma; söylemek istediğini karşı tarafa doğru anlaşılabilir şekilde aktarabilme; sürekli sosyal ilişkiler oluşturabilme; değişik düşüncelere sahip olabilmeyi normal karşılama ve kabul etmedir” (Gür, 2002).

“Ev ödevlerinin çeşitli fonksiyonları vardır. Bunlar; çocukların neler öğrendiklerini anne babalarına bildirmeleri bakımından haber verme fonksiyonu, öğrencilerin kendi aralarında, anne – baba ve kardeşler arasındaki ilişkileri kurma açısından iletişim fonksiyonu, öğrencileri değerlendirme fonksiyonu, birçok alıştırma ve konu hazırlığını okul dışı zamanlara atması bakımından öğretmeni rahatlatması fonksiyonu gibi görevlerdir” (Halis, 2001:20).

Ev ödevinin didaktik ve pedagojik işlevlerine dikkat çeken görüşler birçok ortak noktada birleşmiştir. Ev ödevlerinin öğrenci başarısını arttırması, öğrenilen bilgilerin tekrar edilmesi, öğrencilerin sorumluluk ve oto kontrol bilincini kazandırması, kendini ifade edebilme, problem çözme, çeşitli kaynaklardan yararlanma, soru sorma becerilerini geliştirdiği yönündeki görüşler ev ödevlerinin eğitimdeki avantajlarına dikkat çekmektedir. Bugün azımsanmayacak kadar uzman eğitimci, ev ödevlerinin eğitimde bilişsel ve duyuşsal yararlarını öne sürerek kesinlikle yasaklanmaması gerektiğini savunmaktadır.

### 2.1.3.2. Ev Ödevinin Olumsuz Etkileri

Bugün milyonlarca öğrenci okuldan eve geldiklerinde zamanlarının büyük bir kısmını ev ödevlerini yaparak geçirmektedir. Ev ödevlerinin bu kadar zaman almasının sebebi ödev miktarının çok olması ya da çocuğun seviyesinin üzerinde nitelik taşımasıdır. Uzmanlar, ödevlerin nitelik ve nicelik bakımından uygun olmamasının öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu, ödevlerin olumlu etkilerinin olduğunu savunanların ise bu olumsuzlukları göze almaları gerektiğini ifade etmektedirler.

Kaynaklar, ev ödevlerinin çocuğun ilgi ve merak duyduğu konulardan seçilerek verilmiyorsa yeterince etkili olmadığını belirtmektedir. Duygulu, (2009) özellikle her gün ödev verilen çocuklar açısından, can sıkıcı ödevleri yapmanın çok zor olduğunu ve genellikle de yapılmadığını, yapılsa dahi bu ödevlerin gerçek amacını yerine getirmediğini belirtmektedir. Bu şekilde zorunlu olarak verilen ödevlerin çocuğun başarısını artırmak yerine düşürdüğü, çocukları araştırmaya ve öğrenmeye teşvik etmek yerine klasik ödev anlayışıyla çocukların ezberciliğe yöneltildiğini ifade etmektedir. Yücel'e göre, (2004:148) bu tür bir faaliyetin, öğretmen bakımından bir "ödev verme" olmadığı gibi, öğrenci bakımından da gerçek anlamda bir "ödev yapma" anlamı taşımamaktadır. Klasik öğretim metotlarının uygulandığı okullarda, ara sıra öğretmenlerin bazı ders konularını; bunların kitaplardaki yerini göstermek suretiyle çalışma ödevi şeklinde vermeleri ya da öğrencilerin yeni karşılaştıkları konuları ev ödevi vererek öğrenciden hazırlamalarını beklemeleri, ev ödevi yapılmasına karşı öğrencide olumsuz bazı yargılar oluşmasına neden olabilmektedir.

Birçok uzman bu ev ödevlerinin verilmesine yönelik çözüm getirirken, ödevlerin nitelik bakımından hayatın içinden olmasını, aksi takdirde hiç verilmemesini önermektedir. Ev ödevlerinin yaşanarak yapılmadığı (müze, sanat galerilerini gezmek, gözlem gezileri yapmak gibi) ve öğrenme dürtüsü ile ele alınmadığı sürece hiçbir yararlı etkisi olmamaktadır (Gordon, 1993:55). Ev ödevleri üzerine yapılan bu görüşler aslında aktif öğrenmeyi destekler niteliktedir. Aktif

öğrenmenin öğrencinin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme süreci olarak düşünüldüğünde öğretmenlerin öğrencilere hangi niteliklerde ödev vermesi gerektiği de açıkça belirlenmiş olur.

Ev ödevlerinin, amacının açıklanmadığı ve öğretmene teslim edildikten sonra içeriği hakkında değerlendirme yapılmadığı durumlarda da olumsuz etkileri görülebilir. Özellikle öğretmenler geri bildirim yapmadıklarında, öğrencilerin akademik konulara ilgisi azalmakta, ödevini başkasına yaptırma ve başkasından alıntılar yapmaya yönelmekte veya yaptığı işi değersiz bir etkinlik olarak algılamaktadır (Dinçer ve Ulutaş, 2003). Yaptığı ödev ile ilgili dönüt alamayan öğrenci yaptığı işi boşa geçirdiği bir zaman olarak görecektir. Öğrenci, başarısından takdir gördüğü sürece kendine güven duygusunu tadar. Bu duyguyu tatmayan öğrenci bir müddet sonra öğrenme hevesini kaybedebilir.

Ödevin sorumluluk bilincini geliştirdiği yönündeki birçok görüşe karşın bunun ancak uygun ödev verildiğinde mümkün olduğunu belirten görüşler ortaya çıkmıştır. Güvençer'e göre (2002:1), öğretmenler tarafından verilen karmaşık ve uzun ödevler olumsuz etki yaratmakta ve okulu çocuk için sıkıcı hale getirmektedir. Çocuğun oyun, eğlence ve dinlence döneminden çalınmaktadır. Olayın bir diğer yanı, sınıfların kalabalık olması nedeniyle öğretmenler ödevleri kontrol edememektedir. Bunu fark eden çocuklardan bazıları ödevi ya baştan savma yapmakta ya da hiç yapmamaktadır. Ödevler kontrol edilmeyince geri dönüşü de olmamaktadır. Böylece öğrenciler sorumluluk duygusu gelişemeyecektir.

Ev ödevlerinin olumlu etkilerinden çok olumsuz etkilerinin olduğu yönündeki görüşler en çok ev ödevlerinin miktarı üzeri üzerinde durmuşlardır. ABD'de 2004 yılında 2,900 çocukla Michigan Üniversitesi'nin yaptığı çalışmada 1981 yılından bu yana çocukların ev ödevlerine harcadıkları sürenin %51 arttığı görülmüş. 6- 8 yaş arası çocuklar 1981 yılında ev ödevleri için ortalama 52 dakika harcarlarken 1997'de 128 dakika olmuş. Son birkaç yılda AOL ve Associated Press'in yaptığı araştırmaya göre ilköğretim öğrencilerinin gecede ortalama 78 dakika ev ödevi ile uğraştıkları bulunmuştur. Bulgular arasında ödev arttıkça geri dönüşlerin azaldığı, ödevlere ayrılan sürenin sınıf yükseldikçe artarken, çocukların

başarısının düştüğü gözlenmiştir. Bazı ülkelerin (Japonya, Danimarka, Çek Cumhuriyeti) ödevleri azaltırken, bazı ülkelerin ise (Yunanistan, Tayland ve İran) ödev yükünü artırdığı izlenmiştir (Bennett ve Kalish, 2007:23; Kohn, 2006:14). Yapılan bu araştırmalar, ev ödevinin akademik başarıyı arttırdığı yönündeki görüşlere karşı bir kanıt olarak görülmüştür. Ev ödevlerinin akademik başarının önemli bir unsuru olmadığına dikkat çeken araştırmacılar, ev ödevlerinin bazı durumlarda ters etki yapabileceğini de ifade etmektedirler.

Cooper (2006:35), Kralovec ve Buell (2000:21) gibi araştırmacılar olması gerektiğinden fazla verilen ödevlerin çocukların ve ailelerin en değerli zamanlarını çaldığını ve öğrencilerin kendileri için önemli olan kişisel, sosyal, ruhsal ve ahlaki gelişimi için gereken aktiviteleri ev ödevleri sayesinde yapamadıklarını ifade etmektedirler. 2002’de yayınlanan bir çalışmaya göre öğrencilerin ev ödevlerine harcadıkları zaman ile endişe, depresyon ve diğer ruhsal sıkıntılarına ilişkin deneyimleri arasında doğrudan ilişki saptanmıştır.

İncelenen kaynaklara göre, ev ödevinin olumsuz etkilerinin olduğu yönündeki görüşlerin bir kısmı ev ödevlerinin miktarı ve niteliğinin iyi olması durumunda doğrudan bir olumsuz etkisinin olmadığı şeklindedir. Ev ödevlerinin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkisi, öğretmenler tarafından çok fazla ya da can sıkıcı ödevler verdiğinde ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Bazı kaynaklar ise ev ödevlerinin tamamen gereksiz olduğunu belirtmektedir.

Özdeş ve Ergün (1997:3-5) ev ödevinin iyi bir eğitim aracı olmadığını, yapılan masraf ve çabalarla mukayese edildiğinde, eğitsel etkisi oldukça zayıf olduğunu dolayısıyla ödev vermenin gereksiz olduğunu ifade etmiş ve öğrencilere olan olumsuz etkilerini şu şekilde sıralamıştır:

“Öğrenci için çok zaman harcayan bir yükür. Okula karşı isteksiz olan öğrencilerde, ağır ev ödevleri verilerek bu isteksizlik daha da arttırılabilir. Okula karşı olumlu motivasyonlar bozulabilir”.

“Evde yeterli desteği, danışacak kişisi ve araştırma malzemesi olmayan öğrenciler açısından büyük bir şans eşitsizliği meydana getirir. Yazısı kötü öğrenciler de burada dezavantajlı duruma gelirler”.

“Öğrencilerde başkalarına bağımlılık yaratır. Başkalarının yaptığı ödevlerden kopya çekmek, hilekârlık gibi negatif şahsiyet özellikleri oluşturmaya zorlar. Öğrencinin ödevi ne kadar kendisinin yaptığı her zaman belirsiz kalır”.

“Öğrencinin ev ödevlerine yardım etme, çoğu kez anne-babaları ağır bir yük altına sokar”.

“Öte yandan eğer sayfalar dolusu ev ödevi öğretmen tarafından satır satır değerlendirilip hataları veya eksikleri öğrencilere tek tek gösterilecekse, bu, öğretmen açısından da büyük bir zaman kaybı demektir”.

Ev ödevlerinin aileler, öğretmenler ve öğrenciler açısından yük olduğunu ifade eden kaynaklar, ödev yönteminin eğitim sistemi içinde bir ihtiyaç olmadığını belirtmektedirler. Tertemiz’ e göre (1991:35) tekrarlar yeterli düzeyde yapılmışsa ödev vermeye gerek yoktur. Almanya'da Dresden Üniversitesi'nin yaptığı araştırmaya göre, okulda verilen ödevlerin hiçbir yararı olmadığı yönündedir. 1300 öğrenci üzerinde yapılan araştırmada uzmanlar, konuyu anlayan çocukların bildiklerini tekrar ettiğini, anlamayanların ise aynı hataları tekrarlayıp durduklarını ve çocukların okulda yapılan örneklerle daha iyi öğrendiğini ifade etmişlerdir (Sabah, 2008:12). Aslında belirtilen görüşlerin ortak noktası, okulda verilen eğitim, öğrencilerin öğrenmelerine yeterli düzeyde olmalı ve tekrarlar öğrencilerin evde saatlerce uğraştıkları etkinliklerle değil öğretmenlerin kontrolünde okulda yapılmalıdır.

#### **2.1.4. Öğrenci ve Ödev**

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin ev ödevlerine karşı tutumları, ödevlere yönelik yaşadıkları sorunlar ve öğrenci sorumlulukları ele alınmaya çalışılmıştır.

### 2.1.4.1. Öğrencilerin Ödevlere Yönelik Tutumları

Öğrenmeye hazır olmada, öğrencinin olgunlaşması, hazır bulunuşluk düzeyi, ilgi ve ihtiyaçları, tutum ve değerleri önemli etkiye sahiptir. Bunlardan biri olan tutum, herhangi bir nesne ya da kavrama ilişkin kişinin geliştirmiş olduğu olumlu ya da olumsuz öğrenilen eğilimleridir (B. Tay ve A. Tay, 2006:74). Tutuma yönelik alan yazındaki tanımlar incelendiğinde, tutumların öğrenme yoluyla kazanıldığı ve deneyimlerle kazanılan bu özelliklerin bireyin davranışlarına yön verdiği şeklinde ortak bir ifade ortaya çıkmaktadır. İnceoğlu (2004:18) tutum kavramına farklı bir açıdan yaklaşarak, bireyin kendine veya çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve motivasyonuna dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimi şeklinde ifade ederek tutumun üç farklı boyutuna dikkat çekmiştir. Dolayısıyla tutumun kişinin fikir, inanç, his, duygu ve hareket eğilimlerine doğrudan etkisi olduğu yargısına varılabilir.

Kağıtçıbaşı'nın (1992:17) da ifade ettiği gibi insanlar tutumlara sahip olarak doğmazlar, tutumları sonradan öğrenirler. Tutumlar zaman içerisinde gelişme ve değişme gösterip, yeni deneyimlerle ve öğrenmelerle değişikliğe uğrayabilir. Bireyin yaşantıları, sahip olacağı tutumları belirler. O halde tutumların oluşmasında bireyin içsel faktörlerinden çok dışsal faktörlerin etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin birçok öğrenme yaşantısında olduğu gibi ev ödevlerine karşı tutumlarının da çeşitli değişkenlerden etkilenmesi beklenir. Ödev uygulamalarına yön veren, ödevin miktarını ve niteliğini belirleyen öğretmenlerin ve öğrencilerin evde ödevlerini yaparken en yakın oldukları aile bireylerinin, tutumların oluşmasında etkisiz oldukları düşünülemez. Araştırmalar öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları üzerinde ebeveynlerin yaklaşımlarının ve öğretmenlerin ödev tercihlerinin etkili olduğunu göstermektedir. Rowell ve Hong (2002:43) öğretim etkinliklerinde öğrencilere uygun olmayan ödevlerin verilmesinin, onların ödevle ilişkin olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabileceğini belirtmişlerdir. Diğer yandan, Baumgartner, Bryan, Donahue ve Nelson (1993:179) göre, çok fazla verilen ödev,

öğrencinin dinlenmeye ve sosyalleşmeye ayırabileceği zamanı sınırlandırmakta ve yardım etmeye çalışan anne-babaların kullanacağı yanlış yaklaşımlar öğrenciye zarar vermektedir. Kaplan (2006:82) ise yaptığı araştırmada geleneksel ödevlerden farklı olarak değişik ödevler verilmesinin öğrencilerin ilgilerini daha fazla arttırdığını ve tutumlarının yükselmesini sağladığını belirtmiştir.

Öğrenciler için ödevler, genel olarak yapılması sevilmeyen, sıkıcı ve zor olan uğraşlar olarak bilinse de yapılan araştırmalar farklı sonuçlar göstermektedir. O'Rourke (1998:8), yaptığı araştırmada öğrencilerin yüzde 78'nin, Gürlevik (2006:70) ise yüzde 33'nün ev ödevlerini severek ve isteyerek yaptıklarını ortaya koymuştur. İki araştırmanın sonuçları gerçekten dikkat çekicidir. Yapılan araştırmalardan biri, öğrencilerin dörtte üçünden fazlasına olumlu tutum sergilerken, diğer bir araştırma öğrencilerin sadece üçte birinin ödevlere severek yaptıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrenciler, ödev yapmayı genel olarak sevmese de, ödevi yararlı görmekte, düzenli ve makul oranda ödev veren öğretmenleri ise diğerlerine oranla daha başarılı bulmaktadırlar (Hallam, 2004:28). Araştırmalarda farklı sonuçlar çıkması; öğrencilerin aile yapısı, okul türü, cinsiyetleri, sınıf ve başarı seviyelerini gibi birçok etkene bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir. Cooper (2001:37), ödevlerin öğrencilerin okula, öğretmene ve konu alanına ilişkin tutumlarını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilemesinin tamamen ödev niteliği ve öğretmen değişkenine bağlamıştır. Barnes (2001:19), ise farklı bir açıdan yaklaşarak cinsiyet ve dönem değişkeninden bahsetmiştir. Yaptığı araştırmada ev ödevine karşı negatif tutumların en yaygın olduğu dönemlerin 1 ile 6. sınıflar arasında olduğunu, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha olumlu tutum sergilediğini ortaya koymuştur.

Ulaşılan bu veriler değerlendirilerek ve gündemdeki çalışmalar dikkate alınarak başlatılan bu araştırmada, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları üzerinde cinsiyet, sınıf seviyesi, ödev miktarı ve türleri, ailelerin ve öğretmenlerin yaklaşımları gibi değişkenler incelenmiştir.



#### **2.1.4.2. Ödevlere Yönelik Öğrenci Özelliklerinden Kaynaklanan Sorunlar**

Ödevlerin olumlu-olumsuz etkileri ve öğrenci tutumları üzerine yapılan çalışmalara genel olarak bakıldığında asıl kaynağın öğretmen ve aile yaklaşımları olduğu dikkat çekmektedir. Öğrenciler için aile ve öğretmen gibi iki önemli faktörün ödevde yönelik tutumlar üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır. Ancak öğretmenler ve aileler ödev konusunda kendilerine düşen görevleri yerine getirirlerse de öğrencilerden kaynaklanan birtakım sorunlar da mevcuttur. McEwan (1998:21-23) mükemmel bir öğretim ve mantıklı ödevler verilse de ev ödevlerinin öğrencilerden kaynaklanan bazı durumlarda problem haline geldiğini belirtmektedir. McEwan, hangi durumlarda ödevlerin sorun yarattığını şu şekilde sıralamıştır;

*Akademik becerisi zayıf olan öğrenciler;* Seviyelerine ayak uydurulması zor olan öğrencilerdir. Bu öğrencilerin genel olarak okula devamsızlıkları da söz konusudur.

*Nasıl Çalışması Gerektiğini Bilmeyen Öğrenciler;* Bazı öğrenciler içgüdüsel olarak çalışma becerilerini geliştirirlerken bazıları da kütüphaneyi nasıl kullanacaklarını, nasıl not alabileceklerini, sözlükte aradıklarını nasıl bulabileceklerini dahi bilemezler.

*Organizasyon Becerileri Zayıf Olan Öğrenciler;* Bu kategoriye, ödev kaydının tutamayan, kitaplarını ve materyallerini unutan, zamanını iyi düzenleyemeyen öğrenciler dâhil edilmektedir.

*Öğrenme ve Dikkatini Toplama Zorluğu Çeken Öğrenciler;* Bu teşhisin profesyonel ya da uzman biri tarafından konulması gerekmektedir. Bu özellikte olan bir öğrenci uzun süre bir etkinlikle uğraşmaktan ya da ders dinlemekten hoşlanmaz.

*Psikolojik ya da Duygusal Sorunları Olan Öğrenciler;* Bu duruma ailede yaşanan sorunlar, hastalık, başarısızlık korkusu ve motivasyon eksikliği gibi bir çok neden sebep olabilmektedir.

Türkoğlu, Karakuş ve İflazoğlu (2007:97-104) öğrencilerin kişisel özelliklerinden kaynaklanan sorunları çok daha ayrıntılı başlıklar halinde tartışmışlardır;

*Duygusal Engellenme;* Evde aileleri tarafından sürekli baskı uygulanan bazı çocuklar bu durumu dengeleyemez ve olumsuz etkilenir. Böyle öğrencilerin ev ödevlerinde yaşadığı hayal kırıklıkları ve duygusal baskıları daha fazladır.

*Kaygı Düzeyi Yüksek Öğrenciler;* Kaygı düzeyleri çok yüksek olan öğrenciler kendilerini rahat hissedemediklerinden dolayı öğrenme sürecine değil, sonuca odaklanırlar. Dolayısıyla sonucu kötü olan bir ödev onları öğrenme sürecinde zevk almaz hale getirmektedir.

*Kötümser Öğrenciler;* Bu özellikteki öğrencilerin kendilerine güveni olmadığından ödevleriyle ilgili çabalamaya girmezler. Ne yaparlarsa yapsınlar sonucun kötü olacağından emindirler.

*Üst Düzeyde Yarışmayı ve Rekabeti Seven Öğrenciler;* Bu öğrenciler sınıfında en iyisi olmak için zamanlarının tümünü ders çalışmaya ayırırlar. Bu durumda da sosyal yaşamdaki deneyimleri çok az olan öğrenciler için bir müddet sonra ev ödevleri problem haline gelecektir.

*Pasif Direnen ya da Pasif Saldırgan Öğrenciler;* Pasif direnen öğrenciler öğretmenlerin vermiş oldukları görevleri yerine getirmek istemezler. Pasif saldırgan öğrenciler ise verilen ödevleri ya yapmazlar ya da yanlış veya eksik yaparlar. Sürekli olarak bahaneleri vardır ve haksızlığa uğradıklarını düşünürler.

*Kaytarmayı Seven Öğrenciler;* Ödevlerini yapmaktan keyif alamayan bu öğrenciler, yapacakları çalışmalarını her zaman sonraya ertelerler. Dolayısıyla bu öğrencilerin henüz ders çalışma disiplinlerini kazanamadıkları da söylenebilir.

*Düzensiz Öğrenciler;* Birçok nedene bağlı olarak bazı öğrenciler ödevlerini doğru bir şekilde yazamazlar ya da unuturlar. Bu nedenle ödevlerini tamamlayamazlar veya öğretmene zamanında teslim edemezler.

*Motivasyonu Düşük Öğrenciler;* Verilen ödevlerin kendilerini ilgilendirmediğini düşünen öğrencilerdir.

*Gündüz Uykusuna Dalan Öğrenciler;* Öğretmenleri konuşurken uykuya dalan bu öğrenciler dersten koparlar ve kendilerinden istenilenleri tam olarak yerine getiremezler.

*Meydan Okuyan Öğrenciler;* Ailelerine ve öğretmenlerine karşı cüretkâr davranan bu öğrenciler, kendilerinden istenilen görevleri yerine getirmemekte ısrar ederler.

*İçine Kapanık Öğrenciler;* Kendi kabuğuna çekilen, sınıfta sosyal kabul görmemiş öğrencilerdir.

*Mükemmeliyetçi, Aşırı Titiz Öğrenciler;* Bu tür öğrenciler başarısızlık yaşadıkça kendine güveni azalır ve istenileni yapmaktan vazgeçer.

Eichberg, Green ve Sullivan (1999:58) ise öğrencilerin kişisel özelliklerinden kaynaklanan sorunlara yukarıdakilerden farklı olarak öğrencinin hiperaktiflik durumunun olması, dil ve yazı bozukluğunun olmasını da eklemiştir. Görüldüğü gibi ev ödevlerinde yaşanan zorluklar öğrencilerin birtakım özelliklerinden kaynaklanabilir. Ancak öğrencilerde bahsedilen bu özelliklerinin oluşmasını birçok etken şekillendirebilir. Örnek vermek gerekirse, öğrencin nasıl çalışması gerektiğini doğduğunda bilemez. Eğer bir öğrenci, ancak ailesi ve

öğretmeni tarafından doğru yönlendirilirse bu beceriyi kazanma şansı vardır. Bir öğrencinin içine kapanık olması ya da kaygı düzeyinin çok yüksek olmasının altında ailesel nedenler olabilir. Dolayısıyla aileler ve eğitimciler çoğu zaman uzman desteğiyle bu sorunların giderilmesinde üzerine düşen görevleri yapmalıdır.

### **2.1.4.3. Öğrenci Sorumlulukları**

Ev ödevleri eğitim sisteminde her ne kadar tartışılırsa tartışılın birçok ülkede öğretmenlerin vazgeçemediği bir yöntem olduğu kesindir. Bu durumda yapılması gereken öğretmenlerin ve ailelerin olduğu kadar öğrencilerin üzerlerine düşen görevleri yerine getirmesidir. Sonuçta, sorunsuz bir ödev politikası herkesin sorumluluğunu yerine getirmesiyle mümkündür. Eğitim ve öğretimin merkezinde yer alan öğrenciler sorunun temel kaynağı olduğu sürece diğer kişilerin bu sorunların üstesinden gelmesi de zorlaşacaktır.

Ödevlerini yapmayan öğrencilerin evde ve okulda sıkıntılar yaşanmasına sebep olduğu bilinmektedir. Ödevlerini yapmamakta ısrar eden ya da aksatan öğrenciler aile yaşantısını ve sınıf atmosferini olumsuz etkilemektedir. Can'a göre (2009), bu sorumluluğu yerine getirmeyen öğrenciler, arkadaşlarından yapmış oldukları ödevleri isteyebilir ve bu durum arkadaşlarını sıkıntıya sokabilir. Arkadaşları ödevleri vermek istemeyebilir ve bu durumda öğrenciler arasındaki ilişkilerde problem yaşanabilir. Ayrıca öğretmen ödevlerin aynı olduğunu görünce, iki öğrenci içinde sıkıntılı anlar başlayacaktır. Ödevini yapmayan öğrenci eğitim sistemini olumsuz etkileyecek, dersin akıp gitmesini önleyecektir. Çünkü önceki öğrenmesini pekiştirmemesinden veya tekrar etmemesinden kaynaklanan sorunlar yaşayacak ve dersin akışı içinde sorular sorarak ya da dinlemeyerek, çevresindeki arkadaşlarına sataşarak dersin işlenişini olumsuz etkileyecek, ders planında aksaklıklara yol açacaktır.

Öğrencilerin sorumlulukları ödevi aldıktan sonra ödevi tamamlama sürecinde başlamakta ve bu süreç boyunca devam etmektedir. Öğrenci, öncelikle ödevi aldığı anda anlaşılmayan bir nokta olduğunda mutlaka yardım istemesi

gerektiğini, aksi takdirde anlaşılardan yapılan bir ödevin bir fayda sağlamayacağı bilmesi gerekmektedir. Öğrenci ödevi anlayarak yaptığında daha olumlu tavırlar sergileyeceği vurgulanmaktadır. Ayrıca öğrencinin tüm verilen ödevleri bir yere kaydetmesi, teslim tarihini ya da ödevle ilgili önemli bilgileri not etmesi gerekmektedir. Ödev ya da ödevler için bir zaman çizelgesi yapmalıdır. Ödevlerine elinden geldiği kadar iyi ve istekli bir çalışma sergilemelidir. Ödevle ilgili araştırma yapmalı, tüm kaynaklardaki bilgilerden faydalanmaya çalışmalıdır. Zamanı geldiğinde ise tamamlanmış ödevi okula götürmek, okulda olmadığı zamanlar da bile ödevi alma sorumluluğu göstermek, araştırma için ödünç aldığı kaynaklara özen göstermek ve onları iade etmek önemli görevlerindendir (Fairbanks, Clark ve Barry, 2005:4). Öğrencilerin bu görevleri yerine getirmesi durumunda ev ödevlerine yönelik tartışmalar azalacak hatta ev ödevinin uygun bir yöntem olup olmadığı sorusu da gündeme gelmeyecektir. Ancak öğrencilerin bir takım görevleri olduğu kadar ailelerin ve öğretmenlerin de ev ödevi uygulamalarında doğru davranışlar sergilemesi gerekmektedir.

### **2.1.5. Aile ve Ödev**

Öğrencilerin eğitim hayatı çeşitli etkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Eğitimciler genel olarak bu etkenleri iç ve dış faktörler olarak sınıflandırmışlardır. Şüphesiz öğrencinin okul hayatındaki en önemli dış faktör aile kavramıdır. Öğrenci günün en fazla dörtte birini okulda geçirirken geriye kalan zamanda ailesiyle birlikte. Bu zaman diliminde aile bireylerinin çocuklarına yönelik tutumu, örnek olabilecek davranışları, iletişim biçimleri, psikolojik ve biyolojik ihtiyaçlarını karşılama yeterlikleri oldukça önemlidir.

Toplumun en küçük birimi olarak tanımlanan aile etkeninin çok önemli olduğunu doğrulayan birçok çalışma mevcuttur. Hollingsworth ve Hoover (1999:54), çocukları doğrudan ve dolaylı yollardan eğittikleri için, anne babayı çocuğun evdeki öğretmenleri olarak ele almakta ve okulda öğretmen tarafından kazandırılacak olumlu bir davranışın evde anne-baba tarafından kolaylıkla bozulabileceğini belirtmektedirler. Dolayısıyla öğretmen ve aile kazandırılacak davranışlarda tutarlı

olmak zorundadır. Satır (1996)'ın yaptığı bir araştırmada; yakın ilgi gösteren, çalışma ortamını düzenleyen ve planlayan, başarısını övücü sözlerle destekleyen, çocuğunun başarısızlığında onu çalışırsan başarılı olursun sözleriyle yüreklendiren anne-babaların çocuklarının akademik başarılarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Aileler bu şekilde davranarak, çocuğunu evde olduğu kadar okul hayatında da yalnız bırakmadıklarını göstermektedirler.

Aile katılımının öğrenci başarısı üzerinde oynadığı rolün bilincinde olan gelişmiş ülkeler, eğitim sistemlerinde aile katılımına daha fazla önem verme yönünde adımlar atmaktadır. Amerikan Eğitim Sekreterliğinin ilan ettiği kapsamlı eğitim reformunun on bir aşamasından birisinin, öğrenci başarısını yükseltebilmek için ailelerin okula katılımının artırılması olarak belirlendiği ifade edilmektedir (Silver, 2004:3). Bugün gelinen ortak nokta; aile katılımı olmadan eğitimin hiçbir alanında başarı sağlanamayacağı, sadece okul-öğrenci işbirliğinin etkisiz ve yararsız olduğu yönündedir.

Çocuğun eğitimine ailelerin aktif olarak katılımı her ne kadar önemli görülse de bu durumu etkileyen birçok engel mevcuttur. 1992 yılında yapılan bir araştırmada 27.000 başkan ve 3.000 yerel konsey liderine gönderilen ankette aile katılımında ne gibi engellerle karşılaştıkları sorulmuştur. Ailelerin % 89'u yeterince zamanı olmadığını, % 32'si sistemi bilmediklerini ve anlamadıklarını, yine % 32'si çocuklarına katacakları bir şeylerin olmadığını, % 9'u kendilerini okulda rahat hissetmediklerini ifade etmişlerdir (Coldway, 2007). Türkiye'de yapılan birçok araştırmaya göre (Aslan, 1994:65; Aslanargun ve diğerleri, 2004:123; Başaran ve Koç, 2001:111; Bilgin, 1990:36; Doğan, 1995:111; Oğan, 2000:90; Saraçoğlu, 2002:76) benzer sonuçlar çıkmış ve velilerin ilgisizliklerinin nedenleri şöyle sıralanmıştır;

- Öğretmenlerin olumsuz tavırları,
- Çocuğun başarısızlığı,
- Herhangi bir sonuç alınamaması,
- Para istenmesi,

- Kendi öğrenciliğini hatırlatması,
- Öğretmenlerin sürekli öğüt vermesi
- Okullarda resmi bir havanın hâkim olması
- Okulla yeterli iletişimin olmaması,
- Maddi gücün yetersiz olması,
- Veli toplantılarının yeterince önemsenmemesi,
- Okul-aile birliklerinin yeterli görülmemesi
- Velilere gerekli zamanın ayrılmaması,
- Okulun yararlarına inanılmaması,
- Kendi işlerinin çokluğu,
- Evlerinin okula uzak olması,
- Veli toplantılarının uygun olmayan kalabalık ortamlarda yapılması,
- Öğretmenlerin velilere otoriter davranması,
- Kendi eğitim düzeylerinin yeterli olmaması,

Görüldüğü gibi birçok nedene bağlı olarak aileler çocuklarının okul hayatına dâhil olmamaktadır ya da olamamaktadır. Aileler hangi sebebi gerekçe gösterirse gösterebilir bu durumdan en çok çocukları ve dolayısıyla kendileri de etkilenmektedir. Çünkü aileler çocuklarından her zaman tam başarı ve performans beklerler. Ancak öğrencilerin okul hayatlarının sorunsuz olması öğrencinin kendisi, ailesi ve öğretmenin işbirliğinin tam olmasıyla mümkündür.

Özellikle ilköğretim kademesinde velilerin en çok sorun yaşadıkları konulardan biri ev ödevleridir. Ailelerin çocuklarından beklentileri ödevlerin düzgün ve eksiz yapılması yönündedir. Ayrıca çocuklarının sürekli ödevlerini unutması, ödevim yok demesi ya da ödevlerini yapmayı sürekli ertelemesi velilerin yine en çok şikâyetçi oldukları konulardır. Ev ödevlerinde sorunların yaşanmaması için öğretmenlerin ve öğrencilerin sorumlulukları olduğu kadar ailelerin üzerlerine düşen görevleri vardır. Alan yazındaki birçok kaynağa göre (Barnes, 2001:25-29; Bempechat, 2000:190-194; Carr, 1999; Dinçer ve Ulutaş, 2003; Duygulu, 2008; Hong ve Lee, 2003:234:245; Jayanthi, Bursuck, Epstein ve Polloway, 1997:4-7;

McEwan, 1998:30-32; Schumm, 2005:3-12; Türkoğlu, Karakuş ve İflazoğlu, 2007.121-152; U.S. Department of Education, 2003:21) ailelerin ev ödevleri konusundaki görevleri şunlardır;

1) Ödevin yapıldığı ortamı ders çalışmaya uygun olarak hazırlamak;

- Mümkünse çocuğa ait bir oda olmalıdır ve ödevini çalışma masasında yapmalıdır.
- Gürültüden ve dış etkenlerden arınmış bir ortam sunulmalıdır.
- Karmaşık duvar şekilleri olmamalıdır.
- Televizyon, radyo ve teyp dikkat dağıtacağından ödev ortamından uzak tutulmalıdır.
- Isının ve aydınlanmanın yeterli olması gerekmektedir.
- Ödevler için gerekli olan araç gereçler çalışma odasında bulunmalıdır.

2) Ödevleri kontrol etmek;

- Ödevlerin okulda sunulmadan önce evde anne babalar tarafından kontrol edilerek çocuklara yaptıkları hataları düzeltme ve eksiklerini tamamlama fırsatı verilmelidir.
- Eksik ya da yanlış yaptığı ödevlerde düzeltmeyi yine çocuğa bırakmalı ve bazı küçük yanlışları görmezden gelinmelidir.
- İstenilen türde bir ödev hazırlamamış olsa bile gerekli çabayı göstermiş ve elinden geleni yapmışsa bütün bir ödevini, sil baştan yeniden yaptırılmamalıdır.
- Ödevlerle ilgili bir iki örnek çözerek çocuğun anladığından emin olunmalıdır.



3) Çocukları ödevleri en iyi şekilde yapmaya motive etmek;

- Çocuğun ödevleri konusunda gösterdiği gayrete övgü ve teşvik edici sözler söylenmelidir.
- Başarısızlıkları ve olumsuz yönleri değil, başarılı ve olumlu yönleri vurgulanmalı ve cesaretlendirilmelidir.
- Çocuklara sadece teşvik edici ödüller verilmelidir. Büyük hediyeler ya da para gibi öğrencilerin alışkanlık haline getireceği ödüller tercih edilmemelidir
- Özellikle ilköğretimde bazı ödevleri oyun şeklinde yaptırarak çocuğun ödevini sevmesi sağlanmalıdır.

4) Öğretmenle işbirliği halinde olmak;

- Anne babalar düzenli aralıklarla öğretmenle görüşmelidir.
- Çocuklarına ev ödevlerinde nasıl yardımcı olacaklarını öğrenmelidirler.
- Çocuğun ev ödevine yaklaşımı ve ev ödevinin içeriği konusunda, öğretmenlerle iletişim kurulmalıdır.
- Aileler çocukları kesinlikle ödev yapmayı reddediyorsa, ödevlerini eksik ve yanlış yapıyorsa ya da ödevim yok diyorsa öğretmenle mutlaka iletişime geçilmelidir.

5) Ödevleri yapma zamanlarını birlikte planlamak;

- Çocuğun oyun oynama, TV izleme, arkadaşlarıyla birlikte vakit geçirme zamanları göz önünde bulundurularak ödev yapma zamanları belirlenmelidir.
- Aileler kesinlikle çocuklarının adına planlama yapmamalıdır. Ödev yapma zamanını gösteren çizelgeler birlikte hazırlanmalıdır.
- Ödev çizelgeleri hazırlanırken çocuğun ödevini yaparken sıkılmasını önlemek adına kısa süreli aralar olmasına dikkat edilmelidir..

6) Rehber kişi olmak;

- Çocuk yardım istediğinde ev ödevlerine yardımcı olmalıdırlar. Bu yardım, çocuğun ödevini yapmaya değil, onu yönlendirmeye yönelik olmalıdır.
- Aileler çocuklarına ödevlerini bağımsız olarak yapmalarını beklediklerini söylememelidir.
- Anne babaların çocuklarının tüm sorularını cevaplaması mümkün olmayabilir. Bu durumda anne babaların çocuklarının sorularına ilgisiz kalmamaları, başvuru kaynaklarını göstererek uygun rehberlikte bulunmaları gerekmektedir.
- Aileler çocuklarına iyi bir rehber olabilmek için sürekli kendilerini geliştirmelidirler.

7) Çocukların ev ödevlerine olan yaklaşımlarını etkileyecek olumsuz tutumlar göstermemek;

- Aileler ödevler konusunda aşırı baskıcı ya da ilgisiz olmamalıdır.
- Arkadaşlarıyla kıyaslanmamalıdır.
- Ödev için masaya oturan çocuğun her yaptığı çalışmayı sürekli kontrol ve müdahale edilmemelidir.
- Sürekli eleştiren, azarlayan ve komut veren ebeveyn tavrı içinde olunmamalıdır.
- Çocukların her hareketi kısıtlanıp, ödevleri sürekli hatırlatılmamalıdır.
- Ailelerin ödevlerin yapılması konusundaki tavırları tutarlı olmalıdır.
- Aileler çocuklarına her akşam “Bugün ödevin var mı?” sorusu yerine “Bana ödevlerinden bahset” demeyi tercih etmelidir.

Kaynaklar benzer şekilde ebeveynlerin sorumluluklarına yer vermişlerdir. Çeşitli kaynaklardan derlenen ailelerin görevleri yedi başlık altında toplanmıştır. Görüldüğü gibi ailelerin ev ödevleri konusundaki görevleri azımsanmayacak kadar

çoktur. Ancak bunlardan en önemlisi öncelikle çocuklara sorumluluk bilincini ve kendine öz güven duygusunu geliştirmektir. Ödevlerini yalnız başına yapamayan ya da ailesi tarafından sürekli eleştirilen öğrenci tüm öğrencilik hayatında sorun yaşayabilir. Dolayısıyla ebeveynler çocuklarının uzun sürecek eğitim hayatlarında desteklerini eksik etmemelidir.

### 2.1.6. Öğretmen ve Ödev

Öğretmenler tarafından sıkça kullanılan ev ödevi, çeşitli nedenlere bağlı olarak verilmektedir. Ödevin, okullarda öğrenilenleri tekrar etme ve pekiştirme, öğrencilerin sorumluluk ve özgüven duygusunu geliştirme, bağımsız olarak veya işbirliği halinde çalışabilme becerisini kazandırdığı düşüncesi öğretmenlerin ev ödevini halen kullanıyor olmasının sebeplerinden birkaçıdır. Bazı durumlarda ise öğretmenler ödevin yararı olduğunu inanmasa bile ödev vermeyi sadece yapılması gereken bir görev olarak gördüğünden ya da velilerce en çok ödev veren öğretmenin en iyi öğretmen olarak değerlendirmesinden kaynaklı olarak ödev verme alışkanlıklarını devam ettirmektedirler. Hâlbuki ödevlerin olumsuz yönlerine dikkat çeken kaynaklar, (Cooper, 2006:32; Gordon, 1993:19; Güvençer, 2002; Kralovec ve Buell, 2000:42) aslında ev ödevinin değil, uygun olmayan stratejilerin üzerinde durmaktadırlar. Dolayısıyla öğretmenlerin ne amaçla, ne tür ve ne kadar ödev verdiği, nasıl değerlendirdiği, öğrencilerden ne beklediği, ailelere bu konuda nasıl rehberlik ettiği üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Ev ödevinin dezavantajlarının ortadan kalkması ve daha etkili bir öğretim tekniği olması için çeşitli kaynaklar (Akingüç, 2002; Binbaşıoğlu, 1994a:51; Carr, 1999; Dinçer ve Ulutaş, 2003; Duygulu, 2007; Hallam, 2004:29; Paulu ve Darby, 1998:71; Özdaş ve Ergün, 1997:4; Salk, 2009; Sullivan ve Sequera, 1995:346-349; Türkoğlu ve diğerleri, 2007:109-114; Vatter, 1992:292-294) öğretmenlere şu önerileri getirmiştir;

- Ödevlerin belirli bir amacı olmalıdır. Eğer ev ödevi etkili bir şekilde ve amaçlı olarak kullanılıyorsa, ödüllendirici olabilir. Amaçlı ev ödevi anlamlıdır, uygundur, yaratıcıdır, kalitelidir. Ev ödevinin amacı öğrencilere açıklanmalıdır. Öğrencilerin, amacı anladıklarından emin

olunmalıdır. Ev ödevleri ile ilgili çalışmalar, eğer öğretmenler tarafından dikkatle planlanırsa ve öğrenci için bir anlam ifade ediyorsa ev ödevlerinin çok yararlı olduğunu göstermiştir. Öğrenciler eğer öğrendiklerini kullanabileceklerine inanırlarsa öğrenmek için daha fazla çaba harcarlar.

- Öğretmenler, düzenli aralıklarla anne babalarla görüşerek, anne babaların ev ödevleri hakkındaki görüşlerini öğrenmeli, anne babalara çocuklarına nasıl yardımcı olacakları ile ilgili bilgiler vermelidirler. Öğretmenlerin anne babalarla görüşmesi sonucunda, çocukların ödevlere karşı olan tutumu, ilgisi ve ailesinden destek alıp almadığı ortaya çıkacaktır. Öğretmenler, anne babalara çocuklarının rahat çalışması için ev ortamını nasıl düzenleyecekleri ve çocuklarına nasıl rehberlik edecekleri konusunda yardımcı olmalıdır. Öğrencilerin ödevlere yönelik katılımı ve düzeyleri kayıt edilerek, ailelerine rapor edilmelidir.
- Ödevleri çeşitlendirmek gereklidir. Orijinal olarak hazırlanmış ev ödevleri, ilgiyi arttırır. Aynı tür ödevleri yapmak öğrenciler için çok can sıkıcı bir durumdur.
- Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ev ödevi vermeye dikkat etmelidirler. Öğrenciler ilgi ve yeteneklerine uygun olan ödevleri sıkılmadan ve zorlanmadan yapacaklarından ev ödevlerine karşı olumlu duygular besleyeceklerdir. Ödevlerini yapabildiklerini görmek öz güvenlerini arttıracaktır
- Öğretmenler, daha çok düşünmeyi geliştiren, yaratıcılığı destekleyen ve araştırmaya sevk eden ev ödevleri vermelidirler. Ev ödevleri verilen dersleri destekleyici ve araştırmaya yönelik olmalıdır. Ev ödevi öğrencilerin bilgileri kitaptan deftere aktarması şeklinde değil, araştırmasını, deney yapmasını, yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamalıdır. Bu amaçla öğrencilere farklı hazırlık gerektiren (fotoğraf

çekme, proje hazırlama, materyal toplama vb.) ev ödevleri vererek bilgiye ulaşmanın farklı yolları gösterilebilir. Bu yollarla öğrencilerin hem eğlendikleri hem de öğrendikleri görülecektir.

- Ödev, asla bir ceza yöntemi olmamalıdır. Notları iyi olan öğrenciler değil de, yalnızca zayıf olanlara ve yaramazlık edenlere ödev veren bir öğretmen ev ödevinin eğitici görevinin bir kenara atılıp cezaların en büyüğü olarak görülmesine yol açacaktır.
- Verilen ödevin dikkatle planlanması, ciddiye alınması ve yapılan ödevlerin uygun şekilde gözden geçirilip öğrenciye dönüt verilmesi gerekir. Ödevler ister ev, ister sınıf, isterse araştırma niteliğindeki ödevler olsun kesinlikle öğretmenin kontrolünden geçmelidir. Öğretmen tarafından kontrol edilmeyen ödevler öğrenciye yararlı olmadığı gibi, onları baştan savmacılığa ve ödev yapmamaya sevk eder. Öğrencinin emek harcayarak yaptığı ödev, eğer öğretmeni tarafından incelenmemiş ve değerlendirilmemişse bu öğrenci açısından ciddi bir hayal kırıklığı oluşturur. Bundan sonra verilecek ödevleri yapma konusunda isteksiz ya da baştan savmacı bir tutum takınacaktır, çünkü çocuk eğer başarılıysa takdir edilmeyi ister. Başarısızsa nerde hata yaptığını bilmesi gerekir. Özellikle iyi ve doğru tarafların yazılı ve sözlü olarak vurgulanması öğrencinin üzerinde çok fazla olumlu etkiler yaratır. Ev ödevleri öğretmenler tarafından dikkatli bir şekilde incelenmeli, üzerine eğitici notlar yazılmalı ve öğrencilere geri dağıtılmalıdır. Ödevleri sadece öğretmenin değil, öğrencinin kendisi düzeltebilir. Bu düzeltme işlemi sınıfça, kümece ya da bireysel olarak olabilir.
- Öğretmen derste ödevi açıklamak için gerekli zamanı ayırmalıdır. Öğretmenin dersin sonunda bir iki saniye içinde verdiği ödevi öğrencilerin anlaması beklenemez. Öğrencilere işlenecek yolları, neleri, nasıl, ne kadar, yapacağına dair ipuçlarını, gerekli araç gereçleri,

bitirme süresini ve genel biçim hakkında gerekli bilgileri vermelidir. Gerekirse ödevi not ettirmelidir.

- Bazı alıştırma ödevlerinin sözlü olarak öğrencilere yazdırılması veya tahtadan not ettirilmesi hatalara neden olmaktadır. Bu gibi durumlarda ödev konularının öğrencilere bir kaynaktan çoğaltılarak verilmeleri uygun olacaktır.
- Ödevlerini zamanında yapan öğrenciler için ödüller verilmelidir. Özellikle rasgele zamanlarda verilen ödüller daha teşvik edicidir. Bu şekilde öğrencileri motive etmek de mümkündür.
- Diğer öğretmenlerle birlikte ev ödevinin verilme sıklığı, uzunluğu gibi konularda ortak planlamalar yapılmalıdır.
- Kişisel öğrenmeyi sağlayacak ödevler verilmeli, bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Her öğrencinin farklı öğrenme stili olduğu, farklı sosyo-ekonomik ailelerden geldiği unutulmamalıdır.
- Ödev açık ve iyi tanımlanmış olmalıdır. Ödevleri bütün öğrencilerin anlayacağı şekilde açıklamak, öğrenilecek konuya karşı ilgi çekmede önemlidir.
- Ödev öğrencilerin ayracağı zaman göz önünde bulundurulmalıdır: Eğitimciler, öğretmenlerin ödev verirken öğrencilerin yaşlarına ve eğitimsel konularına göre ayarlanmasının önemi üzerinde durmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin aileleriyle olan ilişkilerini ve sosyal faaliyetlerini sınırlayacağından hafta sonlarında ve bayramlarda ödev verilmemesi gerektiği belirtilmektedir.

Öğrencinin eğitim-öğretim hayatında aile kadar önemli rolü olan öğretmenlerin, özellikle ilköğretim çağındaki öğrenciler için sorumluluklarının çok fazla olduğu bilinmektedir. Çünkü bu dönemdeki öğrenciler çoğu zaman anne babalarından çok öğretmenlerine itibar ederler. Öğretmenlerinin her yaptıklarını doğru olarak algırlarlar. Dolayısıyla çeşitli kaynakların da belirttiği gibi, öğretmenler ödevler konusunda uyguladığı stratejilere dikkat etmelidir.

## 2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırma konusu ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar aşağıda sunulmuştur.

### 2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Babadoğan (1990) “Ev Ödevlerinin Eğitim Programları İçindeki Yeri” başlıklı çalışmasında Ankara ili Altındağ ilçesinde bulunan bir ilkokulda görev yapan öğretmen ve bu okulda okuyan öğrencilerin velilerinin, ev ödevleri konusundaki görüşlerini belirlenmeyi amaçlamıştır. Çalışma 21'i öğretmen 24'ü veli toplam 45 kişi üzerinde yapılmıştır. Nitekim yapılan bu incelemede; yönetmeliklerin yasaklamasına karşın, ilkokullarda ödevlerin ortadan kalkmadığı, değişik isimler altında da olsa uygulamalarda yer aldığı görülmüştür. Son ödev yönetmeliğinde ödevler; alıştırma ve derse hazırlık çalışmalarından soyutlanmasına karşın, okulda böyle bir çabaya gidilmediği anlaşılmıştır. Öğretmen ve veliler belirli noktalarda ayrılmakla beraber genelde ödevlerin verilmesi gerekliliğini temel alan ortak bir görüş çerçevesinde birleşmişlerdir.

Çetinkaya (1992) “Adana İli Merkez Ortaokullarında Ev Ödevlerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlar” konulu araştırmasında ilkokullarda öğretmen-öğrenci ve velilere anket uygulamıştır. Araştırmada öğretmenlerin ev ödevlerinde ipuçları, bireysel farklılıkları, alıştırmaları, yaratıcı ödevleri, zamanı, dönüt ve düzeltmeleri ve pekiştireçleri yeterli düzeyde kullanıp kullanmadıkları saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada: Öğrenci, öğretmen ve velilerin çoğunluğu tarafından öğrencilerin istediği ödev türünü ve konusunu seçemedikleri, kalabalık sınıflarda grupta öğretimin söz konusu olduğu okullarda öğrencilerin öğrenme sürecinde bireysel farklılıklarının ve ilgilerinin karşılanması için ödevlerden yararlanıldığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Yapıcı (1995) “İlkokul 4. ve 5. Sınıf Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Ev Ödevi Konusundaki Görüşlerinin Belirlenmesi” konulu araştırmasının örneklemini Bolu ili Düzce ilçesinde bulunan 10 ilkokulun 4. ve 5. sınıf öğretmenleri, öğrencileri



ve aileleri oluşturmaktadır. Araştırmada; 40 öğretmen, 400 öğrenci ve 364 veliye ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan gruplar ödev verilirken açıklamalar için yeterince zaman ayrıldığını, öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulmadığını ve öğretmenlerin ödevleri sadece yapılıp yapılmadığı açısından kontrol ettiklerini, içerik olarak değerlendirmediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca ödev notlarının karne notlarına eklendiği ve velilerin ödevlerini yaparken öğrencilere yardım ettikleri belirlenmiştir.

Kapıkıran ve Kıran (1999) “Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi” başlıklı çalışmalarında, ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin ev ödevinin akademik başarıları üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın örneklemini 41 öğrenci oluşturmuştur. Denekler üç gruba ayrılmıştır. 1. Gruba hiç, 2. Gruba üç matematik ödevi, 3. Gruba ise 15 matematik ödevi verilmiştir. Ön test sonuçları, gruplar arasında anlamlı farklılık göstermemiştir. Deneysel eğitim sonrasında başarı testi yeniden her bir gruba tekrar uygulanmıştır. Son test sonuçlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Gür (2002) “Ev Ödevi Yapma Stillerinin Akademik Başarıya Etkisi” başlıklı çalışmada, ev ödevi yapma stillerinin akademik başarı ile ilişkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya, Balıkesir ve ilçelerinde bulunan dört ilköğretim okulundan, 6. , 7. ve 8. sınıflardaki 100 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonunda kız ve erkek öğrencilerin ödev tercihleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakılmış ve ödev yapma tercihlerinin; akademik başarıyla kuvvetli bir ilişkisinin olduğu bulunmuştur. Genel olarak, başarıları yüksek olan öğrencilerin tersine, başarıları düşük öğrenciler, mutlaka motive edilmeleri gerektiğini, düzensiz olduklarını belirtmişlerdir. Aile katılımının akademik başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Ödev yapma stillerinden yola çıkarak öğrencilerin tercihlerine göre öğretmenlere ve velilere bazı önerilerde bulunulmuştur.

Albayrak ve diğerleri (2004)’nin “İlköğretimde Ders Dışı Etkinlikler ve Bunlarla İlgili Öğrenci Davranışları Hakkında Velilerin Görüşleri” başlıklı çalışmalarında ilköğretimde verilen ders dışı öğretim etkinlikleri ve bunlar hakkında

velilerin görüşleri araştırılmıştır. Velilerin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan anket formları, Ağrı ilinden seçilen 5 ilköğretim okulundaki öğrencilerin velilerine uygulanmıştır. Değerlendirmeye 454 anket dâhil edilmiştir. Çalışma sonunda velilerin ders dışı etkinliklerinin öğrencinin öğrenme sürecine katkıda bulunduğuna inandıkları; öğrencilerin de hedeflere uygun, öğrenci merkezli ders dışı etkinliklerden hoşlandıkları sonucuna varılmıştır.

Gürlevik (2006) “Ortaöğretim Matematik Derslerinde Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” başlıklı araştırmasında ortaöğretim matematik dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini Ankara İli Büyükşehir Belediye sınırları içinde bulunan okullarda görev yapan 50 öğretmen ve bu okullarda eğitim gören 200 lise 1 ve lise 2 öğrencileri oluşturmaktadır. Görüşmeye katılan öğretmenler, ödevlerin öğrenilen konunun tekrar ve alıştırmalar yoluyla kalıcılığının sağlanması için gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin sadece %33’ü ödevleri severek ve isteyerek yaptıklarını belirtmişlerdir.

Hizmetçi ve İflazoğlu (2006), “İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma Örneği” başlıklı çalışmalarında, ilköğretim birinci kademedeki sınıf öğretmenlerinin ödevler hakkındaki görüşlerini belirlemişlerdir. Araştırma 2005–2006 Eğitim-Öğretim Yılı birinci yarıyılında, Adana ili Ceyhan ilçesinde bulunan 5 devlet ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Çalışma örneklemini 25 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma sonucunda ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin hepsinin ödev verdikleri, verdikleri ödevlerin daha çok derste öğrenilenleri pekiştirme niteliğinde olduğu, ödevleri daha çok tahtaya yazarak ve sözlü olarak iletme biçimini tercih ettikleri, ödevleri içerik, doğruluk vb. ölçütler açısından değerlendirmediklerini, yapılıp yapılmadığını belirlemek üzere bir değerlendirme yaptıkları ve yapanları ödüllendirdikleri belirlenmiştir.

Kaplan (2006) “ İlköğretim 6. Sınıf Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik Ünitesinde Ev Ödevi Verilmesinin Öğrenci Başarısına ve Kavram Öğrenmeye

Etkisi” başlıklı çalışmasını fen bilgisi dersi “Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik” ünitesinde ev ödevi verilmesinin öğrencilerin başarı düzeyine ve kavram öğrenmelerine etkisinin olup olmadığını araştırmak amacıyla yapmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesindeki bir ilköğretim okulundaki ikinci kademe öğrencileri, örneklemini ise aynı okulun iki ayrı 6. sınıfında okuyan toplam 72 öğrenci oluşturmaktadır. Seçilen ünitenin ev ödevi verilerek işlenmesinin, öğrencilerin başarısında ve derse karşı tutumlarında olumlu etkisinin olduğu, öğrencilerin kavram öğrenmesinde olumlu etkilerin meydana geldiği saptanmıştır.

Özben (2006) “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersindeki Başarılarına Ev Ödevi Çalışmalarının Etkisi” araştırmasında ilköğretim Fen Bilgisi öğretiminde ev ödevlerinin öğrenci başarısı üzerine etkisini ele almıştır. Araştırma 2005–2006 öğretim yılında Ankara ili, Kazan ilçesi, 7. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada ilköğretim Fen Bilgisi eğitiminde ev ödevlerinin öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyen bir etmen olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ev ödevlerinin ilköğretim öğrencilerinin; Fen Bilgisi dersi konularında bulunan kavramların hatırlama ve kavramların ayırt etme seviyelerini artıran bir faktör olduğunu, ev ödevleri yoluyla öğrenme etkinliğinin hemen ardından bireye yaptırılacak alıştırmaya ve tekrarlar öğrenmenin kalıcılığını artırarak unutmanın seyrini ve hızını giderek azalttığını göstermiştir.

Yeşilyurt (2006) “Lise Öğrencilerinin Biyoloji Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumları Üzerine Bir Çalışma” konulu araştırmasında lise birinci sınıfta okuyan erkek ve kız öğrencilerinin biyoloji derslerinde verilen ev ödevlerine karşı tutumlarını incelemiştir. Bunun için söz konusu örnekleme likert tipi sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Ayrıca farklı liselerden toplam 25 öğrenci ile mülakat yapılmıştır. Anket sonucunda amaçsızca verilen biyoloji dersine yönelik ev ödevlerinin başarıyı düşürebildiği, belirli kıstaslara ve amaca yönelik verilen biyoloji ödevlerinin ise başarıyı artırabileceği ortaya konmuştur.

Arıkan ve Altun (2007) “Sınıf ve Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Çevrimiçi Ödev Sitelerini Kullanımına Yönelik Bir Araştırma” konulu

çalışmalarında Ödev Siteleri Öğrenci Ölçeğini, sınıf öğretmenliği anabilim dalı ve okulöncesi öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinden oluşan 219 kişilik gruba uygulanmışlardır. Araştırmada katılımcıların internet ortamındaki ödev sitelerine yönelik tutum düzeyleri karşılaştırmaları yapılmış ve ödev siteleri kullanım durumları, kullanım nedenleri ve ödev sitelerine ilişkin önerileri incelenmiştir. Buna göre öğrencilerin % 15,5'inin ödev sitelerine yönelik tutumu düşük düzeyde bulunurken, % 71,7'sinin ödev sitelerine yönelik tutumu orta düzeyde, % 12,8'inin ödev sitelerine yönelik tutumu yüksek düzeyde bulunmuştur.

Bayrakçı (2007) "İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersindeki Araştırma Ödevlerinin Öğrencilerin Sosyalleşmesine Katkısı" başlıklı araştırmasını Sakarya il merkezi genelinde 15 okulda görevli Sosyal Bilgiler ve 5. sınıf okutan sınıf öğretmenleri ile görüşme yapmak suretiyle gerçekleştirmiştir. Araştırmanın bulguları şöyledir: Araştırma ödevlerini yapan öğrenciler, anne, baba, ağabey ve ablalarından daha çok yardım almak zorunda kalırlar ve bunlarla iletişimleri artar. Araştırma ödevlerini yapan öğrenciler ailesinin dışındaki kurum, kuruluş ve kişilerle görüşmek durumunda kalırlar. Bu durum öğrencilerin çevresiyle iletişimini ve sosyalleşmesini sağlar. Araştırma ödevlerini yapan öğrencilerde araştırma ödevlerini yapamayan öğrencilere göre büyük oranda sosyalleşme görülür. Okul ve okul dışında sosyal faaliyetlerde etkin görev alan öğrenciler, görev almayan öğrencilere göre büyük oranda sosyalleşirler.

Hizmetçi'nin (2007) "İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Ödev Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırmasının örneklemini Adana ili Ceyhan ilçesindeki 15 okul ve bu okulların 5. sınıfa devam eden 719 öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular çerçevesinde, öğrencilerin büyük bir kısmının; aileleri ve öğretmenleri tarafından motive edilmeyi, ödev yaparken bir şeyler atıştırmayı ve ödev yapma ortamında fazla ışığı tercih ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca çoğu öğrencinin çalışırken yanlarında otorite figürünün olmasını, yapılandırılmış ödevleri ve akranlarıyla çalışmayı tercih ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin ödev stilleri ile akademik başarıları arasındaki

ilişki; isteklendirme, atıştırma, görsel ve yapılandırma alt faktörleri açısından anlamlı bulunmuştur.

### **2.2.2. Yurt İçinde Yapılan Araştırmaların Genel Değerlendirmesi**

Yurt içinde yapılan araştırmalara genel olarak bakıldığında her eğitim kademesinde ödevin gerekliliği ve yararları lehine olumlu sonuçlar çıkmıştır. Öğretmenlerin, yönetmeliklerin yasaklamalarına karşın ilköğretimin her kademesinde ödev vermekten vazgeçemediklerini, ödevlerin öğrenilen konunun tekrar ve alıştırmalar yoluyla kalıcılığının sağlanması için gerekli olduğuna inandıkları ortaya çıkmıştır. Ödev yapma sürecinde aile katılımının akademik başarıyı arttırdığı ve ailelerin de ders dışı etkinliklerinin öğrencinin öğrenme sürecine katkıda bulunduğuna inandıkları ortaya çıkmıştır.

Yine yapılan araştırmalarda, ödevlerin öğrencilerin başarısında ve derse karşı tutumlarında olumlu etkisinin olduğu, araştırma ödevlerini yapan öğrencilerde büyük oranda sosyalleşme görüldüğü, unutkanlığın seyrini ve hızını giderek azalttığı gibi yararlarına dikkat çekilmiştir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmadığı, ödevleri sadece yapılıp yapılmadığı açısından kontrol ettikleri, çoğu zaman ödevleri amaçsızca verdikleri gibi olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ancak öğretmenlerin ve ailelerin ödev yapma sürecinde nelere dikkat etmeleri gerektiği, aile ve öğretmen yaklaşımının öğrencilerin ödev yapmaya karşı tutumlarını nasıl etkilediği konusunda herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

### 2.2.3. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Foyle ve Bailey (1985), “Homework in the Classroom: Can It Make a Difference in Student Achievement?” başlıklı makalesinde, ev ödevi verilen ve verilmeyen öğrencilerin başarıları arasındaki farklılıklar, ev ödevi uygulamalarında kızlar ve erkekler arasındaki başarı farklılıkları incelenmiştir. Örneklem grubunu 131 onuncu sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Bulgular, ev ödevi verilen ve verilmeyen öğrenciler arasında başarı notunda anlamlı farklılıklar olduğunu, cinsiyetler arasında ise önemli bir farklılık bulunmadığını göstermiştir. Araştırmanın önerileri ise ev ödevlerinin düzenli olarak verilmesi, not verilmesi ve anında dönüt yapılması şeklindedir.

Betts (1997), “The Role of Homework in Improving School Quality” başlıklı çalışmasında ev ödevinin okul kalitesini artırmadaki rolünü incelemiştir. Ortaya koyduğu teori, ev ödevinin hedeflenenin üzerinde olumlu yönde etki gösterdiğini ön görür. Teori, Amerikan Gençliği Verileri çalışmalarından yararlanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucunda, ödev miktarı hemen hemen tüm öğrencilerin söz konusu dersteki başarılarını pozitif yönde etkilemektedir. 7. ve 11. sınıflardaki matematik dersi başarısının öğrencilere verilen fazladan yarım saat ödev ile büyük oranda artış sağladığı ortaya çıkmıştır.

Cooper ve diğerleri (1998), “Relationships among Attitudes about Homework, Amount of Homework Assigned and Completed, And Student Achievement” başlıklı çalışmalarını 709 öğrenci ve 82 öğretmen üzerinde gerçekleştirmiştir. Yaptıkları çalışmada öğretmenler tarafından verilen ödevlerin öğrenciler tarafından tamamlanma oranı, öğrencilerin ev ödevlerine karşı tutumlarını incelemiştir. Verilen ev ödevi miktarı ile öğrenci başarısı arasında zayıf bir ilişki saptanmıştır. Özellikle 6. ile 12. sınıflar arasındaki öğrenciler tarafından tamamlanan ev ödevi miktarı ile başarıları arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur. 2. ve 4. sınıflar arasındaki öğrenciye verilen ev ödevi öğrencilerde olumsuz tutumlar oluşturmaktadır. Yüksek sınıflarda, öğrencilerin fazla ödev verilmesinden kaynaklı standartlaştırılmış testlerde zayıf performans sergiledikleri görülmüştür.

Hong (1998), “Homework Style, Homework Environment, and Academic Achievement” başlıklı çalışmasının örneklemini 134’ü erkek 138’i kız yedinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmaya göre başarısı yüksek olan öğrencilerin başarısı düşük olan öğrencilere nazaran ebeveynleri tarafından daha iyi motive edildikleri, çalışma ortamlarının ve kaynak kitaplarının daha yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Hem tercih edilen hem de gerçek ödev stilleri açısından yüksek ödev başarı düzeyine sahip olan grubun ödev başarısı düşük olan gruba göre ebeveynlerince daha çok motive edildikleri araştırmanın başka bir bulgusudur. Sonuç olarak bu araştırma aile faktörünün ve öğrencinin ders çalışma şartlarının akademik başarı için önemli olduğunu vurgulamıştır.

Muhlenbruck, Cooper, Nye ve Lindsay (1999)’ın , “Homework And Achievement: Explaining The Different Strengths Of Relation At The Elementary And Secondary School Levels” başlıklı araştırmalarında 82 öğretmen ev ödevi uygulamaları konusundaki soruları yanıtlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin ilköğretimin ilk kademesinde öğrencilere zaman yönetimi, süreyi etkin kullanma amacıyla ev ödevi verdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca 1.sınıf öğretmenlerinin ev ödevini sınıfta işlenen konuların akabinde okulda yaptırdıkları, 2. sınıf öğretmenlerinin ise sınıfta işlenen konuları zenginleştirmek amacıyla verdikleri çıkan sonuçlar arasındadır. Sonuç olarak ilk kademedeki öğrencilerin ev ödevleri için çok zaman harcadıkları ve okulda çok mücadele ettiklerine yönelik zayıf kanıtlar bulunmuştur.

Corno (2000) , “Looking at Homework Differently” başlıklı makalesinde ev ödevlerinin farklı rollerine dikkat çekmektedir. Araştırmaya göre ev ödevinin, sosyal iletişim ve akran arasında bağlantı sağlama, toplum bilinci, bir gruba mensup olma gibi duyguları arttırma gibi rolleri bulunmaktadır.

Barnes (2001) , “Ladder to Learning or Stairway to Stres: A Study of Grade 4 Homework Practices” başlıklı tezinin araştırma sonuçlarını 4. sınıf öğrencilerinin

ev ödevi uygulamalarını yedi gün süresince inceleyerek ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda ailelerin % 90'nın çocuklarının ihtiyacı olduğu ve ev ödevlerini anlamadıkları gerekçesiyle çocuklarının ev ödevlerine yardımcı olamadıkları belirtilmiştir. Ev ödevine karşı katılımcıların tutumları incelendiğinde en olumlu tutumun öğretmenlere, en olumsuz tutumun velilere ait olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Cinsiyetler açısından tutumlar incelendiğinde ise kız öğrencilerin tutumlarının erkeklerden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Cooper (2001) , “Homework for All—in Moderation” başlıklı çalışmasında ev ödevinin sınıf seviyesiyle bağlantılı olduğunu açıklar. Ev ödevinin lise öğrencileri için en üst seviyede etki yaptığını, ilkokulda ise hiçbir etkisinin olmadığını açıklamıştır. İlköğretimde verilen ev ödevinin akademik olmayan faydalarına odaklanılmasını gerektiğini savunmuştur. Kazandırılacak becerilerin ise zaman yönetimi, boş zamanları değerlendirme şeklinde olması gerektiğini söylemiştir.

Kathleen (2001), “Parental Involvement in Homework” başlıklı makalesinde öğrencilerin ev ödevleri konusundaki ilişkisini/ilgisini araştırmayı amaçlamıştır. Ailelerin öğrencilerin ev ödevleriyle ilgilenmelerinin çocukları açısından olumlu farklılıklar yarattığına inandıkları, zaten öğretmenlerin ve çocuklarında bu yönde talepleri olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Cooper (2006), “ The Battle Over Homework: Common Ground For Administrators, Teacher, And Parents” başlıklı kitabında ödev verilen sınıflardaki öğrenciler ile ödev verilmeyen sınıflardaki öğrencilerin akademik başarıları arasındaki farklılıkları ortaya koymaya çalışmıştır. Bu karşılaştırma 3300 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda ödev yapan öğrencilerin ödev yapmayan öğrencilere göre daha başarılı olduklarını, sınıf düzeyleri yükseldikçe ödev yapan öğrencilerin daha olumlu yönde etkilendikleri görülmüştür. Bu durum okul öncesi - üçüncü sınıf arasında ödevlerin hiç ya da daha az verilmesi gerektiği, 4., 5. ve 6. sınıflarda ise ödevlerin genellikle çocuklara çalışma alışkanlıklarını kazandırmak için verildiği ve bu sınıf düzeylerinde çalışma becerilerini kazanan çocuklar doğal olarak üst sınıflarda daha başarılı olduğu şeklinde açıklanmaktadır.



Ödevlerin öğrencilerin okula, öğretmene ve konu alanına ilişkin tutumlarını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum verilen ödevlerin niteliği ve öğretmenin yaklaşımı ile ilgili olarak açıklanmıştır.

Xu ve Corno (2006) “Gender, Family Help, and Homework Management Reported by Rural Middle School Students” başlıklı araştırmalarında kırsal kesimdeki ortaokullarda cinsiyet ve aile yardımı gibi faktörlerin öğrencilerin ev ödevlerine yönelik idarelerindeki etkilerini incelemişlerdir. Çalışma 238 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmanın bulguları kız öğrencilerin erkeklere göre zamanı daha etkili kullandıkları, duygularını daha iyi kontrol edip, daha iyi motive oldukları sonucu yönündedir. Aynı zamanda kız öğrencilerdeki mevcut olumlu özelliklerin ailelerinden yardım alan öğrenciler için geçerli olduğu ortaya çıkmıştır.

McMullen (2007), “The Impact of Homework Time on Academic Achievement” başlıklı araştırmasında akademik başarıda ev ödevi zamanının etkisini incelemiştir. Araştırmalar, öğrencinin ev ödevi miktarında artışa yol açan politikayı ve ödev miktarının artışındaki meydana gelen etkiyi ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda ev ödevi miktarının akademik başarıyı arttırmada rolünün çok yüksek olduğu savunulmuştur.

El-Shar'a ve Abed (2008) “Students' Attitudes toward Homework in Amman City Schools” başlıklı tezinde, Amman'daki okullarda öğrenim gören öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarını araştırmıştır. Araştırmada, öğrenim gören öğrencilerin ev ödevlerine ilişkin tutumlarında, cinsiyet, sınıf seviyesi, başarı düzeyi, okul türü değişkenleri ele alınmıştır. 1467 özel ve devlet okulundaki öğrenciler ile yapılan çalışmada genel olarak öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu görülmüştür. Bulgular, tutumların, okul türü ve başarı seviyesi yönünden anlamlı farklılıklar olduğunu, cinsiyet ve sınıf seviyesinde ise anlamlı farklılıklar olmadığını göstermiştir.

### **Yurt Dışında Yapılan Araştırmaların Genel Değerlendirmesi**

Yurt dışında yapılan araştırmalara genel olarak bakıldığında, yurt içinde yapılan araştırmalara göre çok daha çeşitli ve kapsamlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların yanı sıra ev ödevleriyle ilgili çok çeşitli kitaplar ve makaleler vardır. Türkiye’de ise bu konuyla ilgili yayınlanan kitapların sayısı yok denilecek kadar azdır.

Yapılan araştırmalara göre ödev yapan öğrencilerin ödev yapmayan öğrencilere göre daha başarılı oldukları, ev ödevinin, sosyal iletişim ve akran arasında bağlantı sağlama, toplum bilinci, bir gruba mensup olma gibi duyguları arttırdığı gibi sonuçlar çıkmıştır. Ancak öğrencilerin olumlu tutumlarında ailelerin ve öğretmenlerin yaklaşımlarının çok önemli olduğu ortaya konmuştur. Araştırmalar aynı zamanda öğretmenlerin genel olarak ev ödevlerinin birçok yararı olduğu kanısında hem fikir olduklarını, velilerin ise öğretmenlere göre daha olumsuz tutumlarının olduğunu göstermektedir.

**Tablo 2:** Yurt İçinde ve Yurt Dışında Yapılan Araştırmaların Genel Özeti

Araştırma Sonucu	Araştırmacı, Tarih
Sınıf düzeyi yükseldikçe ev ödevlerine yönelik tutum daha olumlu olmaktadır.	Cooper, 2006
Kız öğrenciler, ödevleri yapma konusunda zamanı erkeklere göre daha etkili kullanmaktadırlar.	Xu ve Corno, 2006
Ailelerin ev ödevleriyle ilgilenmeleri öğrencilerin olumlu tutum geliştirmesine neden olmaktadır.	Kathleen, 2001
İlköğretim öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları olumludur. Cinsiyet ve sınıf seviyesi gibi değişkenler bu durumda farklılık oluşturmamaktadır.	El-Shar'a ve Abed, 2008
Kız öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları erkeklerden daha yüksektir. Veli, öğretmen ve öğrenciler arasında en olumsuz tutum velilere, en olumlu tutum ise öğretmenlere aittir.	Barnes, 2001
Verilen ev ödevi miktarı ile öğrenci başarısı arasında ilişki yoktur.	Cooper ve diğerleri, 1998
Ev ödevinin, sosyal iletişim ve akran arasında bağlantı sağlama, toplum bilinci, bir gruba mensup olma gibi duyguları artırma gibi rolleri vardır.	Corno, 2000
Ev ödevleri yoluyla öğrenme etkinliğinin hemen ardından bireye yaptırılacak alıştırmaya ve tekrarlar öğrenmenin kalıcılığını artırarak unutmanın seyrini ve hızını giderek azaltmaktadır.	Özben, 2006
Öğretmen ve veliler belirli noktalarda ayrılmakla beraber genelde ödevlerin verilmesi gerekliliğini temel alan ortak bir görüş çerçevesinde birleşmişlerdir.	Babadoğan, 1990
Amaçsızca verilen ev ödevlerinin başarıyı düşürebildiği, belirli kıstaslara ve amaca yönelik ödevlerin ise başarıyı artırabileceği ortaya konmuştur.	Yeşilyurt, 2006

Tablo 2'ye bakıldığında ev ödevleriyle ilgili farklı araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Araştırma sonuçları da birbirinden farklılık göstermektedir. El-Shar'a ve Abed (2008) yaptıkları araştırma sonucunda cinsiyet ve sınıf seviyesi değişkeninin ödevlere yönelik tutumlar üzerinde farklılık yaratmadığını ortaya koyarken, Barnes (2001) ise yaptığı çalışmada kız öğrencilerin tutumlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Cooper (2006) ise sınıf düzeyi yükseldikçe ev ödevlerine yönelik tutumun daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Ayrıca araştırmalar sonucunda ev ödevinin akademik ve sosyal yararlarına dikkat çekilmiş, velilerin ve öğretmenlerin ödevlerin düzenli verilmesi gerektiğini düşündükleri ortaya konmuştur.

## BÖLÜM III

### YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının hazırlanması, geliştirilmesi ve uygulanması, araştırma verilerinin toplanması ve verilerin analizine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

#### 3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma ilişki arayıcı genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri var olan duruma herhangi bir biçimde müdahalede bulunmadan gerçekleri ortaya çıkarmayı ve bilgi oluşturmayı amaçlar. Tarama yönteminde bireylerin herhangi bir konu üzerindeki duygu, düşünce ve görüşleri geniş kitlelerden elde edilmektedir (Erözkan, 2007:13). Tarama modelinin bir türü olan genel tarama modeli ise çok sayıda elamandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2006:79). Bu doğrultuda öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin ve öğretmenlerin rolünün değerlendirilebilmesi için veri toplama aracı olarak anket ve görüşme formları hazırlanmıştır.

#### 3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2008–2009 eğitim-öğretim yılında Adana ili Seyhan İlçesindeki ilköğretim okullarının 4 ve 5. sınıf öğrencileri, bu öğrencilerin velileri ve bu kurumlarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 11 ilköğretim okulundan seçilen 4 ve 5. sınıf öğrencileri ve öğretmenleri ile öğrencilerin velileri araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklem grubunda olup anket ve görüşme yapılan öğretmen-öğrenci ve veli sayıları Tablo 3’de verilmektedir.

**Tablo 3:** Okullara Göre Anket Uygulanan ve Görüşme Yapılan Öğrenci-Veli-Öğretmen Sayıları ve Yüzdeleri

Okul Adı	Öğrenci		Veli		Öğretmen	
	f	%	f	%	f	%
Atatürk İ.Ö.O	12	9,6	12	10,1	12	12,0
Cebesoy İ.Ö.O	12	9,6	12	10,1	11	11,0
Celalettin Sayhan İ.Ö.O	12	9,6	12	10,1	10	10,0
Recep Birsin İ.Ö.O	12	9,6	11	9,2	9	9,0
Abdurrahim Gizer İ.Ö.O	12	9,6	11	9,2	9	9,0
Mustafa Kemal İ.Ö.O	12	9,6	11	9,2	9	9,0
Nihat Oral İ.Ö.O	12	9,6	10	8,4	8	8,0
İsmet İnönü İ.Ö.O	11	8,8	10	8,4	8	8,0
Gazi İ.Ö.O	10	8,0	10	8,4	8	8,0
Petrol Ofisi İ.Ö.O	10	8,0	10	8,4	8	8,0
Ziya Paşa İ.Ö.O	10	8,0	10	8,4	8	8,0
<b>TOPLAM</b>	<b>125</b>	<b>100</b>	<b>119</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

Tablo 3'te okullara göre anket uygulanan ve görüşme yapılan öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin sayıları ve yüzdeleri görülmektedir. Araştırmaya toplam 125 öğrenci, 119 veli ve 100 öğretmen katılmıştır. Örneklem grubundaki 125 öğrencinin tamamının velileri de araştırmaya dâhil edilmesine rağmen 6 veliye ulaşılamamıştır.

### 3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilere, velilere ve öğretmenlere uygulanmak üzere üç farklı anket geliştirilmiştir. Anketler herhangi bir konuda durum saptaması yapmak amacıyla bu grubu oluşturan kişilerin bilgilerini, görüşlerini ve tutumlarını ortaya çıkarmak için hazırlanan veri toplama aracıdır (Gelen, 2007:146). Öğrencilerin tutumlarını ölçmek, öğretmen ve velilerin düşünce ve görüşlerini tespit etmek amacıyla geliştirilen ankete ek olarak araştırmanın daha geçerli ve güvenilir olacağı düşüncesiyle sosyal bilimlerde çok sık kullanılan görüşme yöntemi de kullanılmıştır. Görüşme tekniğini kendi içinde yapılandırılmış, yarı-yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler olarak sınıflamak mümkündür. Yarı-yapılandırılmış

görüşmede sorular önceden belirlenir ve bu sorularla veriler toplanmaya çalışılır. Görüşmeler, görüşme amacına göre, görüşmeye katılanların sayısına, görüşülmek istenen kişi ile görüşmedeki kuralların katılığına bağlı olarak sınıflandırılabilir (Karasar, 2006). Bu araştırmanın verileri, görüşme türlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşmeye katılanların sayısına göre bireysel, kuralların katılığına göre yarı yapılandırılmış, görüşülmek istenen kişiye göre halkla yapılan görüşmedir.

### 3.3.1. Öğrenci Tutum Ölçeğinin Hazırlanması

Öğrenci tutum ölçeği geliştirilirken öncelikle mevcut dokümanlar incelenmiştir. Kitaplar, dergiler, bu konuyla ilgili yayınlanmış ve yayınlanmamış tezler, makaleler, gazete haberleri, internette yer alan forum siteleri gibi tüm kaynaklar değerlendirilmiştir. Yaklaşık olarak 10 öğrenciyle görüşülerek öğrencilerin görüş ve düşünceleri not edilmiştir. Öğrencilerin tutumlarını ölçmek için kullanılacak tüm ifadeler araştırmacı tarafından oluşturulduktan sonra kapsam geçerliğini test etmek amacıyla Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinden 6 uzman görüşü alınmıştır. Çünkü hazırlanacak ölçeklerin kapsam geçerliğini test etmede kullanılan mantıksal yollardan biri uzman görüşüne başvurmaktır (Büyüköztürk, 2003: 162). Tutum ölçeğinde yer alan bazı ifadelerin uzmanlar tarafından tutum ölçmediği şeklinde görüşleri neticesinde ölçekten 10 madde çıkartılmış ve bazı ifadeler üzerinde düzeltme yapıldıktan sonra 50 maddeden oluşan ölçek 40 maddeye indirilmiştir.

Öğrenci tutum ölçeği iki bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölüm; okul, sınıf, cinsiyet, ev ödevlerinin ne kadar zamanlarını aldığı gibi bağımsız değişkenlerin sorulduğu kişisel bilgilerden oluşmaktadır. Ölçeğin ikinci bölümünde ise öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarını ölçmek için hazırlanmış ifadeler yer almaktadır. Ölçekte yer alan seçenekler “Tamamen Katılıyorum” , “Katılıyorum”, “Kararsızım” , “Katılmıyorum”, “Hiç Katılmıyorum” şeklinde beşli likert şeklindedir.

Öğrenci tutum ölçeğinin ön analiz çalışmaları için 126 öğrenciye bu ölçek uygulanmıştır. Uygulamalar asıl yapılacak okulların dışındaki toplam beş ilköğretim okulunda gerçekleşmiştir. Öğrencilerin 66 tanesi kız öğrenci, 60 tanesi ise erkek öğrencidir. Başka bir ifade ile % 52,4'lük bir oranla kız öğrencilerin ve yüzde 47,6'lık bir oranla da erkek öğrencilerin görüşleri alınarak ön analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 16.0 kullanılarak çözümlenmiş ve maddelerin faktör yükleri belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda faktör yükleri düşük olan 8. , 10. , 19. , 20. , 23. ve 29. maddeler anketten çıkartılmıştır. Analiz sonuçlarına göre faktör yükü 0,40 ve 0,40'tan büyük olanlar seçilmiştir. Faktör yükü düşük olan 6 madde anketten çıkartılarak ve olumsuz ifadeler ters çevrilerek güvenirlik analizi yapılmıştır. Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Çıkan sonuca göre ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir.

Pilot uygulamadan sonra yapılan düzenlemelerle anket formu danışman öğretim üyesiyle birlikte yeniden gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılmış, en son haliyle asıl uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Anketin kişisel bilgiler kısmında herhangi bir değişiklik olmamış, tutum ifadeleri ise 34 maddeye inmiştir.

### **3.3.2. Veli Anket Formunun Hazırlanması**

Veli anket formunun geliştirilme aşamasında öncelikle çeşitli kaynak taramaları yapılmıştır. “Ev ödevi ve aile” konulu tüm kaynaklar incelenerek ankette yer alması gereken ifadelerin taslağı oluşturulmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin ödevlere karşı olumlu tutum geliştirmesi için ailelerin ne yapması gerektiği kaynaklardan tespit edilmiş, uzman kişilerle konuşulmuş, öğretmen ve velilerin görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan bu çalışmalardan sonra olumlu ve olumsuz ifadelerden oluşan 48 madde ve 6 tane kişisel bilgilerden oluşan soru hazırlanmıştır. Anket son haliyle Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinden 6 uzman görüşüyle tekrar değerlendirilmiştir. İfadelerden 5'i veliler tarafından anlaşılmayacağı ya da gerçek ölçmek istediği durumu ölçemeyeceği gerekçesiyle anketten çıkartılmıştır. Bazı maddeler üzerinde ise değişiklik yapılmıştır. Anketin ikinci bölümünde yer alan ifadeler “Her zaman” ,

“Genellikle”, “Bazen”, “Nadiren”, “Hiçbir zaman” şeklindeki seçeneklerle ölçülmeye çalışılmıştır.

Veli anket formunun ön analiz çalışmaları için 120 veliye anket uygulanmıştır. Uygulamalar, öğrenci tutum ölçeğinin uygulandığı öğrencilerin velileriyle gerçekleşmiştir. Elde edilen veriler SPSS 16.0 kullanılarak çözümlenmiş ve maddelerin faktör yükleri belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre maddelerden faktör yükü 0,40 ve 0,40’tan büyük olanlar seçilmiştir. Buna göre ankette 3., 9., 28. ve 29. maddeler çıkartılmış madde sayısı 39’a düşmüştür. Faktör yükü düşük olan 4 madde ankette çıkartılarak ve olumsuz ifadeler ters çevrilerek güvenilirlik analizi yapılmıştır. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Anketin güvenilir olduğunun belirlenmesinden sonra son düzenlemelerle birlikte anket, asıl uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

### 3.3.3. Öğretmen Anket Formunun Hazırlaması

Araştırmada öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmen etkisini ve desteğini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Veri toplama aracı hazırlanırken öncelikle konu ile ilgili dokümanlar incelenmiştir. Öğretmenlerin görüş ve düşünceleri alınmıştır. Öğrencilerin öğretmenlerinden beklentileri belirlenmiş, elde edilen kriterlerden hareketle öğretmen görüş anketi soruları geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde öğretmenlerin cinsiyet, branş, kıdem, mezun olduğu öğretim programı ilgili sorulara yer verilmiştir. İkinci bölüm ise 52 maddeden oluşan ve “Her zaman” , “Genellikle”, “Bazen”, “Nadiren”, “Hiçbir zaman” seçenekleriyle değerlendirilecek olan likert tipi şeklinde hazırlanmıştır. Diğer veri toplama araçlarında olduğu gibi öncelikle uzman görüşleri alınmış, ifadeler üzerinde düzeltmeler yapılarak pilot uygulamaya geçilmiştir.

Öğretmen anket formu daha önce tutum ölçeğinin uygulandığı öğrencilerin derslerine giren branş ve sınıf öğretmenleriyle gerçekleştirilmiştir. Toplam 87 öğretmenle gerçekleştirilen ön çalışma sonucunda faktör analizi ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Faktör yükü 0.40 ve üzeri olan maddeler değerlendirilmeye



alınmış, faktör yükü düşük olan 5. ve 16. soru değerlendirmeden çıkartılmıştır. Olumsuz maddeler ters çevrilerek güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Buna göre anketin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Öğretmen anketinin de güvenilirliği tespit edildikten sonra yine son düzenlemelerle asıl uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

### 3.3.4. Görüşme Formlarının Hazırlanması

Anket uygulanan öğretmen, veli ve öğrencilerin daha kapsamlı görüşlerini almak için görüşme formları hazırlanmıştır. Görüşme formları hazırlanırken sorulacak sorular hem birbirleri arasında hem de anket soruları ile paralel bir biçimde düzenlenmiştir. Görüşme soruları hazırlanırken yarı yapılandırılmış görüşme türüne hizmet edecek sorular seçilmiştir.

Görüşme formları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın konusunu, görüşmenin amacını, hangi okulda, hangi tarihte görüşme yapılacağını ve görüşmenin ne kadar zaman alacağını belirten bir giriş yazısı yazılmıştır. Görüşme formlarının ikinci bölümünde ise beşer soru bulunmaktadır. Her görüşme formunda ödevlerin olumlu ve olumsuz taraflarına, ödev yaparken yaşanan zorluklara, ailenin ve öğretmenlerin rolüne ve son olarak katılımcıların ödevlerle ilgili görüş ve önerilerine yer verilmiştir. Dolayısıyla üç ayrı grup (öğrenci, öğretmen ve veli) için hazırlanan ölçeklerde bulunan sorular aynı olup hitap edilen gruba göre sadece ifadelerde değişiklik yapılmıştır. Hazırlanmış olan bu beş soru hem anketlere verilen cevapları, hem de öğrenci, öğretmen ve velilerin belirtmiş oldukları görüşlerin kendi aralarındaki değerlendirmesini ve kıyaslamasını yapmaya yarar sağlayacak niteliktedir. Görüşme formları hazır hale geldikten sonra asıl uygulamaya geçmeden önce soruların anlaşılıp anlaşılmadığını ölçmek üzere her gruptan 10 kişiyle görüşme yapılmıştır. İfadeler üzerinde son değişiklikler yapılarak asıl uygulamaya geçilmiştir. Uygulama örneklemdaki bütün kişilerle yüz yüze görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir.

### 3.4. Verilerin Toplanması

2008–2009 eğitim öğretim yılında yapılacak bu çalışma için Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne başvurulmuş; İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile gerekli izin yazışmaları yapılmış ve Valilik makamına hitaben 05.01.2009 tarih ve 280 sayılı izin yazısı ile araştırma anketi uygulamalarına ve görüşmelere başlanmıştır (Bkz. Ek 1). Verilerin toplanması 09.02.2009 tarihinde başlamış ve yaklaşık iki buçuk ay sürmüştür. Anketler ve görüşme formları örnekleme yer alan kişi sayısı dikkate alınarak çoğaltılmıştır. Verilerin toplanması bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Görüşme formları örneklem grubunun likert anketteki ifadelerden etkilenebileceği düşüncesiyle daha önce uygulanmıştır.

Öğrencilerle yapılacak görüşme ve anketlerden önce okul idaresinden izin alınmış, öğretmenlerin yardımıyla sınıflardan karışık olarak alınan öğrencilerle okulun uygun gördüğü bir yerde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Seçilen bu öğrencilerin velileriyle ve öğretmenleriyle görüşülmüş ve anketler uygulanmıştır. Anketlerin yanıtlama sürecinden önce ölçek hakkında gerekli açıklamalar yapılmış, yönerge sözlü olarak tekrarlanmıştır. Uygulamalar sırasında veliler ve öğrencilerle herhangi bir sorun yaşanmamış ancak öğretmenlerle yapılan çalışmalarda bazı sıkıntılar olmuştur. Öğretmenlerin bir kısmı çeşitli nedenlerden dolayı anketi yanıtlamayı kabul etmemiş, görüşmelere katılmak istememişlerdir. Gönüllük esası dikkate alınarak bu öğretmenlerle çalışma yapılmamıştır. Dolayısıyla bazı okullarda örnekleme tüm öğretmenlere ulaşılamamıştır.

### 3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin kodlamaları, çözümlenmesi, tablollaştırılması ve yazımı araştırmacı tarafından yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada verileri sınıflandırmak amacıyla frekans ve yüzdelik değerleri, dağılımın orta noktasını göstermek amacıyla aritmetik ortalama, dağılımdaki değerlerin ortalamaya göre ne

uzaklıkta olduğunu ölçmek amacıyla standart sapma, iki değişken arasında fark olup olmadığını test etmek için t testi, ikiden çok bağımsız değişken arasında fark olup olmadığını test etmek için varyans analizi kullanılmıştır. Bağımsız t- testi tabloları oluşturulurken grupların ortalama puanları göz önünde bulundurulmuştur. Varyans analizinde ise hem grupların ortalama puanları hem de grupların her bir soruya verdikleri cevaplar üzerinden ayrı ayrı tablolar oluşturulmuştur. Sonuçların yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Farklılığın belirlendiği durumlarda da, farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini ortaya koymak için Scheffe testi uygulanmıştır.

Görüşme formlarındaki veriler tek tek okunmuş ve okunan veriler kendi içinde kategorilere ayrılmıştır. Kategorilere ayrılan verilerin frekans ve yüzdeleri bulunarak tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda yer alan frekans ve yüzde değerleri örneklem sayılarını değil, sorulara verilen yanıtların sayısı dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Öğrenci tutum ölçeği ile öğretmen ve veli anket formlarında yer alan likert tipi ifadeler aşağıda verilen beşli ölçek aralıklarına göre değerlendirilmiştir.

1. Tamamen Katılıyorum	4,21 – 5,00
2. Katılıyorum	3,41 – 4,20
3. Kararsızım	2,61 – 3,40
4. Katılmıyorum	1,81 – 2,60
5. Hiç Katılmıyorum	1,00 – 1,80

1. Her zaman	4,21 – 5,00
2. Genellikle	3,41 – 4,20
3. Bazen	2,61 – 3,40
4. Nadiren	1,81 – 2,60
5. Hiçbir zaman	1,00 – 1,80

## BÖLÜM IV

### BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın temel amacı ve alt amaçları ile ilgili verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

#### 4.1. Kişisel Bilgilere Ait Bulgular ve Yorumları

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilere, öğretmenlere ve velilere ait kişisel bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

##### 4.1.1. Öğrencilere Ait Kişisel Bulgular ve Yorumları

Aşağıda öğrencilerin tutum ölçeğinin birinci bölümünde yer alan kişisel bilgilere ait sorulara vermiş oldukları cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 4:** Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
1 Kız	69	55,2
2 Erkek	56	44,8
<b>Toplam</b>	<b>125</b>	<b>100,0</b>

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya 69 kız, 56 erkek öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin % 55,2'sini kız, % 44,8'ini erkek öğrenciler oluşturmuştur.

**Tablo 5:** Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1 4. Sınıf	68	54,4
2 5. Sınıf	57	45,6
<b>Toplam</b>	<b>125</b>	<b>100,0</b>

Tablo 5'te araştırmaya 68 dördüncü sınıf, 57 beşinci sınıf öğrencisinin katıldığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasını (% 54,4) dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 5. sınıf öğrencilerinin oranı ise % 45,6'dır.

**Tablo 6:** Öğrencilerin Günlük Olarak Ev Ödevlerine Ayırdıkları Zamana Göre Dağılımı

Ödev Ayrılan Zaman		f	%
1	1 saatten az	14	11,2
2	1 saatle 2 saat arası	62	49,6
3	2 saatle 3 saat arası	37	29,6
4	3 saat ve üzeri	12	9,6
<b>Toplam</b>		<b>125</b>	<b>100,0</b>

Tablo 6, öğrencilerin günlük olarak ödevlere ayırdıkları zamanı göstermektedir. Ev ödevlerine günlük olarak 1 saatten az (% 11,2) ve 3 saat ve üzeri (% 9,6) zaman ayıran öğrencilerin sayılarının az olduğu görülmektedir. 1 saatle 2 saat arası zaman ayıranların sayısının en yüksek olduğu, neredeyse öğrencilerin yarısını (% 49,6) oluşturduğu görülmektedir. 2 saatle 3 saat arası zaman ayıranların sayısı ise 37, oranı % 29,6'dır. 1. ve 4. gruptaki öğrenci sayısının az olması, öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları ile ev ödevlerine ayırdıkları zaman arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını ölçmek için kullanılacak varyans analizi tekniğinin yapılamamasına sebep olmuştur. Bu durumda 1. ile 2. grup ve 3. ile 4. grup birleştirilmiştir. Aşağıdaki tabloda öğrencilerin ev ödevlerine ayırdıkları zamana göre grupların birleştirilmiş hali görülmektedir.

**Tablo 7:** Öğrencilerin Günlük Olarak Ev Ödevlerine Ayırdıkları Zamana Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Ödev Ayrılan Zaman		f	%
1	0- 2 saat arası	76	60,8
2	2 saat ve üzeri	49	39,2
<b>Toplam</b>		<b>125</b>	<b>100</b>

Tablo 7 'ye göre ev ödevlerine 0- 2 saat arası zaman ayıran 76, 2 saat ve üzeri ayıranlar ise 49 öğrencidir. Bağımsız değişken sayısının ikiye inmesi varyans analizi yerine t-testi yapılmasına neden olmuştur.

**Tablo 8:** Öğrencilere Göre Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerinin Dağılımı

Öğretmenler Tarafından Öğrencilere Verilen Ödev Türleri		f	%
1	Okuma Anlatma	49	39,7
2	Araştırma -İnceleme	23	18,3
3	Yazı Yazma	20	15,9
4	Kitaplardan Alıştırma Çözme	15	11,9
5	Çalışma Kâğıtlarından Alıştırma Çözme	9	7,1
6	Deney Yapma	7	5,6
7	Ezberleme	1	0,8
8	Sunum Yapma	1	0,8
9	Drama/ Gösteri Hazırlama	0	0
10	Kesip Yapıştırma	0	0
<b>Toplam</b>		<b>125</b>	<b>100</b>

Tablo 8, öğrencilere göre öğretmenlerin verdikleri ödev türlerinin frekans ve yüzde değerleridir. Tabloya bakıldığında, drama/ gösteri hazırlama ve kesip yapıştırma gibi ödevlerin hiç verilmediği görülmektedir. Ezberleme ve sunum yapma ödevlerinin verildiği sadece birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Öğrencilere göre öğretmenler en çok okuma anlatma ödevi (% 39,7) vermektedir. Öğrencilerin yaklaşık beşte biri ise (% 18,3) öğretmenlerinin araştırma-inceleme ödevi verdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları ile öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için kullanılacak olan varyans analizini daha sağlıklı olması için 2. ile 6. grup, 4. ile 5. grup ve 1. , 7. , 8. grup birleştirilmiştir. Tablo 9’da öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türlerine göre grupların birleştirilmiş hali gösterilmektedir.

**Tablo 9:** Öğrencilere Göre Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerinin Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Öğretmenler Tarafından Öğrencilere Verilen Ödev Türleri		f	%
1	Araştırma İnceleme-Deney Yapma	30	24,0
2	Yazı Yazma	20	16,0
3	Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma	51	40,8
4	Kitaplardan ve Çalışma Kâğıtlarından Alıştırma Çözme	24	19,2
<b>Toplam</b>		<b>125</b>	<b>100,0</b>

Tablo 9'a bakıldığında araştırma inceleme-deney yapma ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin sayısının 30, okuma anlatma- ezberleme-sunum yapma ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin sayısının 51, kitaplardan ve çalışma kâğıtlarından alıştırma çözme ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin sayısının 24 olduğu görülmektedir.

**Tablo 10:** Öğrencilerin Severek Yaptıkları Ödev Türlerinin Dağılımı

Öğrencilerin Severek Yaptıkları Ödev Türleri		f	%
1	Deney Yapma	35	28,0
2	Araştırma -İnceleme	19	15,2
3	Okuma – Anlatma	14	11,2
4	Kitaplardan Alıştırma Çözme	13	10,4
5	Yazı Yazma	12	9,6
6	Kesip Yapıştırma	12	9,6
7	Drama veya Gösteri Hazırlama	11	8,8
8	Çalışma Kâğıtlarından Alıştırma Çözme	5	4,0
9	Sunum Yapma	3	2,4
10	Ezberleme	1	0,8
<b>Toplam</b>		<b>125</b>	<b>100</b>

Tablo 10, öğrencilerin en çok severek yaptıkları ödev türlerini göstermektedir. Tabloya göre öğrenciler en çok deney yapma (% 28) ve araştırma inceleme (% 19) ödevlerini sevmektedirler. Okuma anlatma (% 11,2), kitaplardan alıştırma çözme (% 10,4) , yazı yazma (% 9,6) , kesip yapıştırma (% 9,6), drama veya gösteri hazırlama (% 8,8) ödevlerini severek yapan öğrencilerin oranlarının birbirine yakın olduğunu görülmektedir. Çalışma kâğıtlarından alıştırma çözme, sunum yapma ve ezberleme ödevlerini severek yapanların sayısının ise az olduğu görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin aktif olarak görev alacakları ödev türlerini daha çok sevdiklerini göstermektedir.

#### 4.1.2. Öğretmenlere Ait Kişisel Bulgular ve Yorumları

Aşağıda öğretmenlerin anket formunda yer alan kişisel bilgilere ait sorulara vermiş oldukları cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 11:** Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
1 Bayan	57	57,0
2 Erkek	43	43,0
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 11, öğretmenlerin yarısından fazlasının (% 57) bayan olduğunu göstermektedir. Erkek öğretmenlerin oranı ise % 45'tür.

**Tablo 12:** Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	f	%
1 Sınıf Öğretmenliği	82	82,0
2 Branş Öğretmenliği	18	18,0
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 12'de 4. ve 5. sınıflara giren öğretmenlerin branşları iki grupta toplanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin sayısı 100 iken, toplam branş öğretmenlerinin sayısı 18'dir. Çalışmaya dahil edilen branş öğretmenleri; İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleridir. 4. ve 5. sınıfın Müzik, Beden Eğitimi ve Görsel Sanatlar derslerine branş öğretmenleri girdiği halde, öğrencilere ev ödevi vermediklerinden dolayı çalışmaya dahil edilmemişlerdir.

**Tablo 13:** Öğretmenlerin Okuttukları Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1 4. Sınıf Öğretmenleri	47	47,0
2 5. Sınıf Öğretmenleri	40	40,0
3 4. ve 5. Sınıf Öğretmenleri	13	13,0
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 13'e göre 4. sınıf öğretmenlerinin sayısı 47, iken 5. sınıf öğretmenlerinin sayısı 40'tır. 18 branş öğretmeninin 5'i sadece 4 veya 5. sınıfın



derslerine girmektedir. 13 branş öğretmeni ise hem 4. hem 5. sınıfın derslerine girmektedir.

**Tablo 14:** Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullara/Öğretim Programına Göre Dağılımı

Mezun Olunan Okul /Öğretim Programı Türü		f	%
1	Lisans (4 Yıllık Eğitim Fakültesi)	32	32,0
2	Eğitim yüksek okulu	28	28,0
3	Eğitim enstitüsü ön lisans	21	21,0
4	Lisans (Eğitim Fakültesi Harici)	12	12,0
5	Öğretmen Okulu	6	6,0
6	Lisans Üstü (Yüksek Lisans, Doktora)	1	1,0
<b>Toplam</b>		<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 14'e bakıldığında öğretmenlerin mezun oldukları okul/öğretim programının altı grupta toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerin % 32'si eğitim fakültesi, % 12'si eğitim fakültesi harici lisans mezunudur. % 28'i eğitim yüksek okulu, % 21'i ise eğitim enstitüsü ön lisans ve % 6'sı öğretmen okulu mezunudur. Öğretmenlerin sadece % 1'i lisansüstü eğitim görmüştür. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri ile mezun oldukları okul/öğretim programı arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını tespit etmek için yapılacak varyans analizinin daha sağlıklı olması için 1. 4. 6. grup ve 3. ile 5. grup birleştirilmiştir. Tablo 15'te öğretmenlerin mezun oldukları okul/öğretim programının gruplara göre birleştirilmiş şekli gösterilmektedir.

**Tablo 15:** Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullara/Öğretim Programına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Mezun Olunan Okul /Öğretim Programı Türü		f	%
1	Lisans/Lisans Üstü	45	45,0
2	Eğitim yüksek okulu	28	28,0
3	Öğretmen Okulu/Eğitim Enstitüsü Ön Lisans	27	27,0
<b>Toplam</b>		<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 15'e bakıldığında en yüksek oranın (% 45) lisans/lisans üstü mezunu olan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir. Öğretmen okulu/egitim enstitüsü mezunu olan öğretmenlerin oranı ise % 27'dir.

**Tablo 16:** Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Kıdem	f	%
1   0- 5 Yıl	5	5,0
2   6- 10 Yıl	4	4,0
3   11- 15 Yıl	7	7,0
4   16- 20 Yıl	25	25,0
5   21 Yıl ve üzeri	59	59,0
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 16'ya bakıldığında öğretmenlerin dörtte birinin mesleklerinde 16 ile 20. yılında olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yarısından fazlası ise mesleklerinde 21 yılın üzerindedir. 0- 5 (% 5) , 6- 10 (% 4) ve 11- 15. (% 7) yılında olan öğretmenlerin sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını tespit etmek için yapılacak olan varyans analizinden daha sağlıklı sonuç almak için 1. , 2. ve 3. gruplar birleştirilmiştir. Tablo 17'de öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin gruplara göre birleştirilmiş şekli gösterilmiştir.

**Tablo 17:** Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Kıdem	f	%
1   0-15 Yıl	16	16,0
2   16-20 Yıl	25	25,0
3   21 Yıl ve üzeri	59	59,0
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>

Tablo 17'de 1. 2. ve 3. grubun birleşmesinden oluşan 0- 15 yılında olan öğretmenlerin oranın % 16 olduğu görülmektedir. 2. ve 3. grupta herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

#### 4.1.3. Velilere Ait Kişisel Bulgular ve Yorumları

Aşağıda velilerin anket formunda yer alan kişisel bilgilere ait sorulara vermiş oldukları cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 18:** İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrenci Velilerinin Dağılımı

Sınıf	f	%
1 4. Sınıf Velileri	64	53,8
2 5. Sınıf Velileri	55	46,2
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100</b>

Tablo 18’de görüldüğü gibi, çalışmaya katılanların % 53,8’i 4. sınıf öğrenci velisi, % 46,2’si 5. sınıf öğrenci velisidir.

**Tablo 19:** Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısına Göre Dağılımı

Çocuk Sayısı	f	%
1 1 Çocuk	17	14,3
2 2 Çocuk	69	58,0
3 3 Çocuk ve Üzeri	33	27,7
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Tablo 19’a göre 1 çocuğu olan aileler, tüm velilerin % 14,3’ünü oluşturmaktadır. Velilerin yarsından fazlasının (% 58,0) iki çocuğu, yaklaşık üçte birinin (%27,7) ise üç veya daha fazla çocuğu olduğu görülmektedir.

**Tablo 20:** Velilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
1 İlkokul	09	07,6
2 Ortaokul	14	11,8
3 Lise	43	36,1
4 Yüksekokul	22	18,5
5 Lisans	23	19,3
6 Lisansüstü	08	06,7
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Tablo 20’de velilerin öğrenim durumlarına göre frekans ve yüzde değerleri görülmektedir. İlkokul (% 7,6) , ortaokul ( % 11,8) ve lisansüstü (% 6,7) mezunu olan velilerin sayılarının az olması, velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik

stratejileri ile öğrenim durumları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını test etmek için yapılan varyans analizini zorlaştırmaktadır. Varyans analizi sonuçlarının daha sağlıklı olması bakımından gruplarda birleştirme yapılmıştır.

**Tablo 21:** Velilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Öğrenim Durumu	f	%
1 İlköğretim	23	19,3
2 Lise	43	36,1
3 Yüksekokul	22	18,5
4 Lisans/lisansüstü	31	26,1
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Tablo 21’de ilköğretim ve ortaokul mezunlarının birleştirilerek ilköğretim başlığı altında 23 kişiden oluştuğu görülmektedir. Lise ve yüksekokul mezunu gruplarında herhangi bir değişiklik yapılamazken, lisans ve lisansüstü mezunları birleştirilerek tek bir grup olarak ele alınmıştır.

**Tablo 22:** Velilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek	f	%
1 Diğer	44	37,0
2 Memur	40	33,6
3 İşçi	12	10,1
4 Emekli	09	07,6
5 Serbest Meslek	08	06,7
6 Esnaf	05	04,2
7 Çiftçi	01	00,8
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Velilerin mesleklerine göre dağılımına bakıldığında, yoğunluğun memur (% 33,6) ve diğer meslek (% 37) gruplarında olduğu görülmektedir. İşçi (% 10,1) , emekli (% 7,6), serbest meslek (% 6,7) , esnaf (% 4,2) ve çiftçi (% 0,8) meslek gruplarında az velinin olması Tablo 23’de gösterildiği gibi bazı grupların birleştirilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Çünkü ilköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik görüşleri ile meslekleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını ortaya koymak için yapılacak varyans analizi tekniği bu durumu gerektirmektedir.

**Tablo 23:** Velilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı (Grupların Birleştirilmiş Hali)

Meslek	f	%
1 Diğer	44	37,0
2 Memur	49	41,2
3 Serbest Meslek	26	21,8
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Tablo 23’de velilerin mesleklerinin üç grupta toplandığı görülmektedir. Emekli olan veliler memur grubuna dâhil edilmiş, böylece bu grupta toplam 49 veli olmuştur. İşçi, esnaf ve çiftçi olan veliler serbest meslek grubuna dâhil edilmiştir. Serbest meslek grubunda yer alan velilerin sayılarının ise 26 olduğu görülmektedir. Diğer meslek gruplarını tercih eden velilerin ise sayılarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

**Tablo 24:** Velilerin Aylık Gelirlerine Göre Dağılımı

Aylık Gelir	f	%
1 250- 750 TL	25	21,0
2 750–1000 TL	22	18,5
3 1000–2000 TL	49	41,2
4 2000 TL ve üzeri	23	19,3
<b>Toplam</b>	<b>119</b>	<b>100,0</b>

Tablo 24’te velilerin aylık gelirlerine göre dağılımı görülmektedir. Aylık geliri 1000- 2000 TL arası olan velilerin sayılarının en fazla (% 41,2) olduğu görülmektedir. Aylık gelir aralığı 250- 750 TL (% 21,0), 750–1000 TL (% 18,5) ve 2000 TL ve üzeri (% 19,3) olan velilerin oranları ise birbirine yakın değerdedir.

## 4.2. Birinci Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları

*1. Alt Amaç: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları nasıldır?*

Araştırmanın bu bölümünde birinci alt amaca ve denencelerine ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarını belirlemek üzere araştırmada tutum ölçeği kullanılmıştır. Aşağıda, öğrencilerin tutum ölçeğindeki ifadelerle verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 25:** Tutum Ölçeğinde Yer Alan Olumlu İfadeler Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımları (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

	<b>Öğrenci Tutum Ölçeğinde Yer Alan Olumlu İfadeler</b>	$\bar{X}$	s.s
1	Ödevlerimi severek ve isteyerek yaparım.	4,46	0,88
2	Ödevlerin derslerimdeki başarıyı arttırdığını düşünüyorum.	4,50	0,93
4	Ödevlerimi yaparken elimden gelenin en iyisini yapmayı isterim.	4,86	0,40
6	Ödevler, derslerimi daha çok sevmemi sağlıyor.	4,23	1,13
9	Ödevlerimi düzenli yapmayı severim.	4,72	0,75
11	Ödevlerin benim için çok önemli olduğuna inanıyorum.	4,53	1,21
13	Ödevleri öğrendiklerimi tekrar etmemi sağladığı için yararlı buluyorum.	4,61	0,79
14	Ödevlerin sorumluluk duygumu arttırdığını düşünüyorum.	4,63	1,21
16	Ödevler bana zamanı daha iyi kullanabilmeyi öğretiyor	4,37	1,37
18	Ödevler sayesinde düzenli ve planlı ders çalışma alışkanlığı kazanıyorum	4,60	1,11
20	Ödevler, derslerime daha hazırlıklı olmamı sağlıyor.	4,73	1,00
22	Ödevlerimi bitirmeden televizyon seyretmem.	3,94	1,22
26	Evde zamanımın çoğunu ödevlerime ayırmayı isterim.	3,56	1,38
28	Ödevler, okulu daha zevkli hale getiriyor.	4,19	1,17
31	Ödevlerim fazla olsa da bitirmeye gayret gösteririm.	4,83	0,49
33	Ödevler, eksikliklerimi görmeme yardımcı oluyor.	4,52	0,91

Tablo 25, öğrenci tutum ölçeğinde ev ödevlerine yönelik olumlu tutum belirten ifadelerle öğrencilerin vermiş oldukları cevapların dağılımını göstermektedir. Tabloya genel olarak bakıldığında ev ödevlerine yönelik olumlu ifadelerle öğrenciler de olumlu yönde yanıt vermişler, bu ifadelerle katıldıklarını belirtmişlerdir.

“Ödevlerimi severek ve isteyerek yaparım” ifadesinin bulunduğu birinci maddeye öğrenciler tamamen katılıyorum ( $\bar{X} = 4,46$ ) şeklinde görüş belirtmişlerdir. 2. sırada yer alan “ödevlerin derslerimdeki başarıyı arttırdığını düşünüyorum” ( $\bar{X} = 4,50$ ), 13. sırada yer alan “ödevleri öğrendiklerimi tekrar etmemi sağladığı için yararlı buluyorum” ( $\bar{X} = 4,61$ ), 14. sırada yer alan “ödevlerin sorumluluk duygumu arttırdığını düşünüyorum” ( $\bar{X} = 4,63$ ), 16. sırada yer alan “ödevler bana zamanı daha iyi kullanabilmeyi öğretiyor” ( $\bar{X} = 4,37$ ), 18. sırada yer alan “ödevler sayesinde düzenli ve planlı ders çalışma alışkanlığı kazanıyorum” ( $\bar{X} = 4,60$ ), 20. sırada yer alan “ödevler, derslerime daha hazırlıklı olmamı sağlıyor” ( $\bar{X} = 4,73$ ) ve 33. sırada yer alan “ödevler, eksiklerimi görmeme yardımcı oluyor” ( $\bar{X} = 4,52$ ) şeklindeki ödevlerin yararına ve kendilerine olan katkılarına inandıklarını belirten görüşlere öğrencilerin tamamen katıldıkları görülmektedir.

“Ödevlerimi yaparken elimden gelenin en iyisini yapmayı isterim” ( $\bar{X} = 4,86$ ), “ödevlerimi düzenli yapmayı severim” ( $\bar{X} = 4,53$ ), “ödevlerin benim için çok önemli olduğuna inanıyorum” ( $\bar{X} = 4,61$ ) ve “ödevlerim fazla olsa da bitirmeye gayret gösteririm” ( $\bar{X} = 4,83$ ) ifadelerine öğrenciler tamamen katılıyorum demişlerdir.

“Ödevlerimi bitirmeden televizyon seyretmem” ( $\bar{X} = 3,94$ ), 26. sırada yer alan “evde zamanımın çoğunu ödevlerime ayırmayı isterim” ( $\bar{X} = 3,56$ ) ve 28. sırada yer alan “ödevler, okulu daha zevkli hale getiriyor”, ( $\bar{X} = 4,19$ ) görüşüne öğrenciler katılıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerin tutum ölçeğine vermiş oldukları cevaplar; ev ödevlerini severek ve isteyerek yaptıklarını, ev ödevlerin öğrenim hayatlarına katkıda bulunduğunu ve ev ödevlerini önemsediklerini göstermektedir.

**Tablo 26:** Tutum Ölçeğinde Yer Alan Olumsuz İfadelere Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımları (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Öğrenci Tutum Ölçeğinde Yer Alan Olumsuz İfadeler		$\bar{X}$	s.s
3	Ödevlerimi yaparken çok sıkılırım.	2,14	1,40
5	Ödevlerimi zorunlu olduğu için yaparım.	2,17	1,51
7	Ödevler olmasaydı okulu daha çok severdim.	1,98	1,30
8	Ödevlerin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	1,61	1,19
10	Ödevlerimi yaparken sınırlı ve gergin oluyorum.	1,94	1,29
12	Ödev yapmaktan zevk almam.	1,77	0,71
15	Ödevler, okulu sıkıcı hale getiriyor.	1,65	1,00
17	Ödev yapmak için oturduğumda uykum gelir.	1,98	0,83
19	Ödevlerimi isteyerek yapmam.	1,60	0,62
21	Ödevler benim için zorla yaptığım bir iş olmuştur.	1,57	1,26
23	Ödevlerin bana faydası olmadığını düşünüyorum.	1,61	1,23
24	Ödevlerimin ne olduğunu sürekli unuturum.	1,70	1,13
25	Ödevlerimi genellikle en son zamanda yaparım.	1,63	1,13
27	Ödevlerimi yaparken kendimi çok mutsuz hissedirim.	1,57	1,01
29	Ödev yapmak bana göre zaman kaybıdır.	1,51	1,02
30	Ödev yapma konusunda kendime güvenmem.	1,51	0,97
32	Ödevlerimi öğretmenlerimden korktuğum için yaparım.	1,45	1,00
34	Ödevlerimi yaparken zaman geçmek bilmez.	2,19	1,48

Tablo 26, öğrenci tutum ölçeğinde ev ödevlerine yönelik olumsuz tutum belirten ifadelerle öğrencilerin vermiş oldukları cevapların dağılımını göstermektedir. Tabloya genel olarak bakıldığında ev ödevlerine yönelik olumsuz ifadelerle öğrenciler de olumsuz yönde yanıt vermişler ve bu ifadelerle genel olarak hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

“Ödevlerimi yaparken çok sıkılırım” ( $\bar{X} = 2,14$ ) , “ödevlerimi zorunlu olduğu için yaparım” ( $\bar{X} = 2,17$ ) , “ödevler olmasaydı okulu daha çok severdim” ( $\bar{X} = 1,98$ ) , “ödevlerimi yaparken sınırlı ve gergin oluyorum” ( $\bar{X} = 1,94$ ) , “ödev yapmak için oturduğumda uykum gelir” ( $\bar{X} = 1,98$ ) ve “ödevlerimi yaparken zaman geçmek bilmez” ( $\bar{X} = 2,19$ ) ifadelerine öğrenciler “katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrenciler, “ödev yapmaktan zevk almam” ( $\bar{X} = 1,77$ ) , “ödevlerimi isteyerek yapmam” ( $\bar{X} = 1,60$ ) , “ödevler benim için zorla yaptığım bir iş olmuştur”



( $\bar{X} = 1,57$ ) ve “ödevlerimi yaparken kendimi çok mutsuz hissederim” ( $\bar{X} = 1,57$ ) ifadelerine hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum öğrencilerin ev ödevlerini severek ve isteyerek yaptıklarını göstermektedir.

“Ödevlerin gereksiz olduğunu düşünüyorum” ( $\bar{X} = 1,61$ ) , “ödevlerin bana faydası olmadığını düşünüyorum” ( $\bar{X} = 1,61$ ) , “ödev yapmak bana göre zaman kaybıdır” ( $\bar{X} = 1,51$ ) ve “ödevlerimi öğretmenlerimden korktuğum için yaparım” ( $\bar{X} = 1,45$ ) görüşüne hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

“Ödevlerimin ne olduğunu sürekli unuturum” ( $\bar{X} = 1,70$ ) ve “ödevlerimi genellikle en son zamanda yaparım” ( $\bar{X} = 1,63$ ) ifadelerine öğrenciler yine hiç katılmıyorum demişlerdir.

Son olarak öğrenciler; 30. sırada yer alan “ödev yapma konusunda kendime güvenmem” ( $\bar{X} = 1,51$ ) görüşüne hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo sonuçlarını özetlemek gerekirse, öğrencilerin ev ödevleri önemsemektedir ve gerekli görmektedirler. Ayrıca, ödev yapma konusunda kendilerine güvensizlik duygusu yaşamamaktadırlar.

*1. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.*

**Tablo 27:** Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Cinsiyete Göre Bağımsız t - Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	s.s	s.d	t	p
Kız	69	4,43	0,66	123	1,67	0,09
Erkek	56	4,22	0,73			

Tablo 27’ye bakıldığında kız öğrencilerin sayısının 69, erkek öğrencilerin sayısının 56 olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının

ortalaması 4,43 iken, erkek öğrencilerin 4,22'dir. Bu durumda kız öğrencilerin tutumlarının erkeklerden daha olumlu olduğu söylenebilir. Ancak her iki grubun da ev ödevlerine olan tutumlarının yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan t- testi sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyetlerinin ev ödevlerine yönelik tutumlar üzerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı anlaşılmaktadır ( $P > 0,05$ ).

*2. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları sınıf seviyesine göre farklılık göstermektedir.*

**Tablo 28:** Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Sınıf Seviyesine Göre Bağımsız t- Testi Sonuçları

Sınıf Seviyesi	N	$\bar{X}$	s.s	s.d	t	p
4.sınıf	68	4,36	0,72	123	0,39	0,71
5.sınıf	57	4,31	0,67			

Tablo 28'e göre 4. sınıf öğrencileri 68, 5.sınıf öğrencileri ise 57 kişiden oluşmaktadır. 4. sınıf öğrencilerinin tutumlarının 5. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olsa da aradaki farkın çok az olduğu ve öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının sınıf seviyesine göre karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir ( $P > 0,05$ ). Her iki grubun da ortalamalarının yüksek olduğu, diğer bir deyişle hem 4. sınıf hem de 5. sınıf öğrencilerinin tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir.

*3. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları ödevlerine ayırdıkları zamana göre farklılık göstermektedir.*

**Tablo 29:** Ev Ödevlerine Yönelik Tutumların Günlük Olarak Ödevde Ayrılan Zamana Göre Bağımsız t - Testi Sonuçları

Ödevde Ayrılan Zaman	N	$\bar{X}$	s.s	s.d	t	p
0 -2 saat arası	76	4,45	0,57	123	2,40	0,01
2 saat ve üzeri	49	4,15	0,83			

Tablo 29'a göre 0- 2 saat arası ödev yapanların sayısı 76, 2 saat ve üzerinde ödev yapanların sayısı 49'dur. Ödevlerine iki saatten fazla ayıran öğrencilerin tutumlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Ödevde ayrılan zaman, öğrenci tutumları arasında anlamlı farklılık oluşturmuştur ( $P < 0,05$ ). Ödevde daha az zaman ayıran öğrencilerin tutumları daha çok zaman ayıranlardan yüksek çıkmıştır.

4. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları öğretmenlerinin vermiş oldukları ödev türlerine göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 30:** Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Ödev Türleri	(1) Arş. İnceleme Deney Yapma	(2) Yazı Yazma	(3) Oku. Anlat. Ezberleme Sunum Yapma	(4) Kitap ve Çalışma Kâğıt. Ahlştırma Çöz.	Toplam N=125	f	P
	4,18	4,19	4,50	4,31	4,34	1,76	0,16
s.s	0,66	0,89	0,62	0,69	0,70		

Tablo 30 incelendiğinde, öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türlerinin öğrencilerin tutumları üzerinde anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ( $F=1,76$ ;  $P > 0,05$ ). Bu sonuca göre, öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türü öğrenci tutumları üzerinde etkili olmayan bir değişkendir. Tabloya göre en yüksek tutum ( $\bar{X} = 4,50$ ), okuma anlatma ezberleme sunum yapma ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilere aittir. Tutumları en düşük ( $\bar{X} = 4,18$ ) olan öğrenciler ise araştırma inceleme ve deney yapma ödevlerinin daha çok verildiğini belirtmektedir

**Tablo 31:** Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Ödev Türlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)

Madde	(1) Arş. İnceleme Deney Yapma		(2) Yazı Yazma		(3) Oku. Anlat. Ezberleme Sunum Yapma		(4) Kitap ve Çalışma Kâğıt. Ahştırma Çöz.		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>	$\bar{X}_5$	S <sub>5</sub>			
1	4,63	0,66	4,10	1,07	4,54	0,92	4,33	0,81	4,45	0,88	1,86	0,14	
2	4,40	1,00	4,65	0,58	4,62	0,77	4,37	1,09	4,52	0,87	0,80	0,49	
3	3,93	1,20	4,00	1,29	3,94	1,46	3,41	1,55	3,84	1,39	0,95	0,41	
4	4,90	0,30	4,75	0,55	4,86	0,40	4,91	0,40	4,86	0,40	0,73	0,53	
5	3,63	1,65	3,55	1,57	4,07	1,42	3,70	1,48	3,81	1,51	0,89	0,44	
6	4,30	1,20	4,15	1,22	4,41	0,87	3,83	1,40	4,23	1,13	1,49	0,21	
7	3,66	1,49	4,05	1,39	4,23	1,05	3,91	1,41	4,00	1,29	1,26	0,28	
8	4,10	1,37	4,30	1,21	4,62	0,95	4,29	1,36	4,38	1,19	1,35	0,25	
9	4,83	0,37	4,45	1,14	4,76	0,61	4,70	0,90	4,72	0,74	1,16	0,32	
10	3,63	1,47	4,05	1,19	4,17	1,29	4,29	1,08	4,04	1,29	1,49	0,21	
11	4,56	0,89	4,40	0,99	4,70	0,67	4,20	1,17	4,52	0,90	1,85	0,14	
12	4,16	1,14	4,10	1,20	4,29	1,25	4,20	1,28	4,21	1,21	0,14	0,93	
13	4,56	0,67	4,40	1,04	4,78	0,54	4,50	0,72	4,61	0,71	1,84	0,14	
14	4,63	0,76	4,25	1,20	4,68	0,70	4,83	0,48	4,63	0,79	2,17	0,09	
15	3,90	1,58	4,15	1,18	4,66	0,81	4,37	1,27	4,34	1,21	2,84	<b>0,04</b>	<b>1- 3</b>
16	4,36	0,85	4,20	1,19	4,49	0,92	4,25	1,22	4,36	1,01	0,53	0,66	
17	3,63	1,62	3,85	1,22	4,25	1,23	4,08	1,41	4,00	1,37	1,41	0,24	
18	4,60	0,89	4,20	1,23	4,80	0,52	4,50	0,78	4,60	0,83	2,78	<b>0,04</b>	<b>2- 3</b>
19	4,06	1,31	4,20	1,28	4,62	0,87	4,45	1,10	4,39	1,11	1,87	0,13	
20	4,80	0,48	4,45	0,99	4,86	0,44	4,58	0,65	4,72	0,62	2,76	<b>0,04</b>	<b>2- 3</b>
21	4,20	1,27	4,25	1,20	4,58	0,92	4,45	1,06	4,41	1,08	0,99	0,40	
22	3,93	1,25	3,65	1,53	3,86	1,24	4,33	1,00	3,93	1,26	1,19	0,31	
23	3,93	1,57	4,35	1,03	4,56	1,04	4,58	1,13	4,38	1,22	2,01	0,11	
24	3,63	1,67	4,25	1,11	4,45	1,10	4,79	0,50	4,28	1,24	4,78	<b>0,00</b>	<b>1- 3, 1- 4</b>
25	4,00	1,33	4,15	1,13	4,62	0,93	4,41	1,17	4,36	1,13	2,25	0,08	
26	3,36	1,32	3,60	1,42	3,80	1,28	3,20	1,55	3,55	1,37	1,26	0,28	
27	4,23	1,13	4,30	1,03	4,6	0,79	4,33	1,20	4,43	1,01	1,35	0,25	
28	4,03	1,21	3,90	1,48	4,50	0,88	3,95	1,33	4,19	1,18	2,18	0,09	
29	4,33	1,12	4,45	1,09	4,62	0,82	4,37	1,20	4,48	1,02	0,64	0,58	
30	4,16	1,39	4,55	0,60	4,54	0,92	4,70	0,55	4,48	0,97	1,62	0,18	
31	4,90	0,40	4,80	0,41	4,76	0,61	4,91	0,28	4,83	0,48	0,78	0,50	
32	4,40	1,16	4,45	1,05	4,64	0,89	4,58	1,01	4,54	1,00	0,44	0,71	
33	4,40	1,13	4,15	1,26	4,72	0,63	4,58	0,65	4,52	0,91	2,23	0,08	
34	3,33	1,62	3,50	1,57	4,25	1,12	3,83	1,60	3,83	1,46	3,07	0,03	<b>1- 3</b>

Tablo 31, öğrencilere verilen ödev türlerinin ankette yer alan her bir soruya etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını göstermektedir. Tablo 31 öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türlerinin, 15. , 18. , 20. , 24. ve 34. maddeler üzerinde farklılaşmaya neden olduğu göstermektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için Scheffe testi göz önünde bulundurulmuştur.

“Ödevler, okulu sıkıcı hale getiriyor” ifadesinde (15.madde) birinci grupta üçüncü grup arasında farklılık gözlenmektedir. Öğretmenleri tarafından daha çok “Araştırma İnceleme-Deney Yapma” ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 3,90$ , “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerinin verildiği belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,66$  çıkmıştır.

“Ödevler sayesinde düzenli ve planlı ders çalışma alışkanlığı kazanıyorum” ifadesinde (18.madde) ikinci ve üçüncü grup arasında farklılaşma olmuştur. Öğretmenleri tarafından daha çok “Yazı Yazma” ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,20$  “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerinin verildiği belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,80$  çıkmıştır.

“Ödevler, derslerime daha hazırlıklı olmamı sağlıyor” ifadesinde (20.madde) ikinci ve üçüncü grup arasında farklılaşma olmuştur. Öğretmenleri tarafından daha çok “Yazı Yazma” ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,45$  “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerinin verildiği belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,86$  çıkmıştır.

“Ödevlerimin ne olduğunu sürekli unuturum” ifadesinde (24.madde) birinci grupta ile üçüncü grup ve birinci grup ile dördüncü grup arasında farklılık gözlenmektedir. Öğretmenleri tarafından daha çok “Araştırma İnceleme-Deney Yapma” ödevlerinin verildiğini belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 3,63$  “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerinin verildiği öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,45$  ve “Kitaplardan ve Çalışma Kâğıtlarından Alıştırma Çözme” ödevlerinin verildiği öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,79$  çıkmıştır.

“Ödevlerimi yaparken zaman geçmek bilmez” ifadesinde (34. madde) birinci grupta üçüncü grup arasında farklılık gözlenmektedir. Öğretmenleri tarafından daha çok “Araştırma İnceleme-Deney Yapma” ödevlerinin verildiğini

belirten öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 3,33$  “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerinin verildiği öğrencilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,25$  çıkmıştır.

Tabloya göre çıkan sonuçlar özetle şöyledir: “Okuma-Anlatma-Ezberleme-Sunum Yapma” ödevlerini yapan öğrenciler ödevlerin sıkıcı olduğuna diğer gruplardan daha çok inanmaktadır. Bunun yanı sıra, bu gruptaki öğrenciler ev ödevlerinin düzenli ve planlı ders çalışma alışkanlığı kazandırdığına ve derse hazırlıklı olmayı sağladığına diğer gruptaki öğrencilerden daha çok katılmaktadır.

### 4.3. İkinci Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları

*2. Alt Amaç: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri nelerdir?*

Araştırmanın bu bölümünde ikinci alt amaca ve denencelerine ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik stratejilerini belirlemek üzere araştırmada anket formu kullanılmıştır. Aşağıda öğretmenlerin, ankette yer alan ifadelere verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 32:** Öğretmenlerin Öğrencilerine Ödevler Konusunda Rehber Olma Konusunda Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
1	Ödevlerin kendileri için önemli olduğunu açıklarım.	4,61	0,56
6	Ödevlerin kendilerine neler kazandıracağını anlatırım.	4,48	0,79
10	Tüm ödevleri duyurup, bunları not alabilmeleri için gerekli zaman tanırım.	4,52	0,71
13	Ödevlerin ne zaman teslim edileceğini söylerim.	4,83	0,37
14	Ödevlerine yardımcı olabilecek kaynakları tanıtırım.	4,45	0,60
16	Ödevleri dersin sonunda birkaç dakikada veririm.	3,47	1,20
25	Ne amaçla ödev verdiğimi açıklarım.	4,60	0,55
27	Ödevleri nasıl yapacaklarını açıklarım.	4,34	0,80
29	Her sınıf seviyesinde ödev türleri için yönergeler hazırlarım.	3,49	0,93
47	Bağımsız araştırma yapabilecekleri yerler hakkında bilgi veririm	3,83	1,06
48	Ödevlerini yaparken yararlanabilecekleri kaynaklara yönlendiririm.	4,16	0,72

Tablo 32'ye bakıldığında ankette yer alan ifadelere verilen yanıtların “her zaman” ( $\bar{X} = 4,21- 5,00$ ) ve “genellikle” ( $\bar{X} = 3,40- 4,20$ ) şeklinde olduğu görülmektedir. Anketin 1. maddesi; “ödevlerin kendileri için önemli olduğunu açıklarım”, 6. maddesi; “ödevlerin kendilerine neler kazandıracığını anlatırım” , 10. maddesi; “tüm ödevleri duyurup, bunları not alabilmeleri için gerekli zaman tanırım” 13. maddesi; “ödevlerin ne zaman teslim edileceğini söylerim” , 14. maddesi; “ödevlerine yardımcı olabilecek kaynakları tanıtırım” 25. maddesi; “ne amaçla ödev verdiğimi açıklarım” ve 27. maddesi; “ödevleri nasıl yapacaklarını açıklarım” ifadelerine öğretmenler “her zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Ankettin 29. maddesi “her sınıf seviyesinde ödev türleri için yönergeler hazırlarım”, 47. maddesi; “öğrencilerin bağımsız araştırma yapmalarına uygun yerler hakkında bilgi veririm” ve 48. maddesi; “öğrencileri, ödevlerini yaparken yararlanabilecekleri kaynaklara yönlendiririm” ifadelerine ise öğretmenler “genellikle” yanıtı vermişlerdir. Ankette yer alan 16. madde “ödevleri dersin sonunda birkaç dakikada veririm” ifadesi anlam olarak olumsuz bir maddedir. Verilen yanıtlar arasında genel ortalamanın en düşük olduğu bu ifade olsa da öğretmenler yine “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Ancak, tabloya bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun ödevler konusunda öğrencilere “rehber kişi” olma görevini yerine getirdiği söylenebilir.

**Tablo 33:** Öğretmenlerin Öğrencilere Ödev Verirken Nitelik ve Nicelik Bakımından Dikkate Aldığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
2	Yaş ve sınıf seviyesini dikkate alarak ödev veririm.	4,72	0,60
4	Hem grupla hem de bireysel olarak yapacakları türden ödevler veririm.	4,02	0,82
5	Bireysel farklılıkları dikkate almadan sınıf geneline uygun ödevler veririm.	3,01	1,17
8	Arkadaşlarıyla ilişkilerini kuvvetlendirecek türden ödevler veririm.	3,56	0,75
9	Tercihlerini kendilerinin yapabileceği alternatifli ödevler veririm.	3,46	0,79
11	Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ödev veririm.	4,30	0,70
12	Verdiğim ödevlerin açık ve iyi tanımlanmış olmasına özen gösteririm	4,57	0,63
15	Öğrenilecek konuya ilgi çekecek ödevler veririm.	4,02	1,19
17	Bayram tatillerinde ödev vermeyi tercih etmem.	3,65	1,07
18	Ödev için ayrılacak zamanı dikkate alırım.	4,48	0,61
20	Duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri ödevler veririm.	4,15	0,70
21	Ödevleri, öğrencilerin oyun vakitlerini sınırlandırmayacak şekilde veririm.	4,15	0,86
22	Öğrencilerin okul- ev programlarını dikkate alarak ödev veririm.	4,27	0,64
23	Araştırma- inceleme ödevleri veririm.	4,20	0,78
26	Öğrenilen konunun kalıcılığını sağlayacak türden ödevler veririm.	4,59	0,55
37	Hafta sonunda ödev vermeyi tercih etmem.	2,98	1,18
44	Aynı türden ödevler vermektense ödevlerde çeşitlilik sağlarım.	4,21	0,67

Tablo 33, öğretmenlerin ödev verirken ödevlerin niteliği ve niceliği ile ilgili göz önünde bulundurdıkları uygulamalara yönelik dağılımı göstermektedir.

Anketin 2. maddesi; “yaş ve sınıf seviyesini dikkate alarak ödev veririm” ( $\bar{X} = 4,72$ ) ve 11. maddesi; “öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ödev veririm” ( $\bar{X} = 4,30$ ) ifadelerine öğretmenler “her zaman” şeklinde yanıt vermişlerdir. 5. madde olan “bireysel farklılıkları dikkate almadan sınıf geneline uygun olacak ödevler veririm” ( $\bar{X} = 3,01$ ) ifadesine ise “bazen” yanıt verilmiştir. O halde, öğretmenlerin ödev verirken öğrencilerin bireysel özelliklerini çoğu zaman dikkate aldıkları söylenebilir.

Anketin 4. maddesi; “hem grupla hem de bireysel olarak yapacakları türden ödevler veririm” ( $\bar{X} = 4,02$ ) , 8. maddesi; “arkadaşlarıyla ilişkilerini kuvvetlendirecek türden ödevler veririm” ( $\bar{X} = 3,56$ ), 9. maddesi; “tercihlerini kendilerinin yapabileceği alternatifli ödevler veririm” ( $\bar{X} = 3,46$ ) şeklindedir ve öğretmenler bu maddelere “genellikle” cevabını vermişlerdir. 44. madde olan “aynı



türden ödevler vermektense ödevlerde çeşitlilik sağlarım” ( $\bar{X} = 4,21$ ) ifadesine ise “her zaman” cevabı verilmiştir. Bu durum öğretmenlerin genel olarak farklı türden ödevler verdiğini ayrıca hem bireysel hem de grup ödevlerini tercih ettiklerini göstermektedir.

Anketin 12. maddesi “verdiğim ödevlerin açık ve iyi tanımlanmış olmasına özen gösteririm” ( $\bar{X} = 4,57$ ) ve 26. maddesi “öğrenilen konunun kalıcılığını sağlayacak pekiştirecek türden ödevler veririm” ( $\bar{X} = 4,59$ ) ifadelerine öğretmenler “her zaman” yanıtı verirken 15. maddesi olan “öğrenilecek konuya ilgi çekecek ödevler veririm” ( $\bar{X} = 4,02$ ) ve 23. maddesi; “araştırma- inceleme ödevleri veririm” ( $\bar{X} = 4,20$ ) ifadelerine “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Anketin 18. maddesi; “ödev verirken öğrencilerin ödevlerine ayırabilecekleri zaman miktarını göz önünde bulundururum” ( $\bar{X} = 4,48$ ) ve 22. madde olan “öğrencilerin okul- ev programlarını dikkate alarak ödev veririm” ( $\bar{X} = 4,27$ ) ifadelerine öğretmenler “her zaman yanıtını vermişlerdir. 21. madde olan “ödevleri, öğrencilerin oyun vakitlerini sınırlandırmayacak şekilde veririm” ( $\bar{X} = 4,15$ ) ifadesine ise “genellikle” demişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin genel olarak ödev miktarını öğrencilere göre ayarladıklarını ve çok fazla ödev vermediklerini göstermektedir.

Son olarak 17. madde olan “tatillerinde ödev vermeyi tercih etmem” ( $\bar{X} = 3,65$ ) ifadesine öğretmenler “genellikle” derken, anketin 37. maddesi; “hafta sonunda ödev vermeyi tercih etmem” ( $\bar{X} = 2,98$ ) ifadesine ise “bazen” yanıtını vermişlerdir. Dolayısıyla öğretmenler genel olarak tatillerde ödev vermeyi tercih etmediklerini, hafta sonunda ise bazen ödev verdiklerini ifade etmişlerdir.

**Tablo 34:** Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Velilerle Kurduğu İletişime Yönelik Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
32	Velilere ödevler hakkında bilgi veririm.	3,86	1,01
38	Ödevlere yönelik olumsuz tutumları olan öğrencilerin velileriyle iletişime geçerim.	4,38	0,69
40	Ödevlerin kontrolünü benim dışımda velilerin de yapmasını isterim.	3,57	1,30
43	Velilere ödevler konusunda çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarını anlatırım.	4,42	0,71
45	Velilere, öğrencilerin ödevlerini yapmamaları için uyarıda bulunurum.	4,33	0,81

Öğretmenler anketin 32. maddesi olan “velilere ödevler hakkında bilgi veririm” ( $\bar{X} = 3,86$ ) ve 40. maddesi olan “ödevlerin kontrolünü benim dışımda velilerin de yapmasını isterim” ( $\bar{X} = 3,57$ ) ifadelerine “genellikle” yanıtı vermişlerdir.

Anketin 38. maddesi “ödevlere yönelik olumsuz tutumları olan öğrencilerimin velileriyle iletişime geçerim” ( $\bar{X} = 4,38$ ), 43. maddesi; “velilere ödevler konusunda çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarını anlatırım” ( $\bar{X} = 4,42$ ) ve 45. maddesi “velilere, öğrencilerin ödevlerini yapmamaları için uyarıda bulunurum” ( $\bar{X} = 4,33$ ) ifadelerine öğretmenler “her zaman” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin ödevler ile ilgili velilerle iletişim halinde olduklarını göstermektedir.

**Tablo 35:** Öğretmenlerin Ödevlerin Kontrol ve Değerlendirilmesine Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
3	Birbirlerinin ödevlerini kontrol etmesi için fırsat veririm.	3,43	1,01
7	Ödevlerini yapmadıklarında ceza veririm.	2,48	1,19
19	Ödevlerini değerlendirip düzelterek geri veririm.	3,92	0,84
24	Başarılı ödevleri için sözel övgüde bulunurum.	3,75	0,94
30	Ödevlerin değerlendirilmesinde alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanırım.	4,63	0,52
31	Öğrencilerin ödev yapma durumlarını karneye yansıtırım.	3,81	1,06
33	Ödevlerini yapmayan öğrencilere eleştirici ifadeler kullanırım.	3,31	1,16
35	Başarılı ödevleri karneye yansıtırım.	4,10	1,05
36	Ödevleri değerlendirirken öğrencilerin evdeki çalışma koşullarını göz önünde bulundururum.	3,98	0,84
39	Öğrencilerin ödevlerini mutlaka kontrol ederim.	4,03	1,02
41	Ödevini yapmayan öğrenciye yapmama sebebine göre esnek davranabilirim.	3,89	0,85
42	Ödevleri değerlendirirken öğrencimin sosyo-ekonomik yapısını göz önünde bulundururum.	3,97	0,95
46	Ödevlere not vermem.	3,35	1,28
49	Öğrencilere ödevlerini kendilerinin değerlendirip düzeltmesi için fırsat veririm.	4,07	0,68
50	Ödevlerin üzerine öğrenciyi geliştirecek ifadeler yazarım.	4,05	0,90

Tablo 35, ankette yer ödevlerin kontrol ve değerlendirmesinin, nasıl yapıldığını ve yapıp yapılmadığını ölçen ifadelerle öğretmenlerin ortalama puanlarının 3,40- 4,20 arasında olduğunu göstermektedir. Anketin 3. maddesi; “birbirlerinin ödevlerini kontrol etmesi için fırsat veririm” 19. maddesi; “ödevlerini değerlendirip düzelterek geri veririm” 30. maddesi; “ödevlerin değerlendirilmesinde alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanırım” 39. maddesi; “öğrencilerin ödevlerini mutlaka kontrol ederim” ve 49. maddesi; “öğrencilere ödevlerini kendilerinin değerlendirip düzeltmesi için fırsat veririm” ifadelerine öğretmenler “genellikle” yanıtını vermişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin genellikle ödevleri kontrol ve değerlendirmesini yaptıklarını aynı zamanda bu konuda öğrencilere de görev verdiklerini göstermektedir.

Öğretmen anketinin 31. maddesi; “öğrencilerin ödev yapma durumlarını karneye yansıtırım” ( $\bar{X} = 3,81$ ), ve 35. maddesi; “başarılı ödevleri karneye yansıtırım” dır ( $\bar{X} = 4,10$ ). Bu ifadelerle öğretmenler, “genellikle” şeklinde görüş

belirtmişlerdir. 46. maddesi; “ödevlere not vermem” ( $\bar{X} = 3,35$ ), ifadesine ise “bazen” demişlerdir. Dolayısıyla öğretmenlerin, ödevleri karnede bir kanaat notu olarak gördükleri ve ödevlere doğrudan not vermedikleri söylenebilir.

Anketin 7. maddesi; “ödevlerini yapmadıklarında ceza veririm” ( $\bar{X} = 2,48$ ), ifadesine öğretmenler “nadiren” yanıtını vermişlerdir. 33. madde olan “ödevlerini yapmayan öğrencilere eleştirici ifadeler kullanırım” ( $\bar{X} = 3,31$ ), ifadesine ise “bazen” demişlerdir. 50. maddesi; “ödevlerin üzerine öğrenciyi geliştirecek ifadeler yazarım” ( $\bar{X} = 4,05$ ), ifadelerine öğretmenler “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlerin ödev yapmayan öğrencilere ceza yöntemini nadiren kullandıklarını, bunun yerine ödevlerin üzerine öğrenciyi geliştirecek ifadeleri yazdıklarını, eleştirici ifadeleri ise arada sırada kullandıklarını göstermektedir.

Ankette öğretmenlerin ödevleri değerlendirirken göz önünde bulundurması gereken durumlara yönelik ifadelerine ait ortalamalarının 3,40- 4,20 arasında olduğu görülmektedir. Anketin 36. maddesi; “ödevleri değerlendirirken öğrencilerin evdeki çalışma koşullarını göz önünde bulundururum” 41. maddesi; “ödevini yapmayan öğrenciyi yapmama sebebine göre esnek davranabilirim” 42. maddesi; “ödevleri değerlendirirken öğrencimin Sosyo-ekonomik yapısını göz önünde bulundururum” ifadelerine öğretmenler “genellikle” demişlerdir.

1. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 36:** Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Stratejilerinin Cinsiyetlerine Göre Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	s.s	s.d	t	P
Bayan	57	4,05	0,29	98	2,00	0,04
Erkek	43	3,93	0,31			

Tablo 36 incelendiğinde, öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik uygulamalarında bayan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıktığı görülmektedir ( $P < 0,05$ ). Bayan öğretmenlerin ortalaması 4,05 iken, erkek öğretmenlerin ortalaması 3,93 çıkmıştır. Bu durum bayan öğretmenlerin ödevlerle ilgili daha doğru uygulamalar yaptığını göstermektedir.

2. Denece: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri branşlarına göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 37:** Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Stratejilerinin Branşlarına Göre Bağımsız t- Testi Sonuçları

Branş	N	$\bar{X}$	s.s	s.d	t	P
Sınıf Öğretmenleri	82	4,04	0,29	98	3,05	0,00
Branş Öğretmenleri	18	3,81	0,31			

Tablo 37’de öğretmenlerin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejilerinin branşlarına göre t- testi sonuçları görülmektedir. Tabloda verilen sonuçlardan da anlaşıldığı üzere grupların görüşleri arasında sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılık mevcuttur ( $P < 0,05$ ). Diğer bir ifade ile ev ödevlerinde sınıf öğretmenleri branş öğretmenlerine göre daha uygun stratejiler izlemektedir.

3. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 38:** Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Stratejilerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Kıdem	(1) 0-15 Yıl N=16	(2) 16-20 Yıl N=25	(3) 21 ve üzeri N=59	Toplam N=125	f	P	Fark Olan Gruplar
$\bar{X}$	3,83	4,04	4,03	4,00	3,15	0,04	1- 2
s.s	0,25	0,32	0,29	0,30			1- 3

Tablo 38 incelendiğinde mesleki kıdemleri 0- 15 yılında olan öğretmenlerin ortalamasının  $\bar{X} = 3,83$ , 16 ile 20. yıl arasında olan öğretmenlerin ortalamasının  $\bar{X} = 4,04$  ve mesleklerin 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin ortalamasının  $\bar{X} = 4,03$  olduğu görülmektedir. Üç grup arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılığı tespit etmek için yapılan varyans analizi sonuçlarına göre ise gruplar arasında anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ( $F=3,15$ ;  $p<0,05$ ). Farklılığın yönünü belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, farklılık 1. ve 2. grup arasında ve 1. ve 3. grup arasında çıkmıştır. Farklılığın mesleklerinde daha tecrübeli olan öğretmenler lehine çıktığı görülmektedir.

**Tablo 39: Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Stratejilerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Varyans Analizi Sonuçları ( Sorulara Göre)**

Madde	(1) 0- 15 Yıl		(2) 16-20 Yıl		(3) 21 Yıl ve Üzeri		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>			
1	4,31	0,70	4,76	0,52	4,62	0,52	4,61	0,56	3,24	<b>0,04</b>	1- 2, 1- 3
2	4,75	0,44	4,80	0,50	4,67	0,68	4,72	0,60	0,37	0,68	
3	3,56	1,26	3,48	1,08	3,37	0,92	3,43	1,01	0,25	0,77	
4	3,87	0,80	4,28	0,73	3,94	0,85	4,02	0,82	1,71	0,18	
5	2,62	1,14	3,04	1,13	3,06	1,20	2,99	1,17	0,92	0,40	
6	4,12	0,88	4,44	0,82	4,59	0,74	4,48	0,79	2,26	0,10	
7	2,75	1,12	3,36	1,07	3,79	1,17	3,52	1,19	5,62	<b>0,01</b>	1- 3
8	3,12	0,80	3,64	0,70	3,64	0,73	3,56	0,75	3,29	<b>0,04</b>	1- 2, 1- 3
9	3,25	0,85	3,44	0,82	3,52	0,77	3,46	0,79	0,75	0,47	
10	4,50	0,63	4,56	0,71	4,50	0,75	4,52	0,71	0,05	0,95	
11	4,25	0,57	4,36	0,75	4,28	0,72	4,30	0,70	0,13	0,87	
12	4,81	0,40	4,68	0,47	4,45	0,72	4,57	0,63	2,50	0,08	
13	4,93	0,25	4,84	0,37	4,79	0,40	4,83	0,37	0,88	0,41	
14	4,25	0,77	4,52	0,65	4,47	0,53	4,45	0,60	1,07	0,34	
15	3,43	1,45	4,08	1,07	4,15	1,14	4,02	1,19	2,34	0,10	
16	2,50	1,21	2,52	1,12	2,54	1,26	2,53	1,20	0,00	0,99	
17	3,93	0,85	3,76	1,01	3,52	1,15	3,65	1,07	1,09	0,33	
18	4,37	0,61	4,40	0,70	4,54	0,56	4,48	0,61	0,75	0,47	
19	3,75	0,93	4,00	0,76	3,93	0,86	3,92	0,84	0,43	0,65	
20	4,00	0,81	4,24	0,83	4,15	0,61	4,15	0,70	0,56	0,56	
21	4,12	0,95	4,08	0,99	4,18	0,79	4,15	0,86	0,13	0,87	
22	4,00	0,73	4,20	0,70	4,37	0,58	4,27	0,64	2,33	0,10	
23	3,93	1,12	4,20	0,70	4,32	0,70	4,23	0,78	1,53	0,22	
24	4,43	0,62	4,80	0,40	4,61	0,55	4,63	0,52	2,50	0,08	
25	4,25	0,57	4,64	0,56	4,67	0,50	4,60	0,55	4,13	<b>0,02</b>	1- 2, 1- 3
26	4,50	0,73	4,60	0,50	4,61	0,52	4,60	0,55	0,33	0,71	
27	4,12	1,20	4,52	0,77	4,32	0,83	4,34	0,89	0,99	0,37	
28	3,62	0,71	3,80	1,04	3,71	0,85	3,72	0,87	0,19	0,82	
29	3,62	0,88	3,56	0,91	3,42	0,96	3,49	0,93	0,37	0,68	
30	3,81	1,27	3,84	0,80	3,69	0,91	3,75	0,94	0,24	0,78	
31	3,56	1,03	4,00	0,95	3,79	1,11	3,81	1,06	0,83	0,43	
32	3,18	0,83	4,00	1,04	3,98	0,99	3,86	1,01	4,47	<b>0,01</b>	1- 2, 1- 3
33	2,18	1,22	2,92	1,28	2,72	1,08	2,69	1,16	2,03	0,13	
34	4,81	0,40	4,56	0,50	4,38	0,64	4,50	0,59	3,52	<b>0,03</b>	1- 3
35	4,06	0,99	4,16	1,06	4,08	1,08	4,10	1,05	0,05	0,94	
36	3,68	1,13	3,80	0,81	4,13	0,73	3,98	0,84	2,63	0,07	
37	3,06	1,34	3,00	1,22	2,94	1,13	2,98	1,18	0,06	0,94	
38	4,12	0,95	4,44	0,58	4,42	0,64	4,38	0,69	1,30	0,27	
39	3,81	1,16	4,16	0,94	4,03	1,03	4,03	1,02	0,55	0,57	
40	3,37	1,31	3,72	1,45	3,55	1,24	3,57	1,30	0,34	0,71	
41	4,12	0,71	3,92	0,90	3,81	0,86	3,89	0,85	0,86	0,42	
42	3,75	1,18	3,64	1,22	4,16	0,69	3,97	0,95	3,33	<b>0,04</b>	2- 3
43	4,18	0,83	4,36	0,75	4,50	0,65	4,42	0,71	1,40	0,25	
44	4,25	0,77	4,20	0,57	4,20	0,68	4,21	0,67	0,03	0,96	
45	3,87	1,20	4,52	0,58	4,37	0,74	4,33	0,81	3,39	<b>0,04</b>	1- 2, 1- 3
46	3,56	1,45	3,24	1,26	3,33	1,25	3,35	1,28	0,31	0,73	
47	2,75	1,61	3,92	0,81	4,08	0,77	3,83	1,06	12,3	<b>0,00</b>	1- 2, 1- 3
48	4,12	0,85	4,04	0,73	4,22	0,67	4,16	0,72	0,56	0,56	
49	4,06	0,77	4,04	0,53	4,08	0,72	4,07	0,68	0,03	0,96	
50	3,56	1,20	4,12	0,83	4,15	0,80	4,05	0,90	2,89	0,06	

Tablo 39, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin ankette yer alan her bir soruya etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki kıdemleri 1, 7, 8, 25, 32, 34, 42, 45 ve 47. maddeler üzerinde anlamlı farklılık oluşturmuştur.

Ankette yer alan 1. maddede (Ödevlerin kendileri için önemli olduğunu açıklarım) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en yüksek oranda ( $\bar{X} = 4,76$ ) mesleklerinde 16 ile 20. yılı arasında olan öğretmenler katılmıştır. Mesleki kıdemleri 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin ortalaması  $\bar{X} = 4,62$  iken, 0- 15. yılında olan öğretmenlerin ortalaması en düşük ( $\bar{X} = 4,31$ ) çıkmıştır.

Ankette yer alan 7. maddede (Ödevlerini yapmadıklarında ceza veririm) 1.ve 3. grup arasında anlamlı farklılığın ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Mesleklerinde 0- 15.yılında olan öğretmenler ceza yöntemini “bazen” ( $\bar{X} = 2,75$ ) kullandıklarını belirtirken, 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenler “genellikle” ( $\bar{X} = 3, 79$ ) yanıtını vermişlerdir. Bu durum öğretmenlerin yıl olarak mesleki kıdemleri arttıkça ceza yöntemine daha sık başvurduklarını göstermektedir.

Ankette yer alan 8. maddede (Arkadaşlarıyla ilişkilerini kuvvetlendirecek türden ödevler veririm) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye mesleklerinde 16 ile 20. yılı arasında olan öğretmenler ile 21 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin ortalaması eşit çıkmış ( $\bar{X} = 3,64$ ) ve bu ifadeye “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir. 0- 15. yılında olan öğretmenler ise bu ifadeye  $\bar{X} = 3,12$  ortalama ile “bazen” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu durumda mesleki kıdemleri fazla olan öğretmenler grup ödevlerini daha çok tercih etmektedirler.



Ankette yer alan 25. maddede (Ne amaçla ödev verdiğimi açıklarım) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en yüksek oranda ( $\bar{X} = 4,67$ ) mesleklerinde 16 ile 20. yılı arasında olan öğretmenler katılmıştır. Mesleki kıdemleri 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin ortalaması  $\bar{X} = 4,64$  iken, 0- 15. yılında olan öğretmenlerin ortalaması en düşük  $\bar{X} = 4, 25$  çıkmıştır. Bu madde birinci ifadeye verilen yanıtları desteklemektedir. Her iki ifadeye verilen yanıtlara göre mesleki kıdemleri fazla olan öğretmenler, ödevleri vermeden önce öğrencileri daha çok güdüledikleri anlaşılmaktadır.

Ankette yer alan 32. maddede (Velilere ödevler hakkında bilgi veririm) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye mesleklerinde 16 ile 20. yılı arasında olan öğretmenler ( $\bar{X} = 4, 00$ ) ile 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenler ( $\bar{X} = 3,98$ ) “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Mesleklerinde 0- 15. yılında olan öğretmenler ( $\bar{X} = 3,18$ ) ise “bazen” yanıtı vermişlerdir. Bu durumda mesleki kıdemleri fazla olan öğretmenler ödevler konusunda velilerle iletişime geçmeyi daha çok tercih etmektedirler.

Ankette yer alan 34. maddede (Ödevlerin miktarını değil niteliğini önemserim) 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. En yüksek ortalamaya ( $\bar{X} = 4,81$ ) 0- 15. yılında olan öğretmenler sahipken, en düşük ortalama ( $\bar{X} = 4,38$ ) mesleklerinde 21 ve üzeri yılında olan öğretmenlere aittir. Yıl olarak mesleki kıdemleri daha düşük öğretmenler, ödevlerin miktarından çok niteliğine önem verdiklerine daha yüksek oranda katılmışlardır.

Ankette yer alan 42. maddede (Ödevleri değerlendirirken öğrencimin Sosyo-ekonomik yapısını göz önünde bulundururum) 2. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye üç grup da “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Ancak en yüksek ortalama ( $\bar{X} = 4,16$ ) mesleklerinde 21 ve üzeri yılında olan öğretmenlere aittir. Bu ifadeye en az 16- 20. yılında olan öğretmenler katılmışlardır ( $\bar{X} = 3,64$ ).

Ankette yer alan 45. maddede (Velilere, öğrencilerin ödevlerini yapmamaları için uyarıda bulunurum) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye mesleklerinde 16 ile 20. yılı arasında olan öğretmenler ( $\bar{X} = 4,52$ ) ile 21. yıl ve üzerinde olan öğretmenler ( $\bar{X} = 4,37$ ) “her zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Mesleklerinde 0- 15. yılında olan öğretmenler ( $\bar{X} = 3,87$ ) ise “genellikle” yanıtı vermişlerdir. Ortaya çıkan bu sonuç 32. ifadeyle (Velilere ödevler hakkında bilgi veririm ) benzerdir.

Ankette yer alan 47. maddede (Öğrencilerin bağımsız araştırma yapmalarına uygun yerler hakkında bilgi veririm) 1. ile 2. grup ve 1. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Mesleki kıdemleri yıl olarak daha yüksek olan öğretmenler bu ifadeye “genellikle” yanıtını vermişlerdir. 0- 15 yılında olan öğretmenler ise “bazen” şeklinde görüş belirtmişlerdir ( $\bar{X} = 2,75$ ). Mesleklerinde 21. ve üzeri yılında olan öğretmenlerin ortalaması ( $\bar{X} = 4,08$ ) en yüksektir. 16 ile 20. yıl arasında olan öğretmenlerin ortalaması ise  $\bar{X} = 3,98$ 'dir. Bu durum, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça öğrencilere ödevleri ile ilgili araştırma yapacakları yerler hakkında daha çok rehberlik ettiklerini göstermektedir.

4. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mezun oldukları öğretim programı/okula göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 40:** Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldukları Öğretim Programı/ Okullara Göre Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Öğrtm. Prog./Okul Türü	(1) Öğrt. Okl/Eğt. Enst. Ön Lis. N=27	(2) Eğitim yüksek okulu N=28	(3) Lisans /Lisansüstü N=45	Toplam N=100	f	P
$\bar{X}$	3,97	4,07	3,97	4,00	1,16	0,31
s.s	0,36	0,23	0,30	0,30		

Tablo 40'a göre en yüksek ortalama ( $\bar{X}=4,07$ ) eğitim yüksek okulu mezunu olan öğretmenlere aittir. Öğretmen okulu/eğitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenler ile lisans/lisansüstü mezunu olan öğretmenlerin ortalamaları eşit çıkmıştır ( $\bar{X}=3,97$ ). Tablo 34 incelendiğinde de öğretmenlerin mezun oldukları öğretim programı/ okullara göre ödev uygulamalarına yönelik görüşlerinin anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ( $F = 1,16; P>.05$ ).

**Tablo 41:** Öğretmenlerin Ev Ödevi Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldukları Öğretim Programı/ Okullara Göre Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)

Madde	1 Öğrt. Okulu/Eğtm. Enst. Ön Lisans		2 Eğitim Yüksek Okulu		3 Lisans /Lisansüstü		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>			
1	4,51	0,57	4,71	0,46	4,60	0,61	,566	0,56	0,83	0,43	
2	4,59	0,88	4,75	0,51	4,77	0,42	4,72	0,60	0,83	0,43	
3	3,25	1,09	3,71	0,76	3,35	1,09	3,43	1,01	1,61	0,20	
4	4,14	0,81	3,82	0,94	4,06	0,75	4,02	0,82	1,20	0,30	
5	3,14	1,16	3,07	1,18	2,84	1,18	2,99	1,17	0,65	0,52	
6	4,51	0,75	4,67	0,47	4,33	0,95	4,48	0,79	1,68	0,19	
7	4,00	1,00	3,60	1,03	3,17	1,30	3,52	1,19	4,39	<b>0,02</b>	<b>1- 3</b>
8	3,59	3,59	3,50	0,69	3,57	0,69	3,56	0,75	0,12	0,88	
9	3,51	0,89	3,32	0,61	3,51	0,84	3,46	0,79	0,58	0,56	
10	4,29	0,91	4,67	0,54	4,55	0,65	4,52	0,71	2,09	0,12	
11	4,14	0,90	4,35	0,55	4,35	0,64	4,30	0,70	0,85	0,42	
12	4,18	0,87	4,71	0,46	4,75	0,45	4,57	0,63	7,58	<b>0,00</b>	<b>1- 2, 1- 3</b>
13	4,70	0,46	5,00	0,00	4,80	0,40	4,83	0,37	4,84	<b>0,01</b>	<b>1- 2, 2- 3</b>
14	4,55	0,50	4,42	0,63	4,40	0,65	4,45	0,60	0,56	0,56	
15	4,11	1,08	4,07	1,24	3,93	1,25	4,02	1,19	0,21	0,80	
16	2,37	1,21	2,57	1,34	2,60	1,13	2,53	1,20	0,32	0,72	
17	3,59	1,21	3,53	1,10	3,75	0,98	3,65	1,07	0,40	0,66	
18	4,59	0,63	4,46	0,50	4,42	0,65	4,48	0,61	0,66	0,51	
19	3,66	1,07	4,10	0,62	3,95	0,79	3,92	0,84	1,95	0,14	
20	4,25	0,59	4,00	0,66	4,17	0,77	4,15	0,70	1,00	0,37	
21	4,03	0,89	4,32	0,66	4,11	0,95	4,15	0,86	0,81	0,44	
22	4,37	0,56	4,39	0,56	4,13	0,72	4,27	0,64	1,85	0,16	
23	4,29	0,82	4,17	0,66	4,22	0,84	4,23	0,78	0,15	0,85	
24	4,55	0,57	4,75	0,44	4,60	0,53	4,63	0,52	1,07	0,34	
25	4,66	0,55	4,67	0,54	4,51	0,54	4,60	0,55	1,07	0,34	
26	4,59	0,57	4,78	0,41	4,48	0,58	4,60	0,55	2,59	0,08	
27	4,22	0,89	4,46	0,79	4,33	0,95	4,34	0,89	0,50	0,60	
28	3,66	1,03	3,60	0,78	3,82	0,83	3,72	0,87	0,58	0,56	
29	3,59	0,88	3,14	1,04	3,64	0,85	3,49	0,93	2,79	0,06	
30	3,51	0,97	3,75	0,84	3,88	0,98	3,75	0,94	1,29	0,27	
31	3,59	1,27	4,00	0,98	3,82	0,96	3,81	1,06	1,02	0,36	
32	3,92	1,10	4,21	0,83	3,60	1,00	3,86	1,01	3,39	<b>0,04</b>	<b>2- 3</b>
33	2,55	1,15	2,82	1,09	2,68	1,23	2,69	1,16	0,35	0,70	
34	4,37	0,74	4,50	0,57	4,57	0,49	4,50	0,59	1,02	0,36	
35	3,92	1,29	4,17	1,05	4,15	0,90	4,10	1,05	0,49	0,60	
36	4,00	0,91	4,10	0,62	3,88	0,91	3,98	0,84	0,58	0,55	
37	2,88	1,18	2,82	1,09	3,13	1,23	2,98	1,18	0,70	0,49	
38	4,44	0,69	4,67	0,47	4,15	0,73	4,38	0,69	5,53	<b>0,01</b>	<b>2- 3</b>
39	4,03	1,15	4,21	0,68	3,91	1,12	4,03	1,02	0,74	0,47	
40	3,33	1,44	3,89	1,19	3,51	1,27	3,57	1,30	1,35	0,26	
41	3,66	0,91	3,92	0,76	4,00	0,85	3,89	0,85	1,34	0,26	
42	4,03	0,89	4,03	0,96	3,88	1,00	3,97	0,95	0,28	0,75	
43	4,40	0,69	4,71	0,53	4,24	0,77	4,42	0,71	3,97	<b>0,02</b>	<b>2- 3</b>
44	4,03	0,70	4,35	0,62	4,22	0,67	4,21	0,67	1,59	0,20	
45	4,33	0,73	4,42	0,69	4,26	0,93	4,33	0,81	0,33	0,71	
46	3,33	1,17	3,42	1,37	3,31	1,31	3,35	1,28	0,07	0,92	
47	4,03	0,89	4,17	0,61	3,48	1,27	3,83	1,06	4,64	<b>0,01</b>	<b>1- 3, 2- 3</b>
48	4,18	0,73	4,21	0,73	4,11	0,71	4,16	0,72	0,19	0,82	
49	4,14	0,66	3,85	0,80	4,15	0,60	4,07	0,68	1,91	0,15	
50	4,14	0,94	4,10	0,91	3,95	0,87	4,05	0,90	,456	0,63	

Tablo 41, öğretmenlerin mezun oldukları öğretim programı/ okul türünün ankette yer alan her bir soruya etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre öğretmenlerin mezun oldukları öğretim programı/ okul türü 7, 12, 13, 32, 38, 43 ve 47. maddeler üzerinde anlamlı farklılık oluşturmuştur.

Ankette yer alan 7. maddede (Ödevlerini yapmadıklarında ceza veririm) 1. ve 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Tabloya göre en yüksek ortalamanın ( $\bar{X} = 4,00$ ) öğretmen okulu/eğitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir. En düşük ortalama ( $\bar{X} = 3,17$ ) ise lisans ve lisansüstü mezunu olan öğretmenlere aittir. Bu sonuç lisans ve üstü mezunu öğretmenlerin ödevlerini yapamayan öğrencilere “bazen” ceza verirken, öğretmen okulu/eğitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenlerinin “genellikle” bu yolu tercih ettiklerini göstermektedir.

Ankette yer alan 12. maddede (Verdiğim ödevlerin açık ve iyi tanımlanmış olmasına özen gösteririm) 1. ve 2. grup ile 1. ve 3. gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Tabloya bakıldığında lisans ve lisansüstü mezunu öğretmenler ile eğitim yüksek okulu mezunu olan öğretmenler bu maddeye “her zaman” şeklinde görüş bildirirken, öğretmen okulu/eğitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenler “genellikle” şeklinde yanıtlamışlardır.

Ankette yer alan 13. maddede (Ödevlerin ne zaman teslim edileceğini söylerim) 1. ve 2. grup ile 2. ve 3. gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Eğitim yüksek okulu mezunu olan öğretmenlerin tamamı bu soruya “her zaman” ( $\bar{X} = 5,00$ ) şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen okulu/eğitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenlere ait ortalama en düşük ( $\bar{X} = 4,70$ ) iken, lisans ve lisansüstü mezunu öğretmenlerin ortalaması 4,80’dir.

Ankette yer alan 32. maddede (Velilere ödevler hakkında bilgi veririm) 2. ve 3. grup arasında farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Öğretmen yüksek okulu

mezunu öğretmenlerin ortalamasının en yüksek olması ödevlerle ilgili velilere bilgi verme konusunda daha çok iletişim halinde olduklarını göstermektedir. Buna karşılık lisans ve lisansüstü mezunu olan öğretmenlerin en düşük ortalamaya ( $\bar{X} = 3,60$ ) sahip olduğu, görülmektedir. Başka bir ifadeyle bu gruptaki öğretmenlerin diğer gruplara göre ödevler konusunda velilerle daha az iletişim kurdukları anlaşılmaktadır.

Ankette yer alan 38. maddede (Ödevlere yönelik olumsuz tutumları olan öğrencilerimin velileriyle iletişime geçirim) gruplar arasındaki farklılığın 2. ve 3. gruplar arasında olduğu, öğretmen yüksek okulu mezunu öğretmenlerin en yüksek ortalamaya ( $\bar{X} = 4,67$ ), lisans ve lisansüstü mezunu olan öğretmenlerin en düşük ortalamaya ( $\bar{X} = 4,17$ ) sahip oldukları görülmektedir. Öğretmen okulu/egitim enstitüsü ön lisans mezunu olan öğretmenler ile öğretmen yüksek okulu mezunu öğretmenler bu ifadeye “her zaman” şeklinde görüş bildirirken lisans ve lisansüstü mezunu öğretmenler “genellikle” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu durumda öğrencilerin ödevlerine yönelik olumsuz tutumlarını aileleriyle en az paylaşan grubun lisans ve lisansüstü öğretmenleri olduğu anlaşılmaktadır.

Ankettin 43. maddesinde (Velilere ödevler konusunda çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarını anlatırım) gruplar arasındaki farklılık yine 2. ve 3. gruplar arasındadır. Öğretmen yüksek okulu mezunu öğretmenlerin en yüksek ortalamaya ( $\bar{X} = 4,71$ ), lisans ve lisansüstü mezunu olan öğretmenlerin en düşük ortalamaya ( $\bar{X} = 4,21$ ) sahip oldukları görülmektedir. Bu durum 32. ve 38. maddeyi destekler niteliktedir.

Son olarak, ankette yer alan 38. maddede (Öğrencilerin bağımsız araştırma yapmalarına uygun yerler hakkında bilgi veririm) 1.ve 3. grup ile 2. ve 3. gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. En yüksek ortalamaya ( $\bar{X} = 4,17$ ) öğretmen yüksek okulu mezunu olan öğretmenler, en düşük ortalamaya ( $\bar{X} = 3,48$ ) lisans ve lisansüstü öğretmenleri sahiptir. Bu durumda öğrencilerin bağımsız araştırma yapmalarına uygun yerler oluşturma hakkında daha çok rehberlik eden grupların öğretmen yüksek okulu ve öğretmen okulu/egitim enstitüsü ön lisans

mezunu olan öğretmenlerin olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda en az rehberlik eden grup ise lisans ve lisansüstü mezunu öğretmenleridir.

#### 4. 4. Üçüncü Alt Amaca Ait Bulgular ve Yorumları

*3. Alt Amaç: İlköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri nelerdir?*

Araştırmanın bu bölümünde üçüncü alt amaca ve denencelerine ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Velilerin ev ödevlerine yönelik stratejilerini belirlemek üzere araştırmada anket formu kullanılmıştır. Aşağıda, velilerin anket formuna verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 42:** Velilerin Ödevlerle İlgili Fiziksel Şartların Hazırlanmasına Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
8	Ödev yaptığı yerin yeterince aydınlanmasına dikkat ederim.	4,75	0,73
9	Ödev yaptığı yerin sıcaklığının en uygun şekilde olmasına dikkat ederim.	4,74	0,65
24	Ödevi varken TV, yüksek sesli müzik vb. unsurların olmasına müsaade etmem.	3,92	1,50
28	Ödevleri için yeterli araç gereci temin ederim.	4,78	0,58
33	Ödevlerini rahat yapması için uygun ortamlar hazırlarım.	4,82	0,46
37	Ödevleri için gerekecek kâğıt, kalem, cetvel vb. her türlü malzemenin el altında bulunmasına dikkat ederim.	4,73	0,65

Tabloya bakıldığında velilerin çocuklarının ödevlerini yaparken en uygun şartları hazırlama konusunda verdikleri yanıtların ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Anketin 8. maddesi; “ödev yaptığı yerin yeterince aydınlanmasına dikkat ederim” 9. maddesi; “ödev yaptığı yerin sıcaklığının en uygun şekilde olmasına dikkat ederim” 28. maddesi; “ödevleri için yeterli araç gereç temin ederim” 33. maddesi; “ödevlerini rahat yapması için uygun ortamlar hazırlarım” ve 37. “ödevleri için gerekecek kâğıt, kalem, cetvel vb. her türlü malzemenin el altında bulunmasına dikkat ederim” ifadelerine veliler “her zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir ( $\bar{X}$  =4,20- 5,00). 24. madde olan “çocuğumun ödevi varken TV,

yüksek sesli müzik vb. unsurların olmasına müsaade etmem” ( $\bar{X} = 3,92$ ) ifadesine ise genellikle yanıtını vermişlerdir. Bu durumda velilerin çocuklarının ödev yaptığı yerin uygun bir ortam olmasına ve gerekli fiziksel şartların sağlanmasına çoğunlukla dikkat ettikleri anlaşılmaktadır.

**Tablo 43:** Velilerin Ödevlerle İlgili Çocuklarına Rehber Olma Konusunda Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
3	Ödevlerine yardımcı olmak için kendimi geliştiririm.	4,26	0,94
5	Ödevleri için gereken araştırmaları ben yaparım.	2,77	1,16
7	Ödevleri konusunda karşılaştığı sorunları onunla tartışarak çözüm bulmasına yardımcı olurum.	4,64	0,60
15	Ödevleri ile ilgili soruları doğrudan cevaplamaktansa, cevabını kendinin bulmasına yardımcı olurum.	4,59	0,65
17	Ödevlerini yapmaktansa yönlendirmeyi tercih ederim.	4,53	0,89
19	Yetiştiremediği ödevleri ben yaparım.	1,25	0,62
20	Ödevleri ile ilgili çalışmalarını nasıl yönlendirip olumlu etkileyeceğim konusunda farklı kaynaklardan bilgi almaya çalışırım.	4,06	0,96
22	Ödevlerine yardımcı olmak için yeni yöntemler öğrenirim.	3,85	1,16
25	Ev ödevlerinin kendisi için önemli olduğunu anlatırım.	4,83	0,43
27	Ödevlerini yaparken hangi kaynaklardan yaralanacağı konusunda yardımcı olurum.	4,55	0,73
31	Ödevler ile ilgili kendisine verilen sorumlukları yerine getirmediğinde doğacak sorunlar hakkında bilgi veririm.	4,54	0,72
32	Ödevlerini kendi başına yapmasını beklediğimi söylerim.	4,34	1,01
35	Ödevleri için birlikte zaman çizelgesi hazırlarım.	4,51	0,87
38	Ödevlerini yapma konusunda iyi bir örnek oluşturmak için kitap, gazete vb. okurum.	4,15	0,97

Veliler anketin 3. maddesi; “ödevlerine yardımcı olmak için kendimi geliştiririm” ( $\bar{X} = 4,26$ ) ifadesine “her zaman” yanıtını vermişlerdir. 20. madde; “ödevleri ile ilgili çalışmalarını nasıl yönlendirip olumlu etkileyeceğim konusunda farklı kaynaklardan bilgi almaya çalışırım” ( $\bar{X} = 4,06$ ) ve 22. madde; “ödevlerine yardımcı olmak için yeni yöntemler öğrenirim” ( $\bar{X} = 3,85$ ) ifadelerini “genellikle” şeklinde cevaplamışlardır. Anketin bu ifadelerine verilen cevaplar velilerin genellikle çocuklarının ödevlerine daha iyi yardımcı olabilmek adına kendilerini geliştirme çabasında olduklarını göstermektedir.



Anketin 5. maddesi; “ödevleri için gereken araştırmaları ben yaparım” ( $\bar{X} = 2,77$ ) ifadesine veliler “bazen” yanıtını vermişlerdir. Bu durumda, velilerin zaman zaman çocuklarının yapmaları gereken araştırmaları kendilerinin yaptığı söylenebilir. Anketin 19. maddesi; “yetiştiremediği ödevleri ben yaparım” ( $\bar{X} = 1,25$ ) ifadesine veliler “hiçbir zaman” böyle davranmadıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda, ankette yer alan 15. madde “ödevleri ile ilgili soruları doğrudan cevaplamaktansa, cevabını kendinin bulmasına yardımcı olurum” ( $\bar{X} = 4,59$ ), 17. madde; “ödevlerini yapmaktansa yönlendirmeyi tercih ederim” ( $\bar{X} = 4,53$ ) ve 32. madde “ödevlerini kendi başına yapmasını beklediğimi söylerim” ( $\bar{X} = 4,34$ ) ifadelerine veliler “her zaman” yanıtını vermişlerdir. Bu durum velilerin doğru bir yaklaşım içinde olduklarını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle ödevleri, çocuklarının sorumluluğundan ziyade kendi görevleri olarak algılamamaktadırlar.

Veliler anketin 7. maddesi, “çocuğumun ödevleri konusunda karşılaştığı sorunları onunla tartışarak çözüm bulmasına yardımcı olurum” ( $\bar{X} = 4,64$ ) 25. maddesi; “çocuğuma ev ödevlerinin kendisi için önemli olduğunu anlatırım” ( $\bar{X} = 4,83$ ) ve 31. maddesi; “çocuğuma, ödevler ile ilgili kendisine verilen sorumlukları yerine getirmediğinde doğacak sorunlar hakkında bilgi veririm” ( $\bar{X} = 4,54$ ) ifadelerine “her zaman” yanıtını vermişlerdir. Bu durumda velilerin, çocuklarına ödevin kendileri için önemli ve yararlı olduğunu kavratmaya çalıştıklarını göstermektedir.

Anketin 27. maddesi; “çocuğuma, ödevlerini yaparken hangi kaynaklardan yararlanacağı konusunda yardımcı olurum” ( $\bar{X} = 4,55$ ) ve 35. madde; “çocuğumun ödevleri için birlikte zaman çizelgesi hazırlarım” ( $\bar{X} = 4,51$ ) ifadesine her zaman yanıtını vermişlerdir. Son olarak, ankette yer alan 38. madde; “çocuğuma, ödevlerini yapma konusunda iyi bir örnek oluşturmak için kitap, gazete vb. okurum” ( $\bar{X} = 4,15$ ) ifadesine veliler “genellikle” cevabını vermişlerdir.

**Tablo 44:** Velilerin Ödevlerle İlgili Çocuklarını Motive Etmeye Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
1	Ödevleri varken başka bir şey yapmasına izin vermem.	3,85	1,14
14	Yaptığı ödevleri para ile ödüllendiririm.	1,33	0,73
18	Okuldan gelir gelmez başka şeylerle ilgilenmeden ödevlerini yapmasını isterim.	3,02	1,55
23	Ödevleri konusunda gösterdiği çabalar için yüreklendiririm	4,74	0,59
26	Ödevleri ile ilgili sözel övgüler kullanırım.	4,43	0,79
29	Ödevlerini yapması konusunda sürekli uyarıda bulunurum.	3,73	1,31
30	Başarıları ödevleri için ödül veririm.	2,92	1,15
34	Ödevlerini yaparken yeterli dinlenme araları veririm.	4,82	0,81
39	Ödevleri dışında bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimine katkıda bulunacak etkinliklere zaman ayırmasına olanak sağlarım.	4,37	0,81

Anketin 1. maddesi “ödevleri varken başka bir şey yapmasına izin vermem” ( $\bar{X} = 3,85$ ) ve 29. maddesi; “ödevlerini yapması konusunda sürekli uyarıda bulunurum” ( $\bar{X} = 3,73$ ) ifadelerine veliler “genellikle” yanıtını vermişlerdir. 18. maddesi; “okuldan gelir gelmez başka şeylerle ilgilenmeden ödevlerini yapmasını isterim” ifadesine ise “bazen” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Veliler anketin 34. maddesi; “ödevlerini yaparken yeterli dinlenme araları veririm” ve 39. maddesi; “ödevleri dışında bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimine katkıda bulunacak etkinliklere zaman ayırmasına olanak sağlarım” ifadelerine “her zaman” yanıtını vermişlerdir.

Anketin 23. maddesi; “ödevleri konusunda gösterdiği çabalar için yüreklendiririm” ( $\bar{X} = 4,74$ ) ve 26. maddesi; “ödevleri ile ilgili sözel övgüler kullanırım”, ( $\bar{X} = 4,43$ ) ifadelerine veliler “her zaman” yanıtını vermişlerdir. Ankette, 14. madde olan “yaptığı ödevleri para ile ödüllendiririm” ( $\bar{X} = 1,33$ ) ifadesine ise veliler “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtirken, 30. madde olan “başarıları ödevleri için ödül veririm” ( $\bar{X} = 2,98$ ) ifadesine ise “bazen” yanıtını vermişlerdir.

**Tablo 45:** Velilerin Ev Ödevleri Konusunda Öğretmenler İle İşbirliğine Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
2	Ödevleri ilgi ve ihtiyaçlarına uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım	3,41	1,25
4	Ödevleri ile ilgili öğretmeniyle iletişim kurarım	3,63	1,19
10	Ödeviyle ilgili kafama takılan bir konu olursa öğretmeni aramaktan çekinmem	3,79	1,29
11	Ödevlerine yönelik olumsuz tutumunu fark edersem, bu konuyu öğretmeniyle paylaşırım	4,02	1,30
21	Ödevleri, yaşına ve sınıf seviyesine uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım	3,35	1,42

Veliler, anketin 2. maddesi; “ödevleri ilgi ve ihtiyaçlarına uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım” ( $\bar{X} = 3,41$ ) ve 11. maddesi; “ödevlerine yönelik olumsuz tutumunu fark edersem, bu konuyu öğretmeniyle paylaşırım” ( $\bar{X} = 4,02$ ) ifadelerine “ genellikle” , 21. maddesi; “ödevleri, yaşına ve sınıf seviyesine uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım” ( $\bar{X} = 3,35$ ) ifadesine ise “bazen” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu durumda, velilerin genel olarak çocuklarının ev ödevlerine yönelik olumsuz tutum yaşamasından ya da ödevlerin çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olmamasından yana sıkıntı yaşadıkları söylenebilir. Öğretmenlerin verdikleri ödevler genel olarak yaş ve sınıf seviyesine uygun olduğundan veliler bu konuyla ilgili öğretmenlerle daha az iletişime geçtiği düşünülebilir.

Anketin 4. maddesi “ödevleri ile ilgili öğretmeniyle iletişim kurarım” ( $\bar{X} = 3,63$ ) ve 10. maddesi “çocuğumun ödeviyle ilgili kafama takılan bir konu olursa öğretmeni aramaktan çekinmem” ( $\bar{X} = 3,79$ ) ifadeleri yukarıdaki maddeleri desteklemek için sorulmuştur. Veliler bu ifadelere yine “genellikle” şeklinde yanıt vermişlerdir.

**Tablo 46:** Velilerin Ev Ödevlerinin Kontrolüne Yönelik Uyguladığı Stratejiler (Ortalama ve Standart Sapma Değerleri)

Ankette Yer Alan İlgili İfadeler		$\bar{X}$	s.s
6	Her akşam bitirdiği ödevleri bana göstermesini isterim.	3,95	1,11
12	Ödevlerini öğretmeninden önce ben kontrol ederim.	3,96	1,07
16	Yaptığı ödevi anlayıp anlamadığının kontrol ederim.	4,41	0,75

Veliler anketin 6. maddesi; “her akşam bitirdiği ödevleri bana göstermesini isterim” ( $\bar{X} = 3,95$ ) ve 12. maddesi; “ödevlerini öğretmeninden önce ben kontrol ederim” ( $\bar{X} = 3,96$ ) ifadelerine “genellikle” yanıtını vermişlerdir. 16. madde olan “yaptığı ödevi anlayıp anlamadığının kontrol ederim” ( $\bar{X} = 4,41$ ) ifadesine “her zaman” demişlerdir. Bu durum velilerin çocuklarının ödevlerini genel olarak kontrol ettiklerini göstermektedir.

*1. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri sahip oldukları çocuk sayısına göre farklılık göstermektedir.*

**Tablo 47:** Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Çocuk Sayısı	(1) 1 Çocuk N=17	(2) 2 Çocuk N=69	(3) 3 Çocuk ve üzeri N=33	Toplam N=119	f	P	Fark Olan Gruplar
$\bar{X}$	4,18	4,14	3,88	4,07	6,98	0,00	1- 3
s.s	0,31	0,30	0,45	0,37			2- 3

Tablo 47 incelendiğinde, velilerin sahip oldukları çocuk sayısının ödev uygulamalarına yönelik görüşlerinin anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ( $F=6,98$ ;  $p<0,05$ ). Bu sonuca göre, ailedeki çocuk sayısı velilerin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri üzerinde etkili olan bir değişkendir. Farklılığın yönünü belirlemek için yapılan Scheffe analizi sonuçlarına göre, farklılık üç çocuğu ve üzeri olan velilerle tek ve iki çocuğu olan veliler arasındadır. Farklılığın az çocuğu olan veliler lehine meydana geldiği belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle en

yüksek ortalamaya ( $\bar{X}=4,18$ ) tek çocuğu olan velilerin en düşük ortalamaya ( $\bar{X}=3,88$ ) ise üç çocuğu ve üzeri olan velilerin sahip olduğu görölmektedir. Bu sonuç, velilerin az çocuğunun olması ödev ve ödev uygulamalarına yönelik daha doğru tutum ve görüş içinde oldukları göstermektedir.

**Tablo 48:** Velilerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları ( Sorulara Göre)

Madde	(1) 1 Çocuk		(2) 2 Çocuk		(3) 3 Çocuk ve Üzeri		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>			
1	2,00	1,00	2,30	1,24	1,87	0,96	3,85	1,14	1,71	0,18	
2	3,29	1,04	3,43	1,31	3,42	1,27	3,41	1,25	0,08	0,91	
3	4,41	0,93	4,36	0,80	4,00	1,17	4,26	0,94	1,89	0,15	
4	4,23	1,03	3,60	1,16	3,39	1,27	3,63	1,19	2,90	0,06	
5	3,05	1,29	3,20	1,10	3,36	1,22	2,77	1,16	0,41	0,65	
6	4,17	0,88	4,00	1,11	3,75	1,22	3,95	1,11	0,90	0,40	
7	4,76	0,56	4,69	0,52	4,48	0,75	4,64	0,60	1,75	0,17	
8	4,88	0,33	4,86	0,45	4,45	1,17	4,75	0,73	4,03	<b>0,02</b>	<b>1- 3, 2- 3</b>
9	4,88	0,33	4,86	0,33	4,42	1,06	4,74	0,65	6,08	<b>0,00</b>	<b>1- 3, 2- 3</b>
10	3,88	1,36	3,98	1,19	3,36	1,41	3,79	1,29	2,67	0,07	
11	4,47	0,87	4,10	1,30	3,63	1,41	4,02	1,30	2,64	0,07	
12	4,11	1,11	4,07	1,01	3,66	1,21	3,96	1,09	1,73	0,18	
13	4,41	0,87	4,56	0,73	3,90	1,07	4,36	0,89	6,53	<b>0,00</b>	<b>2-3</b>
14	4,35	1,16	4,75	0,57	4,63	0,74	1,33	0,73	2,07	0,13	
15	4,64	0,78	4,62	0,59	4,51	0,71	4,59	0,65	0,35	0,70	
16	4,58	0,72	4,47	0,67	4,18	0,88	4,41	0,75	2,39	0,10	
17	4,76	0,75	4,49	0,86	4,51	1,00	4,53	0,89	0,64	0,52	
18	3,11	1,57	3,07	1,56	2,69	1,53	3,02	1,55	0,73	0,48	
19	4,88	0,48	4,76	0,64	4,63	0,65	1,25	0,62	0,94	0,39	
20	4,29	0,68	4,13	0,90	3,81	1,15	4,06	0,96	1,74	0,17	
21	3,29	1,35	3,56	1,37	2,93	1,51	3,35	1,42	2,19	0,11	
22	3,94	1,14	3,94	1,05	3,63	1,38	3,85	1,16	0,81	0,44	
23	4,82	0,72	4,76	0,54	4,66	0,64	4,74	0,59	0,47	0,64	
24	4,05	1,51	3,88	1,56	3,93	1,41	3,92	1,50	0,09	0,91	
25	4,82	0,72	4,85	0,35	4,78	0,41	4,83	0,43	0,26	0,76	
26	4,64	0,78	4,40	0,81	4,39	0,78	4,43	0,79	0,68	0,50	
27	4,70	0,46	4,60	0,59	4,36	1,02	4,55	0,73	1,69	0,18	
28	5,00	0,00	4,88	0,32	4,48	0,93	4,78	0,58	7,28	<b>0,00</b>	<b>1-3, 2-3</b>
29	2,52	1,37	2,31	1,35	2,00	1,17	3,73	1,31	1,07	0,34	
30	2,58	1,32	3,00	1,08	2,93	1,22	2,92	1,15	0,86	0,42	
31	4,70	0,68	4,66	0,67	4,21	0,73	4,54	0,72	5,26	<b>0,01</b>	<b>1-3, 2-3</b>
32	4,23	1,30	4,27	1,04	4,54	0,75	4,34	1,01	0,90	0,40	
33	4,88	0,33	4,89	,34	4,63	0,65	4,82	0,46	3,92	<b>0,02</b>	<b>1-3, 2-3</b>
34	4,41	1,00	4,65	,58	4,27	1,03	4,51	0,81	2,66	0,07	
35	3,17	1,55	3,55	1,16	2,93	1,19	3,32	1,25	2,87	0,06	
36	4,11	1,26	3,71	1,36	3,18	1,64	2,37	1,45	2,69	0,07	
37	4,94	0,24	4,78	,56	4,54	0,90	4,73	0,65	2,44	0,09	
38	4,41	0,71	4,23	,87	3,87	1,21	4,15	0,97	2,17	0,11	
39	4,64	0,60	4,33	,83	4,33	0,85	4,37	0,81	1,08	0,34	

Tablo 48 velilerin sahip oldukları çocuk sayısının ankette yer alan her bir soruya etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Tablo 3 incelendiğinde velilerin sahip olduğu çocuk sayısının 8. , 9. , 13. , 28. , 31. ve 33. sorular üzerinde anlamlı farklılık yarattığı, diğer sorularda önemli farklılığın olmadığı görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için Scheffe testi göz önünde bulundurulmuştur.

Ankette yer alan 8. maddede (ödev yaptığı yerin yeterince aydınlanmasına dikkat ederim) 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. En yüksek ortalamanın bir çocuğu ( $\bar{X}=4,88$ ) olan velilere en düşük ortalamanın ( $\bar{X}=4,45$ ) ise üç ve daha fazla çocuğu olan velilere ait olduğu görülmektedir. Bu durum, çocuk sayısı daha az olan velilerin ödev yapılan ortamın fiziksel şartlarını daha çok önemsediklerini göstermektedir.

Ankette yer alan 9. maddede (ödev yaptığı yerin sıcaklığının en uygun şekilde olmasına dikkat ederim) 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. En yüksek ortalamanın bir çocuğu ( $\bar{X}=4,88$ ) olan velilere en düşük ortalamanın ( $\bar{X}=4,42$ ) ise üç ve daha fazla çocuğu olan velilere ait olduğu görülmektedir. Anketin sekizinci ifadesiyle yaklaşık aynı sonuçlar çıkması çocuk sayısı azaldıkça fiziksel şartlara önem verme oranının arttığını desteklemektedir.

Ankette yer alan 13. maddede (ödevlerini yapma konusunda her zaman aynı tavrı takınırım) iki çocuğu olan velilerle üç çocuğu ve üzeri olan veliler arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Tabloya göre en yüksek ortalama iki çocuğu olan veliler ( $\bar{X}=4,56$ ) , en düşük ortalamaya ( $\bar{X}=3,90$ ) ise üç veya daha fazla çocuğu olan velilere ait olduğu görülmektedir. Bu sonuç evdeki çocuk sayısının fazla olmasının ailelerin ödevler konusunda tutarlı davranmalarını olumsuz olarak etkilediğini göstermektedir.

Ankette yer alan 28. maddede (ödevleri için yeterli araç gereç temin ederim) gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. LSD analizi sonuçlarına göre 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında anlamlı farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Tabloya bakıldığında tek çocuğu olan velilerin ortalamasının ( $\bar{X} = 5,00$ ) en yüksek üç ve daha fazla çocuğu olan velilerin ise en düşük ortalamaya ( $\bar{X} = 4,48$ ) sahip olduğu görülmektedir. Tek çocuğu olan velilerin tamamı bu soru için “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Dolayısıyla ailedeki çocuk sayısı arttıkça velilerin çocukları için yeterli araç gereci temin etmesi zorlaştığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ankette yer alan 31. maddede (Ödevleri ile ilgili kendisine verilen sorumlulukları yerine getirmediğinde doğacak sorunlar hakkında bilgi veririm) gruplar arasında anlamlık farklılığın 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında olduğu görülmektedir. Bir çocuğu olan velilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,70$ , iki çocuğu olan velilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,66$  ve üç veya daha fazla çocuğu olan velilerin ortalaması  $\bar{X} = 4,21$ 'dir Bu sonuç farklılığın ailede az çocuk olması lehine meydana geldiğini göstermiştir.

Son olarak, ankette yer alan 33. maddede (ödevlerini rahat yapması için uygun ortamlar hazırlarım) gruplar arasında anlamlık farklılığın 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında olduğu görülmektedir. 8. ve 9. maddede olduğu gibi çocuk sayısı az olan ailelerin bu ifadeye daha çok katıldıkları görülmektedir.



2. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri öğrenim durumlarına göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 49:** Velilerin Öğrenim Durumlarının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Öğrenim Durumu	(1) İlköğretim N=23	(2) Lise N=43	(3) Yüksekokul N=22	(4) Lisans N=31	Toplam N=119	f	P
$\bar{X}$	4,03	4,03	4,16	4,11	4,07	0,79	0,49
s.s	0,40	0,39	0,34	0,33	0,37		

Tablo 49 velilerin öğrenim durumlarına göre ödev uygulamalarına yönelik görüşlerinin anlamlı düzeyde farklılaşmadığını göstermiştir ( $F = ,795$ ;  $P > .05$ ,). Diğer bir ifadeyle, öğrenim durumu velilerin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri üzerinde etkili olan bir değişken değildir. Ankette bulunan ifadelere dört farklı grupta yer alan veliler “ genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir ( $\bar{X} = 4,07$ ). İlköğretim ve lise mezunu olan velilerin ortalaması eşit çıkmıştır. Yüksekokul ( $\bar{X} = 4,16$ ) ve lisans ( $\bar{X} = 4,11$ ) mezunu olan öğretmenlerin ortalaması ise daha yüksektir.

**Tablo 50:** Velilerin Öğrenim Durumlarının Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)

Madde	(1) İlköğretim		(2) Lise		(3) Yüksekokul		(4) Lisans		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>	$\bar{X}_5$	S <sub>5</sub>			
1	2,30	1,42	1,93	1,16	2,36	0,90	2,16	1,03	2,14	1,14	0,92	0,43	
2	3,82	1,37	3,18	1,36	3,50	0,85	3,35	1,22	3,41	1,25	1,36	0,25	
3	4,13	1,14	4,25	0,97	4,45	0,73	4,25	0,89	4,26	0,94	0,44	0,72	
4	3,86	1,21	3,30	1,32	3,72	1,16	3,80	0,98	3,63	1,19	1,30	0,25	
5	3,21	1,38	3,27	1,22	2,95	0,99	3,35	1,01	3,22	1,16	0,55	0,64	
6	3,78	1,47	4,11	1,07	4,13	0,94	3,74	0,96	3,95	1,11	1,05	0,37	
7	4,60	0,58	4,60	0,72	4,63	0,58	4,74	0,44	4,64	0,60	0,35	0,78	
8	4,78	0,85	4,69	0,80	4,77	0,86	4,80	0,40	4,75	0,73	0,14	0,93	
9	4,69	0,87	4,81	0,66	4,90	0,29	4,58	0,62	4,74	0,65	1,32	0,26	
10	3,69	1,39	3,46	1,53	4,00	0,92	4,19	0,98	3,75	1,29	2,18	0,09	
11	4,00	1,34	3,72	1,41	4,54	0,96	4,09	1,24	4,02	1,30	2,03	0,11	
12	4,13	1,01	4,02	1,20	4,18	0,95	3,61	1,05	3,96	1,09	1,59	0,19	
13	4,47	0,66	4,34	1,04	4,36	0,04	4,29	0,73	4,36	0,89	0,19	0,90	
14	4,78	0,42	4,65	0,89	4,50	0,80	4,70	0,64	4,66	0,73	0,59	0,61	
15	4,82	0,38	4,74	0,53	4,40	0,66	4,35	0,83	4,59	0,65	3,95	<b>0,01</b>	1-3, 1-4, 2-3, 2-4
16	4,17	0,83	4,51	0,73	4,72	0,45	4,23	0,80	4,41	0,75	3,09	<b>0,03</b>	1-3, 3-4
17	4,34	1,30	4,65	0,75	4,50	0,67	4,54	0,85	4,53	0,89	0,59	0,62	
18	2,39	1,64	3,06	1,62	2,95	1,55	3,29	1,32	2,97	1,55	1,58	0,19	
19	4,65	0,98	4,79	0,51	4,81	0,50	4,70	0,52	4,74	0,62	0,37	0,77	
20	4,04	1,14	3,95	1,02	4,31	0,83	4,06	0,81	4,06	0,96	0,69	0,55	
21	3,78	1,44	2,86	1,53	3,27	1,20	3,77	1,23	3,35	1,42	3,52	<b>0,02</b>	1-2, 2-4
22	3,82	1,15	3,76	1,32	4,00	1,02	3,90	1,07	3,85	1,16	0,21	0,88	
23	4,47	0,94	4,86	0,46	4,86	0,35	4,70	0,52	4,74	0,59	2,45	0,06	
24	3,91	1,64	3,67	1,74	4,31	0,94	4,00	1,36	3,92	1,50	0,91	0,43	
25	4,67	0,47	4,83	0,43	4,13	1,14	4,51	0,73	4,50	0,74	2,02	0,11	
26	4,51	0,56	4,43	0,79	4,34	0,83	4,58	0,69	4,59	0,90	1,41	0,24	
27	4,34	0,83	4,58	0,69	4,59	0,90	4,64	0,55	4,55	0,73	0,80	0,49	
28	4,65	0,88	4,79	0,59	4,86	0,35	4,83	0,37	4,78	0,58	0,61	0,60	
29	2,30	1,32	1,90	1,30	2,81	1,36	2,32	1,16	2,26	1,31	2,49	0,06	
30	2,73	1,25	2,88	1,31	3,13	0,94	2,96	1,01	2,92	1,15	0,46	0,70	
31	4,52	0,89	4,55	0,70	4,63	0,65	4,48	0,67	4,54	0,72	0,20	0,89	
32	4,30	1,22	4,41	1,00	4,00	1,11	4,51	0,72	4,34	1,00	1,24	0,29	
33	4,78	0,67	4,81	0,45	4,90	0,29	4,80	0,40	4,82	0,46	0,32	0,80	
34	4,43	1,07	4,44	0,85	4,54	0,80	4,64	0,48	4,51	0,81	0,46	0,71	
35	3,43	1,59	3,30	1,30	3,45	0,96	3,19	1,13	3,32	1,25	0,24	0,86	
36	3,17	1,66	3,67	1,55	3,72	1,38	3,80	1,16	3,62	1,45	0,94	0,42	
37	4,65	0,88	4,76	0,61	4,72	0,55	4,77	0,61	4,73	0,65	0,18	0,90	
38	4,00	0,90	4,04	1,17	4,13	0,88	4,45	0,72	4,15	0,97	1,34	0,26	
39	4,26	0,86	4,37	0,92	4,36	0,65	4,48	0,72	4,37	0,81	0,33	0,80	

Tablo 50 velilerin öğrenim durumlarının ankette yer alan her bir soruya etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Tablo incelendiğinde velilerin sahip olduğu çocuk sayısının 15. , 16. ve 21. sorular üzerinde anlamlı

farklılık yarattığı görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için Scheffe testi göz önünde bulundurulmuştur.

Ankette yer alan 15. maddede (ödevleri ile ilgili soruları doğrudan cevaplamaktansa, cevabını kendinin bulmasına yardımcı olurum) farklılığın ilköğretim ile yüksekokul, ilköğretim ile lisans, lise ile yüksekokul ve lise ile lisans mezunu olan veliler arasında olduğu görülmektedir. Tabloya bakıldığında ilköğretim ( $\bar{X} = 4,82$ ) ve lise ( $\bar{X} = 4,74$ ) mezunu velilerin ortalamasının daha yüksek, yüksekokul ( $\bar{X} = 4,40$ ) ve lisans ( $\bar{X} = 4,35$ ) mezunu olan velilerin ortalamasının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, İlköğretim ve lise mezunu velilerin çocuklarına bu konuda daha doğru yaklaşım içinde olduklarını göstermektedir.

Ankette yer alan 16. maddede (yaptığı ödevi anlayıp anlamadığının kontrol ederim) gruplar arasındaki farklılık; ilköğretim ile yüksekokul ve yüksekokul ile lisans mezunu olan veliler arasındadır. Gruplar arasında en düşük ortalamaların ilköğretim ( $\bar{X} = 4,17$ ) ve lisans ( $\bar{X} = 4,23$ ) mezunu olan velilere ait olduğu görülmektedir. En yüksek ortalama ise yüksekokul ( $\bar{X} = 4,72$ ) mezunu olan velilere aittir.

Ankette yer alan 21. maddede (ödevleri, yaşına ve sınıf seviyesine uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım) gruplar arasında anlamlı farklılığın ilköğretim ile lise ve lise ile lisans mezunu olan veliler arasında olduğu görülmektedir. İlköğretim ( $\bar{X} = 3,78$ ) ve lisans ( $\bar{X} = 3,77$ ) mezunu velilerin ortalaması en yüksek iken, lise mezunu velilerin ortalaması en düşüktür ( $\bar{X} = 2,86$ ). Dolayısıyla 21. ifadeye en çok katılan grup ilköğretim ve lisans mezunu velilerdir.

3. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri mesleklerine göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 51:** Velilerin Mesleklerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Meslek Grubu	(1) Serbest Meslek N=26	(2) Memur N=49	(3) Diğerleri N=44	Toplam N=119	f	P
$\bar{X}$	4,03	4,07	4,11	4,07	6,98	0,49
s.s	0,43	0,35	0,35	0,37		

Tablo 51’de velilerin mesleklerinin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri üzerinde anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ( $F=6,98$ ;  $p<0,05$ ). Bu sonuca göre, farklı meslek grupları velilerin ödev uygulamalarına yönelik görüşleri üzerinde etkili olan bir değişken değildir. Üç grubun ortalamasına bakıldığında hepsinin birbirine yaklaşık değerde olduğu görülmektedir. Grupların tamamı ankette yer alan ifadelere “genellikle” şeklinde görüş belirtmişlerdir ( $\bar{X} = 4,07$ ).

**Tablo 52:** Velilerin Mesleklerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)

Madde	(1) Serbest Meslek		(2) Memur		(3) Diğer		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>			
1	2,38	1,47	2,16	1,08	1,97	0,97	2,14	1,14	1,04	0,35	
2	4,00	1,20	3,46	1,15	3,00	1,27	3,41	1,25	5,66	<b>0,01</b>	<b>1-3</b>
3	4,42	0,70	4,24	0,90	4,20	1,11	4,26	0,94	0,46	0,63	
4	3,57	1,30	3,71	1,08	3,59	1,28	3,63	1,19	0,16	0,84	
5	3,11	1,30	3,22	1,17	3,29	1,06	3,22	1,16	0,19	0,82	
6	4,19	1,20	3,75	1,03	4,04	1,14	3,95	1,11	1,55	0,22	
7	4,57	0,70	4,57	0,57	4,77	0,56	4,64	0,60	1,52	0,22	
8	4,61	0,98	4,79	0,64	4,79	0,66	4,75	0,73	0,60	0,54	
9	4,69	0,83	4,77	0,51	4,75	0,68	4,74	0,65	0,13	0,83	
10	3,53	1,44	3,75	1,29	4,00	1,20	3,79	1,29	1,07	0,34	
11	4,03	1,37	4,00	1,35	4,04	1,23	4,02	1,30	0,01	0,98	
12	3,96	1,18	3,79	1,13	4,15	0,98	3,96	1,09	1,27	0,28	
13	4,34	1,05	4,32	0,89	4,40	0,81	4,36	0,89	0,10	0,90	
14	4,50	0,94	4,63	0,69	4,79	0,63	4,66	0,73	1,38	0,25	
15	4,73	0,53	4,40	0,81	4,72	0,45	4,59	0,65	3,60	<b>0,03</b>	<b>1-2, 2- 3</b>
16	4,46	0,64	4,40	0,78	4,38	0,78	4,41	0,75	0,08	0,92	
17	4,26	1,31	4,59	0,64	4,63	0,80	4,53	0,89	1,55	0,21	
18	2,61	1,60	3,04	1,54	3,11	1,54	2,97	1,55	0,91	0,40	
19	4,65	0,89	4,73	0,53	4,81	0,54	4,74	0,62	0,57	0,56	
20	4,11	0,99	4,12	0,88	3,97	1,04	4,06	0,96	0,30	0,74	
21	3,26	1,68	3,40	1,32	3,34	1,41	3,35	1,42	0,08	0,92	
22	3,84	1,37	3,89	1,12	3,81	1,10	3,85	1,16	0,05	0,94	
23	4,65	0,79	4,77	0,46	4,77	0,60	4,74	0,59	0,40	0,66	
24	3,76	1,63	3,75	1,56	4,20	1,35	3,92	1,50	1,21	0,30	
25	4,96	0,19	4,69	0,58	4,90	0,29	4,83	0,43	4,50	<b>0,01</b>	<b>1-2, 2- 3</b>
26	4,34	1,01	4,40	0,78	4,52	0,66	4,43	0,79	0,44	0,63	
27	4,61	0,69	4,57	0,73	4,50	0,76	4,55	0,73	0,22	0,80	
28	4,73	0,66	4,85	0,35	4,75	0,71	4,78	0,58	0,56	0,57	
29	2,00	1,32	2,38	1,22	2,27	1,40	2,26	1,31	0,74	0,47	
30	2,65	1,09	3,12	1,12	2,86	1,21	2,92	1,15	1,49	0,22	
31	4,50	0,81	4,46	0,71	4,65	0,68	4,54	0,72	0,45	0,63	
32	4,50	0,90	4,26	1,01	4,34	1,07	4,34	1,01	0,86	0,42	
33	4,88	0,43	4,81	0,39	4,79	0,55	4,82	0,46	0,30	0,73	
34	3,34	1,44	3,30	1,12	3,34	1,31	3,32	1,25	2,28	0,10	
35	3,19	1,69	3,44	1,40	4,06	1,26	3,62	1,45	0,01	0,98	
36	2,80	1,69	2,55	1,40	1,93	1,26	2,37	1,45	3,70	<b>0,03</b>	<b>1-3, 2- 3</b>
37	4,73	0,45	4,73	0,70	4,75	0,71	4,73	0,65	0,00	0,99	
38	3,84	1,25	4,30	0,87	4,18	0,86	4,15	0,97	1,94	0,14	
39	4,07	0,97	4,46	0,68	4,45	0,81	4,37	0,81	2,34	0,10	

Tablo 52 velilerin mesleklerinin ankette yer alan her bir ifadeye etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Tablo incelendiğinde velilerin mesleklerinin 2. , 15. , 25. ve 36. sorular üzerinde anlamlı farklılık yarattığı

görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için Scheffe testi göz önünde bulundurulmuştur.

Ankette yer alan 2. maddede (ödevleri ilgi ve ihtiyaçlarına uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşırım) farklılığın 1 ile 3. grup arasında olduğu görülmektedir. Tabloya göre en yüksek ortalama ( $\bar{X} = 4,00$ ) mesleği serbest meslek olan velilere ait olduğu görülmektedir. Memur olan velilerin ortalaması  $\bar{X} = 3,46$  iken, meslekleri “diğer” şeklinde belirten velilerin ortalaması en düşüktür ( $\bar{X} = 3,00$ ). Serbest meslek ve memur grubundaki veliler bu ifadeye “genellikle” şeklinde yanıt verirken, diğer meslek grubundaki veliler “bazen” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Ankette yer alan 15. maddede (ödevleri ile ilgili soruları doğrudan cevaplamaktansa, cevabını kendinin bulmasına yardımcı olurum) mesleği serbest meslek ile diğer meslek grubunda olan veliler lehine çıkmıştır. Serbest meslek ( $\bar{X} = 4,73$ ) ve diğer meslek ( $\bar{X} = 4,72$ ) grubunda yer alan velilerin ortalaması birbirine yaklaşık olarak çıkmıştır. Memur olan velilerin ise ortalaması  $\bar{X} = 4,40$ 'dır. Ancak her üç grup da bu ifadeye “her zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir ( $\bar{X} = 4,59$ ).

Ankette yer alan 25. maddede (ev ödevlerinin kendisi için önemli olduğunu anlatırım) farklılığın yine serbest meslek ile diğer meslek grubunda olan veliler lehine olduğu görülmektedir. En düşük ortalama yine memur olan velilere aittir.

Ankette yer alan 36. maddede (ödevlerini iyi yapan diğer arkadaşlarını örnek gösteririm) farklılığın 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında olduğu görülmektedir. Bu ifade anlam olarak olumsuz olarak düşünüldüğünde en düşük ortalaması ( $\bar{X} = 1,93$ ) mesleklerini diğer olarak ifade eden velilerin lehine olduğu söylenebilir. Genel olarak bakıldığında bu ifadeye gruplar “nadiren” yanıtını vermişlerdir ( $\bar{X} = 2,37$ )

4. Denence: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrenci velilerinin ev ödevi uygulamalarına yönelik stratejileri aylık gelirlerine göre farklılık göstermektedir.

**Tablo 53:** Velilerin Aylık Gelirlerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Ortalamalara Göre)

Aylık Gelir	(1) 250-750TL N=25	(2) 750-1000TL N=22	(3) 1000-2000TL N=49	(4) 2000TL ve üzeri N=23	Toplam N=119	f	P
$\bar{X}$	4,09	3,96	4,09	4,14	4,07	0,94	0,44
s.s	0,29	0,51	0,38	0,23	0,37		

Velilerin ödev uygulamalarına yönelik görüşlerinin farklı gelir gruplarına göre düzeyde farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $F=0,94$ ;  $p>0,05$ ). Bu sonuca göre, velilerin aylık gelirlerinin ödev uygulamalarına yönelik görüşlerini etkilemediği ileri sürülebilir. Başka ifadeyle, aylık gelirleri farklı olan veliler anketteki ifadelerle benzer yanıt vermişlerdir. Ortalamaların birbirine yakın olması gruplar arasında farklılığın çıkmamasına neden olmuştur.

**Tablo 54:** Velilerin Aylık Gelirlerinin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Etkisine Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (Sorulara Göre)

Madde	(1) 250-750TL		(2) 750-1000TL		(3) 1000- 2000TL		(4) 2000TL ve üzeri		Toplam		F	P	Fark Olan Gruplar
	$\bar{X}_1$	S <sub>1</sub>	$\bar{X}_2$	S <sub>2</sub>	$\bar{X}_3$	S <sub>3</sub>	$\bar{X}_4$	S <sub>4</sub>	$\bar{X}_5$	S <sub>5</sub>			
1	3,96	1,30	3,90	1,26	3,81	1,04	3,78	0,99	3,85	1,14	0,13	0,94	
2	3,44	1,44	3,50	1,18	3,42	1,22	3,26	1,25	3,41	1,25	0,15	0,92	
3	4,40	0,95	4,09	1,23	4,38	0,81	4,04	0,87	4,26	0,94	1,14	0,34	
4	3,80	1,41	3,50	1,22	3,73	1,07	3,39	1,19	3,63	1,19	0,65	0,56	
5	2,40	1,15	2,90	1,23	3,00	1,17	2,56	0,99	2,77	1,16	1,87	0,13	
6	4,28	1,10	4,04	1,29	3,85	1,06	3,73	1,05	3,95	1,11	1,17	0,32	
7	4,80	0,40	4,63	0,72	4,65	0,59	4,47	0,66	4,64	0,60	1,13	0,33	
8	4,76	0,66	4,54	1,18	4,81	0,63	4,82	0,38	4,75	0,73	0,77	0,50	
9	4,80	0,37	4,54	1,18	4,75	0,46	4,78	0,51	4,74	0,65	0,91	0,43	
10	3,44	1,47	3,45	1,47	3,93	1,23	4,21	0,90	3,79	1,29	2,20	0,09	
11	4,12	1,23	3,77	1,37	4,08	1,41	4,04	1,10	4,02	1,30	0,34	0,79	
12	4,24	1,09	4,00	1,23	3,91	1,09	3,73	0,96	3,96	1,09	0,88	0,45	
13	4,32	0,90	4,45	1,05	4,34	0,90	4,34	0,77	4,36	0,89	0,10	0,96	
14	1,20	0,81	1,50	0,91	1,34	0,69	1,30	0,55	1,33	0,73	0,65	0,58	
15	4,84	0,37	4,63	0,65	4,48	0,76	4,52	0,59	4,59	0,65	1,74	0,16	
16	4,44	0,76	4,31	0,83	4,46	0,68	4,34	0,83	4,41	0,75	0,27	0,84	
17	4,36	1,41	4,77	0,42	4,48	0,81	4,60	0,58	4,53	0,89	0,93	0,42	
18	3,60	3,22	3,22	1,54	2,91	1,51	2,43	1,40	3,02	1,55	2,54	0,06	
19	1,20	0,81	1,22	0,61	1,26	0,53	1,30	0,63	1,25	0,62	0,12	0,94	
20	4,20	0,91	3,68	1,32	4,08	0,88	4,26	0,68	4,06	0,96	1,67	0,17	
21	3,32	1,57	3,18	1,56	3,51	1,35	3,21	1,34	3,35	1,42	0,37	0,77	
22	3,84	1,10	3,95	1,49	3,89	1,10	3,69	1,06	3,85	1,16	2,15	0,88	
23	4,76	0,66	4,54	0,91	4,75	0,48	4,91	0,28	4,74	0,59	1,43	0,23	
24	3,60	1,84	4,09	1,37	3,89	1,46	4,17	1,33	3,92	1,50	0,68	0,56	
25	5,00	0,00	4,95	0,21	4,69	0,46	4,82	0,65	4,83	0,43	3,65	<b>0,02</b>	<b>1- 3, 2- 3</b>
26	4,28	1,06	4,31	0,83	4,38	0,73	4,82	0,38	4,43	0,79	2,45	0,06	
27	4,48	0,65	4,36	0,95	4,53	0,76	4,86	0,34	4,55	0,73	2,07	0,10	
28	4,80	0,64	4,63	0,90	4,77	0,46	4,95	0,20	4,78	0,58	1,16	0,32	
29	3,76	1,33	4,04	1,46	3,71	1,27	3,47	1,23	3,73	1,31	0,70	0,55	
30	2,76	1,42	2,63	1,21	3,10	0,98	3,00	1,12	2,92	1,15	1,03	0,37	
31	4,60	0,76	4,45	0,73	4,55	0,76	4,56	0,58	4,54	0,72	0,16	0,91	
32	4,24	1,20	4,72	0,45	4,24	1,07	4,30	1,01	4,34	1,01	1,31	0,27	
33	4,88	0,33	4,68	0,77	4,81	0,39	4,91	0,28	4,82	0,46	1,10	0,35	
34	4,44	1,00	4,18	1,09	4,65	0,59	4,60	0,58	4,51	0,81	1,92	0,12	
35	3,84	1,24	2,86	1,28	3,28	1,15	3,30	1,32	3,32	1,25	2,49	0,06	
36	2,44	1,75	2,81	1,46	2,26	1,36	2,13	1,25	2,37	1,45	1,00	0,39	
37	4,72	0,54	4,54	1,05	4,85	0,50	4,69	0,55	4,73	0,65	1,21	0,30	
38	4,16	0,89	3,95	1,29	4,12	0,88	4,43	0,89	4,15	0,97	0,96	0,41	
39	4,36	0,81	4,27	0,82	4,28	0,88	4,69	0,55	4,37	0,81	1,52	0,21	



Tablo 54 velilerin aylık gelirlerinin ankette yer alan her bir ifadeye etkisini inceleyen varyans analizi sonuçlarını vermektedir. Tablo incelendiğinde aylık gelir gruplarının sadece 25. madde üzerinde anlamlı farklılık yarattığı görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı farklılığın yönünü belirlemek için Scheffe testi göz önünde bulundurulmuştur.

Ankette yer alan 25. maddede (ev ödevlerinin kendisi için önemli olduğunu anlatırım) farklılığın 1. ile 3. grup ve 2. ile 3. grup arasında olduğu görülmektedir. Bu ifadeye aylık geliri 250- 750 TL olan velilerin tamamı “her zaman” yanıtını verirken ( $\bar{X} = 5,00$ ), aylık geliri 750- 1000 TL olan velilerin tamamına yakın kısmı “her zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. En düşük ortalama ise aylık geliri 1000- 2000 TL olan velilerle aittir ( $\bar{X} = 4,69$ ).

#### **4.5. Dördüncü Alt Amaca Ait Bulgular**

*4. Alt Amaç: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri nelerdir?*

Araştırmada, öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşlerini belirlemek üzere yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğrenci, öğretmen ve veli görüşme formlarında yer alan 1. , 2. ve 5. sorular birbirine paralel olup araştırmanın dördüncü alt amacına ait bulguları oluşturmaktadır. Aşağıda öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin görüşme formlarının ilgili sorularına verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

#### 4.5.1. Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bulgular

*Öğrenci Görüşme Formu 1. Soru: Size göre, ev ödevleri gerekli midir? Ödevlerin öğrencilere neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?*

**Tablo 55:** “Size Göre, Ev Ödevleri Gerekli Midir? Ödevlerin Öğrencilere Neler Kazandırdığını Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Öğrenci Görüşleri		f	%
Evet, ev ödevleri gereklidir;			
1	Okulda öğrendiklerimi evde tekrar etmemi sağlıyor.	45	25.2
2	Öğrendiğim konuları daha iyi anlamamı sağlıyor.	28	15.7
3	Bilgilerin kalıcı olmasını sağlıyor.	21	11.7
4	Yeni bilgiler kazandırıyor.	21	11.7
5	Sorumluluk duygumu geliştiriyor.	21	11.7
6	Ödevler olmasa ders çalışmazdım.	12	6.7
7	Kendi başıma düşünmemi sağlıyor.	10	5.6
8	Okuma alışkanlığı kazandırıyor.	8	4.4
9	Yazımın güzelleşmesini sağlıyor.	7	3.9
10	Ertesi güne hazırlıklı olmamı sağlıyor.	5	2.8
<b>Toplam</b>		<b>178</b>	<b>100</b>
Hayır, ev ödevleri gerekli değildir;			
1	Çok zaman alıyor.	6	26.1
2	Kaynak kitaplardan tekrar yapmak daha iyidir	5	21.7
3	Öğrenme isteğimi azaltıyor.	5	21.7
4	Öğrencilere hiçbir şey kazandırmıyor.	4	17.3
5	Öğrenciler ödevleri sadece yapmak için yapıyorlar.	3	13.2
<b>Toplam</b>		<b>23</b>	<b>100</b>

Tablo 55’de görüldüğü gibi öğrenci görüşleri ikiye ayrılmıştır. Ödevlerin öğrencileri için gerekli ve yararlı olduğu yönündeki görüşlerin, ödevlerin gereksiz olduğu yönündeki görüşlerden çok daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin genel olarak ev ödevlerinin yararına inandıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin büyük bir bölümü (f=178) ev ödevlerinin gerekli olduğunu çünkü ödevlerin öğrenilenleri pekiştirme, tekrar etme, bilgilerin kalıcılığını sağlama ve yeni bilgiler öğrenme gibi birçok akademik faydasının olduğu görüşünde hem fikir oldukları görülmektedir. Ayrıca öğrenciler, ödevler sayesinde sorumluluk bilinci ve ders çalışma alışkanlıklarını kazandıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşlerin

yanı sıra ev ödevlerinin gereksiz olduğunu belirten öğrenciler de mevcuttur (f=23). Bu görüşte olan öğrenciler ev ödevlerinin zamanlarını aldığını, kendilerine hiçbir şey katmadığını ve ödevlerin sadece yapmak için yapıldığını belirtmişlerdir.

*Öğrenci Görüşme Formu 2. Soru: Ödevlerle ilgili genel olarak yaşadığınız sıkıntılar nelerdir?*

**Tablo 56:** “Ödevlerle İlgili Genel Olarak Yaşadığınız Sıkıntılar Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğrenci Görüşleri</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b> Bazı ödevler yapamayacağım kadar zor oluyor.	33	20.8
<b>2</b> Öğretmenimiz bazen çok ödev veriyor.	25	15.8
<b>3</b> Araştırma ödevlerini bulmakta zorluk çekiyorum.	23	14.5
<b>4</b> Hiçbir zorluk yaşamıyorum.	15	9.4
<b>5</b> Çok fazla yazı yazmayı gerektiren ödevler olduğunda çok sıkılıyorum.	14	8.8
<b>6</b> Matematik ödevlerinde çok zorlanıyorum.	14	8.8
<b>7</b> Ödevlerimle ilgili çevremde soru soracak kimse bulamıyorum.	12	7.5
<b>8</b> Öğrenmediğimiz konularda verilen ödevlerde çok zorlanıyorum.	12	7.5
<b>9</b> Kaynaklarım yeterli olmadığı için bazen sıkıntı yaşıyorum.	10	6.3
<b>Toplam</b>	<b>158</b>	<b>100</b>

Tablo 56’da öğrencilerin ödevler konusunda genel olarak yaşadığı zorluklar yer almaktadır. Tabloya bakıldığında öğrencilerin yaşadıkları sıkıntıların kaynakları farklıdır. Öğrencilerin ödevler konusunda en büyük problemi (f=33) ödevlerin çok zor olması başka bir deyişle öğrencilerin seviyelerinin üzerinde ödev verilmesidir. Öğretmenlerin gereğinden fazla ödev vermesi yine öğrencilerin en çok sıkıntı yaşadıkları konulardan biridir (f=25). Bunun yanı sıra ödevler konusunda hiçbir zorluk yaşamadığını ifaden eden öğrenciler de mevcuttur (f=15).

*Öğrenci Görüşme Formu 5. Soru: Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*

**Tablo 57:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İsteddiğiniz Görüş Ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğrenci Görüşleri</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b> Öğretmenlerin çok fazla ödev vermemesi gerekir.	45	26.1
<b>2</b> Ödevler ne çok kolay ne de çok zor olmalı.	40	23.2
<b>3</b> Öğretmenler uzun yazma ödevleri vermemesi gerekir.	25	14.5
<b>4</b> Daha fazla araştırma ödevleri verilmesi gerekir.	20	11.6
<b>5</b> Sıkıcı ödevler yerine eğlenceli ödevler verilmeli.	18	10.4
<b>6</b> Hafta sonu ödev verilmemesi gerekir.	18	10.4
<b>7</b> Ödevlerin kaldırılması gerektiğini düşünüyorum.	6	3.4
<b>Toplam</b>	<b>172</b>	<b>100</b>

Tablo 57, öğrencilerin genel olarak ödevler konusundaki beklentilerini yansıtmaktadır. Öğrenciler görüşme formunda yer alan bu soruyu sıkıntı yaşadıkları konular doğrultusunda cevaplandırmışlardır. Ödevlerin çok fazla verilmemesi (f=45) ve ödevlerin seviyeye uygun olarak verilmesi (f=40) öğrencilerin en çok üzerinde durdukları konular olmuştur. Öğrenciler zevk alarak yapacakları ödevleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden bazıları ise ödevlerin kaldırılması gerektiğini ifade etmişlerdir (f=6) .

#### 4.5.2. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

*Öğretmen Görüşme Formu 1.Soru: Sizce, ödevlerin öğrencilere olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkileri nelerdir?*

**Tablo 58:** “Sizce, ödevlerin öğrencilere olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkileri nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Ödevin olumlu yönlerine yönelik öğretmen görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
1	Okulda verilen bilgilerin pekiştirilmesini sağlar.	40	24,7
2	Öğrencileri araştırmaya sevk eder.	28	17,3
3	Öğrencilerin sorumluluk duygusunu geliştirir.	16	9,9
4	Öğrenilen konuların tekrarını sağlar.	15	9,3
5	Öğrencilerin konulara hazırlıklı gelmesini sağlar.	15	9,3
6	Eksiklikleri görmeye yardımcı olur.	10	6,2
7	Özgüven duygusunu geliştirir.	8	4,9
8	Konuların daha iyi kavranmasını sağlar.	5	3,1
9	Öğrenciler ödevler sayesinde grup içinde yardımlaşmayı öğrenir.	5	3,1
10	Düzenli çalışma alışkanlığı kazandırır.	4	2,5
11	Öğrencileri planlı olmaya yöneltir.	4	2,5
12	Kaynaklardan yararlanmayı öğretir.	3	1,9
13	Öğrencilere kendi kendine öğrenme yeteneği kazandırır.	3	1,9
14	Öğrenilecek konulara ilgi uyandırır.	2	1,2
15	Bilginin yapılandırılmasını sağlar.	2	1,2
16	Topluma uyum sağlama yeteneğini geliştirir.	2	1,2
<b>Toplam</b>		<b>162</b>	<b>100</b>
<b>Ödevin olumsuz yönlerine yönelik öğretmen görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
1	Öğrencilerde bıkkınlık yaratmaktadır.	16	36,3
2	Öğrencileri okuldan soğutmaktadır.	7	15,9
3	Yazı bozukluklarına sebep olmaktadır.	5	11,3
4	Çocukların oyun zamanlarını kısıtlamaktadırlar.	5	11,3
5	Öğrencileri baştan savmacılığa sevk etmektedir.	4	9
6	Öğrencilere yalan söyleme alışkanlığı kazandırmaktadır.	4	9
7	Öğrencileri hazırcılığa alıştırmaktadır.	3	6,8
<b>Toplam</b>		<b>44</b>	<b>100</b>

Tablo 58’de öğretmenlerin ödevlerin avantajlarına ve dezavantajlarına yönelik görüşleri yer almaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi öğretmenlere göre ev ödevinin öğrenci için birçok yararı vardır. Öğretmenler en çok ev ödevinin öğrenilenleri pekiştirme sağladığı (f=40) ve öğrencileri araştırmaya sevk ettiği yönünde (f=28) hem fikir olmuşlardır. Tablonun üst sıralarına bakıldığında öğretmenlerin en çok ev ödevinin akademik yararına inandıkları görülmektedir.

Öğretmenler, ödevin dezavantajlarına çok daha az görüş belirtmişlerdir. Ödevlerin öğrencilerde bıkkınlık yaratması, öğrencileri okuldan soğutması, yazı bozuklarına sebep olması gibi sıralanan diğer olumsuz etkilerinin de ancak ödevler çok fazla verildiğinde ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. Her iki tablo karşılaştırıldığında öğretmenlerin ödevlerin yararlarının olumsuz yönlerinden çok daha fazla olduğunu düşündüklerini göstermektedir.

*Öğretmen Görüşme Formu 2. Soru: Ödevlerle ilgili sıklıkla karşılaştığınız sorunlar veya zorluklar nelerdir?*

**Tablo 59:** “Ödevlerle İlgili Sıklıkla Karşılaştığınız Sorunlar veya Zorluklar Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğretmen Görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
1	Öğrenciler amacına uygun yapmıyorlar.	32	22.8
2	Kontrolü çok fazla zaman alıyor.	28	20
3	Öğrenciler yeteri kadar sorumluluk sahibi değil.	20	14.2
4	Öğrenciler için gereken kaynakları yeterli değil.	15	10.7
5	Öğrenciler ödevlerini başkalarına yaptırıyorlar.	14	10
6	Veliler, çocukların ödevleriyle ilgilenmiyorlar.	12	8.5
7	Öğrenciler, internette hazır ödevler getiriyorlar.	10	7.1
8	Veliler, daha çok ödev verilmesi konusunda baskı yapıyor.	9	6.4
<b>Toplam</b>		<b>140</b>	<b>100</b>

Tabloda öğretmenlerin ödevler konusunda yaşadıkları sıkıntılara yönelik görüşlerin dağılımı görülmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri 8 maddede toplanmıştır. Öğretmenler en çok, öğrencilerin ödevlerini amacına uygun olarak yapmadıklarını (f=32) ve ödev kontrollerinin çok fazla zaman aldığını (f=28) ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yaşadığı bu problemlerin ödevin asıl amacının öğrencilere yeterince kavratılamamasından ve sınıfların çok kalabalık olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

*Öğretmen Görüşme Formu 5. Soru: Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*

**Tablo 60:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İsteddiğiniz Görüş Ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğretmen Görüşleri;</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b> Ödevler öğrenmeyi pekiştirdiği için kesinlikle verilmeli.	50	21.7
<b>2</b> Ödevlerin miktarı öğrenciyi bıktırmamalı.	35	15.2
<b>3</b> Ödev konusunda aileler öğretmene yardımcı olmalı.	34	14.7
<b>4</b> Ödevler ilgi çekici ve seviyeye uygun olmalı.	31	13.4
<b>5</b> İnternette hazır olarak getirilen ödevlerin özetleri istenmeli.	22	9.5
<b>6</b> Ödev kontrolleri çok zaman aldığından sınıf sayıları az olmalı.	20	8.6
<b>7</b> Ödevlerin yasaklanması gibi haberler medyada yer almamalı.	13	5.6
<b>8</b> Okullarda bir saat ek çalışma yapıp, evde sadece kitap okunmalı.	10	4.3
<b>9</b> Ödevini başkasına yaptıran öğrenciyi ödevi tekrarlatmalı.	10	4.3
<b>10</b> Öğrenciyi hiçbir şekilde ödev verilmemeli.	5	2.1
<b>Toplam</b>	<b>230</b>	<b>100</b>

Son olarak, yapılan görüşmelerde öğretmenlerin konuya ilişkin düşünce ve önerileri varsa belirtmeleri istenmiş ve öğretmenlerin görüşleri tablo 61’de olduğu gibi özetlenmiştir. Öğretmenler ev ödevlerinin öğrenilenleri pekiştirdiği ve kalıcılığı sağladığı gerekçesiyle kesinlikle verilmesinden yana olduğunu belirtmişlerdir (f=50). Ancak ev ödevlerinin çok fazla verilmemesi (f=35), verilen ödevlerin de ilgi çekici ve seviyeye uygun olması (f=31) gerektiğini vurgulamışlardır. Ailelerin de öğretmenlere destek olacak nitelikte davranmaları gerektiğini belirtmişlerdir (f=34). Bu görüşlerin yanı sıra az da olsa bazı öğretmenler ev ödevinin hiç verilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir (f=5).

### 4.5.3. Veli Görüşlerine İlişkin Bulgular

*Veli Görüşme Formu 1. Soru: Ödevlerin çocuklarınıza olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkiler nelerdir?*

**Tablo 61:** “Ödevlerin Çocuklarınıza Olumlu Veya Olumsuz Yönde Etkileri Var Mıdır? Varsa Bu Etkiler Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Velilerin Ev Ödevinin Olumlu Yönlerine Yönelik Görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
1	Okulda öğrendiklerini tekrar etme ve pekiştirmelerini sağlıyor.	51	39.5
2	Sorumluluk bilincinin gelişmesine yardımcı oluyor.	27	20.9
3	Bilgilerin kalıcı olmasını sağlıyor.	14	10.8
4	Çocuklarının araştırmacı yönünü geliştiriyor.	12	9.3
5	Çocuğa ders çalışma alışkanlığı kazandırıyor.	10	7.7
6	Çocuk, sosyal yaşantısında nasıl davranması gerektiğini öğreniyor	6	4.6
7	Çocuğun TV seyretmesine engel oluyor.	5	3.8
8	Bir sonraki güne hazırlıklı olmayı sağlıyor.	4	3.1
<b>Toplam</b>		<b>129</b>	<b>100</b>
<b>Velilerin Ev Ödevinin Olumlu Yönlerine Yönelik Görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
1	Ödevler çok fazla olduğunda, çocuklarda bıkkınlık yaratıyor.	10	32.5
2	Ödevler çok fazla olduğunda, çocukların kendilerine ayıracakları zaman kalamıyor.	9	29.03
3	Fazla verilen ev ödevleri, çocukların stresli ve öfkeli olmasına neden oluyor.	6	19.3
4	Seviyelerinin üzerinde verilen ev ödevleri öğrencilerin öz güvenlerini yitirmesine sebep oluyor.	6	19.3
<b>Toplam</b>		<b>31</b>	<b>100</b>

Tablo 61’de velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Velilerin büyük çoğunluğu ev ödevinin çocukları açısından yararlı olduğuna inanmaktadır. Veliler, ödevlerin okulda öğrenilenleri tekrar etme ve pekiştirme sağladığını (f=51), sorumluluk bilincinin gelişmesine yardımcı olduğunu (f=27), çocuğa ders çalışma alışkanlığı kazandırdığını (f=10), çocuğun sosyal yaşantısında nasıl davranması gerektiğini öğrenmesine katkı sağladığını (f=6) ifade etmişlerdir. Dolayısıyla veliler, ödevlerin hem akademik hem de sosyal katkıları üzerinde durmuşlardır. Ödevlerin dezavantajları ise ödevlerin fazla olması ya da çocuklarının seviyelerinin üzerinde olması durumunda söz konusu olduğunu belirtmişlerdir. Veliler, fazla verilen ev ödevlerinin çocuklarda bıkkınlık yarattığını (f=10),



kendilerine ayıracakları zamanın kalmadığını (f=9) ve çocukların stresli ve öfkeli olmasına neden olacağını (f=6) ifade etmişlerdir.

*Veli Görüşme Formu 2. Soru: Size göre çocuklarınız ödevlerini yapmada ne tür sıkıntılar yaşamaktadırlar?*

**Tablo 62:** “Size Göre Çocuklarınız Ödevlerini Yapmada Ne Tür Sıkıntılar Yaşamaktadırlar?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Veli Görüşleri		f	%
1	Araştırma olarak verilen internet ödevlerini çocuğum kendi başına yapamıyor.	50	23,6
2	Evimizde internet bağlantısı olmadığı için internetten istenilen ödevlerde çocuğum internet kafeye gitmek zorunda kalıyor.	25	11,8
3	Araştırma ödevleri için yeterli kaynakları yok.	25	11,8
4	Hiçbir sıkıntı yaşamıyoruz.	20	9,4
5	Ödevlerini yetiştirmek için yeterli zamanı olmuyor.	19	8,9
6	Çocuğum ödevlerine yoğunlaşamıyor.	18	8,5
7	Ödevler seviyesine uygun olmadığına çok sıkılıyor ve ödevini yapmak istemiyor.	16	7,5
8	Çocuğum ödevlerini bir an önce bitmesi gereken bir görev olarak görüyor.	15	7,1
9	Anne- baba olarak çocuğumun ödevlerine yardımcı olamıyoruz.	14	6,6
10	Branş derslerine farklı öğretmen girdiği için ödevlerini yapma konusunda uyum problemi yaşıyor.	10	4,7
<b>Toplam</b>		<b>212</b>	<b>100</b>

Tablo 62’de velilere göre ödevler konusunda yaşanan sıkıntılar yer almaktadır. Veliler en çok internetten istenilen ödevler konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Velilerin çoğunluğu (f=50) çocuklarının bu tür ödevleri tek başına yapamadıklarını veya evde internet bağlantısı olmadığı için (f=25) çocukların ev ödevlerini dışarıda yapmak zorunda kaldığını belirtmişlerdir. Ayrıca veliler, çocuklarının ödevlerine yoğunlaşamaması (f=18), ödevlerini yetiştirememesi (f=19) ve bir an öce bitmesi gereken bir görev olarak görmesi (f=15) gibi şikâyetlerini dile getirmişlerdir. Bunun yanı sıra, velilerin bir kısmı ev ödevleri konusunda hiçbir sıkıntı yaşamadıkları ifade etmişlerdir (f=20) .

*Veli Görüşme Formu 5. Soru: Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*

**Tablo 63:** “Ödev Uygulamalarına Yönelik Belirtmek İsteddiğiniz Görüş Ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Veli Görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b>	Ödevin birçok yararının olması ve ailelerin çocuklarıyla vakit geçirmesine olanak sağlaması sebebiyle ödevlerin şart olduğunu düşünüyorum.	60	21,7
<b>2</b>	Çocukların seviyesinin üzerinde verilen ödevleri aileler yapmaktadır. Bunun çocuğa hiçbir yararı yoktur. Dolayısıyla öğretmenler çocukların kendi başına yapacağı ödevleri tercih etmelidir.	45	16,3
<b>3</b>	Laf olsun diye verilen ödevler çocuklara hiç bir şey kazandırmamaktadır. Dolayısıyla öğretmenler amacına uygun ödevler vermelidir.	40	14,5
<b>4</b>	Denetlenmeyen ödevler hiç verilmemeli.	32	11,6
<b>5</b>	Çocukların ödevleri sevmesi için öncelikle öğretmen kendini ve dersini sevdirmeli	30	10,9
<b>6</b>	Tüm okullarda eğitim öğretim tam gün olmalı, böylece her şey okulda halledilir ve ödevlere gerek kalmaz	18	6,5
<b>7</b>	Kitap okumak da öğrencilere düzenli bir ödev şeklinde verilmeli	17	6,2
<b>8</b>	Ödevler çocuklarının eğlenerek yapacakları bir uğraş haline getirilmeli.	15	5,4
<b>9</b>	Verilen ödevler SBS ye yönelik olmalı	12	4,3
<b>10</b>	Ödevler müfredattan tamamen kaldırılmalı ve yasaklanmalı	7	2,5
<b>Toplam</b>		<b>276</b>	<b>100</b>

Tablo 63'e bakıldığında velilerin ödevler konusunda farklı görüş ve önerilerinin olduğu görülmektedir. Velilerin çoğunluğu (f=60) ödevlerin eğitim sisteminde olması gerektiği konusunda hem fikir olmuşlardır. Ancak verilen ödevlerin çocukların kendi başlarına yapacakları (f=45) ve amacına uygun olacak nitelikte verilmesi (f=40) gerektiğini belirtmişler, kontrol edilmeyen ödevlerin hiç verilmemesi gerektiğini vurgulamışlardır (f=32) . Araştırmaya katılan velilerin sadece 7'si ise ödevlerin tamamen kaldırılması gerektiğini savunmuşlardır.

#### 4.6. Beşinci Alt Amaca Ait Bulgular

*Beşinci Alt Amaç: İlköğretim 4. ve 5.sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin rolü nedir?*

Araştırmada, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin rolünü belirlemek üzere görüşme formunda yer alan sorulardan yararlanılmıştır. Öğrenci, öğretmen ve veli görüşme formlarında yer alan 3. soru birbirine paralel olup araştırmanın beşinci alt amacına ait bulguları oluşturmaktadır. Beşinci alt amaca ait bulgular, araştırmanın sonuç ve tartışma kısmında alan yazındaki kaynaklarla desteklenip daha ayrıntılı olarak değerlendirilecektir. Aşağıda öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin görüşme formlarının ilgili sorularına verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

*Öğrenci Görüşme Formu 3. Soru: Ödevlerinizle ilgili ailenizle yaşadığınız sorunlar nelerdir? Bu konuda ailenizden beklentileriniz nelerdir?*

**Tablo 64:** “Ödevlerinizle İlgili Ailenizle Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir? Bu Konuda Ailenizden Beklentileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Öğrenci Görüşleri	f	%
1 Hayır, hiçbir sorun yaşamıyorum.	70	53.3
2 Küçük kardeşim ödevlerimi yapmama engel oluyor. Anne-babamın bu duruma müdahale etmesini istiyorum.	12	9.1
3 Ailem ödevlerimle hiç ilgilenmiyor. Ödevlerimle ve derslerimle ilgilenmelerini istiyorum.	11	8.3
4 Ailem, ödevlerimi anlamadıkları için bana yardımcı olamıyorlar. Bu konuda kendilerini geliştirmelerini bekliyorum.	11	8.3
5 Sürekli olarak “ödevini yaptın mı?” sorusunu sormamalarını istiyorum.	10	7.5
6 Ödevlerim çok olduğunda ailemin benden daha gergin olması beni huzursuz ediyor. Ailemin bana destek olmasını istiyorum.	8	6.1
7 Maddi durumumuz iyi olmadığı için kaynak, materyal vb. sıkıntısı yaşıyorum.	5	3.7
8 Ailem ödevimi bitirmeden hiçbir şey yapmama müsaade etmiyor. Bu konuda daha esnek olmalarını istiyorum.	5	3.7
<b>Toplam</b>	<b>132</b>	<b>100</b>

Tablo 64’te görüşme yapılan öğrencilerin çoğunluğunun (f=70) aileleriyle sorun yaşamadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Aynı öğrencilere uygulanan tutum ölçeğinde öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 26, 27). Bu durumda öğrencilerin genel olarak aileleriyle sorun yaşamıyor olması tutumlarını olumlu yönde etkilendiği şeklinde yorumlanabilir. Tabloya bakıldığında öğrencilerin çok az bir kısmının aileleriyle sorun yaşadıkları ve beklentilerinin olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin beklentileri, ailelerinin ödevleriyle ilgilenmeleri, kendilerini geliştirmeleri, baskıcı tutum içinde olmamaları ve her konuda destek olmaları yönündedir.

*Veli Görüşme Formu 3. Soru: Öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutumlarının oluşmasında ailelerin üzerine düşen görevler nelerdir?*

**Tablo 65:** “Öğrencilerin Ödevleri İle İlgili Olumlu Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Veli Görüşleri</b>		<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b>	Çocuklarının ödevleriyle ilgilenmeli ve yardımcı olmalı.	37	15.5
<b>2</b>	Çocuklara ödevin kendisine ait bir sorumluluk olduğunu ve tek başına yapması gerektiğini anlatmalı.	32	13.4
<b>3</b>	Çocuklarının ödevlerini rahat yapabileceği uygun fiziksel şartları sağlamalı.	30	12.6
<b>4</b>	Ödevleri düzenli olarak kontrol etmeli.	25	10.5
<b>5</b>	Gerekli kaynak ve materyalleri temin etmeli.	21	8.8
<b>6</b>	Öğretmenlerle sürekli işbirliği halinde olmalı.	20	8.4
<b>7</b>	Çocuğa güvendiğini hissettirmeli.	18	7.6
<b>8</b>	Çocuğun oyun çağında olduğu unutulmamalı, dolayısıyla çok fazla baskı yapmamalı.	18	7.6
<b>9</b>	Her konuda kendini geliştirmeli.	17	7.1
<b>10</b>	Çocukla birlikte çalışma programı hazırlamalı ve bu programa uygun hareket etmeli.	16	6.7
<b>11</b>	Ailenin bu konuda hiçbir etkisinin olmadığını düşünüyorum	4	1.7
<b>Toplam</b>		<b>238</b>	<b>100</b>

Velilere göre ailelerin en önemli görevleri çocuklarının ödevleriyle ilgilenmeleri (f=37), çocuklarına ödevlerin kendilerine ait bir sorumluluk olduğunu benimsetmeleri (f=32) ve çocuklarının ödevlerini rahat yapabileceği uygun fiziksel şartları sağlamalarıdır (f=30). Bunun yanı sıra veliler, ailelerin ödevleri düzenli

kontrol etmeleri (f=25), öğretmenlerle iletişim halinde olmaları (f=21), çocuklara çok baskı yapılmaması konusunda (f=18) görüş belirtmişlerdir. Ailelerin öğrencilerin ödevleri konusunda hiçbir etkisinin olmadığını savunan veliler sadece dört kişiden ibarettir.

*Öğretmen görüşme formu 3. soru: Öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutumlarının oluşmasında ailelerin üzerine düşen görevler nelerdir?*

**Tablo 66:** “Öğrencilerin Ödevleri İle İlgili Olumlu Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğretmen Görüşleri;</b> Aileler,	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b> Sınıf öğretmeniyle iletişim halinde olmalı.	36	20.1
<b>2</b> Çocuklarının ödevlerini yapmak yerine sadece yardımcı olmalı.	27	15.1
<b>3</b> Çocuklarının ödevlerini düzenli kontrol etmeli.	25	13.9
<b>4</b> Çocuklarına materyal açısından destek sağlamalı.	24	13.4
<b>5</b> İyi ödevleri ödüllendirmeli.	22	12.2
<b>6</b> Çocuklarına ödevlerin lüzumsuz olduğunu dile getirmemeli.	20	11.7
<b>7</b> Öğrenci ödevini yaparken gerekirse TV kapatılmalı.	15	8.3
<b>8</b> Konuyla ilgili uzman kişilerin konferanslarına katılmalı.	10	5.5
<b>Toplam</b>	<b>179</b>	<b>100</b>

Tabloya bakıldığında öğretmenlere göre ailelerin en önemli sorumluluğu sınıf öğretmenleri içinde iletişim halinde olmaları (f=36) ve çocuklarının ödevlerini kendi sorumlulukları gibi görmemeleridir (f=27). Tablodaki diğer görüşlere bakıldığında, öğretmenlerin ailelerden ödevler konusundaki beklentilerinin velilerin sadece çocuklarına iyi bir rehber olması yönünde olduğunu göstermektedir.

#### **4.7. Altıncı Alt Amaca Ait Bulgular**

*Altıncı Alt Amaç: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin rolü nedir?*

Araştırmada, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin rolünü değerlendirmek üzere görüşme formunda yer alan sorulardan

yararlanılmıştır. Öğrenci, öğretmen ve veli görüşme formlarında yer alan 4. soru birbirine paralel olup araştırmanın altıncı alt amacına ait bulguları oluşturmaktadır. Altıncı alt amaca ait bulgular, araştırmanın sonuç ve tartışma kısmında alan yazındaki kaynaklarla desteklenip daha ayrıntılı olarak değerlendirilecektir. Aşağıda öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin görüşme formlarının ilgili sorularına verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır.

*Öğrenci Görüşme Formu 4. Soru: Ev ödevleri ilgili öğretmenlerinizin uygulamalarında sizi memnun etmeyen durumlar nelerdir? Bu konuda öğretmenlerinizden beklentileriniz nelerdir?*

**Tablo 67:** “Ev Ödevleri İlgili Öğretmenlerinizin Uygulamalarında Sizi Memnun Etmeyen Durumlar Nelerdir? Bu Konuda Öğretmenlerinizden Beklentileriniz Nelerdir?” Sorusuna Öğrencilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Öğrenci Görüşleri	f	%
1 Çok fazla ödev vermesini istemiyorum. Yeteri kadar ödev vermesi gerektiğini düşünüyorum.	30	22,9
2 Ödevlerin çok zor olmasından memnun değilim. Yapabileceğimiz ödevler verilmeli.	27	20,6
3 Bilmediğimiz konularda ödev veriliyor. Öğrendiğimiz konulara uygun ödev vermesini istiyorum.	22	16,8
4 Öğretmenimiz verdiği ödevlere bakmadığında ödev yapma isteğim kalmıyor. Ödevlere düzenli olarak bakılmalı ve iyi yapanlar ödüllendirilmeli.	18	13,7
5 Bazen hiç ödev vermemesini yanlış buluyorum. Ödevler her gün düzenli verilmeli.	13	9,9
6 Çok fazla yazı ödevi vermesinden memnun değilim. Yazı ödevleri yerine eğlenceli ödevler verilmeli.	11	8,4
7 Hep aynı ödevleri vermesi ödevlerden sıkılmamıza neden oluyor. İlgimizi çeken, farklı türden ödevler verilmesini istiyorum.	10	7,6
<b>Toplam</b>	131	100

Tablo 67, öğrencilerin öğretmenlerinden ödev uygulamaları konusundaki beklentilerini göstermektedir. Öğrenciler; ödevlerin çok fazla (f=30) ve seviyelerinin üzerinde olmasından (f=27), öğrenmedikleri konulardan ödev verilmesinden, (f=22) ödevlerin kontrol edilmemesinden (f=18) vs. memnun olmadıkları ifade etmişler ve öğretmenlerinden beklentilerini dile getirmişlerdir.

*Veli Görüşme Formu 4. Soru: Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, öğretmenler bu konuda neler yapmalıdır?*

**Tablo 68:** “Öğrencilerin Ev Ödevleri İle İlgili Tutumlarının Oluşmasında Öğretmenlerin Nasıl Bir Rol Oynadığını Düşünüyorsunuz? Sizce, Öğretmenler Bu Konuda Neler Yapmalıdır?” Sorusuna Velilerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Veli Görüşleri</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
1 Öğrencilere ödevin amacı ve kendileri için önemi anlatılmalı.	41	15,5
2 Çocukların kendi ifade edecekleri ezbere dayalı olmayan ödevler verilmeli.	38	14,4
3 Çocuğun seviyesine uygun olmayan ödevler tercih edilmemeli.	34	12,9
4 Ödev kontrolü asla ihmal edilmemeli.	32	12,1
5 Çok fazla ödev verilememeli, çocuğun eğelenerek yapabileceği ödevler tercih edilmeli.	32	12,1
6 Ödevlerini iyi yapan öğrenciler ödüllendirilmeli.	26	9,8
7 Ailelerle iletişim halinde olunmalı.	24	9,1
8 Meslek içi eğitim ve konferanslara katılarak kendilerini yenilemeliler.	15	5,7
9 Öğrencinin psiko- sosyal durumu göz önünde bulundurulmalı.	13	4,9
10 Ödev yöntemini hiç tercih etmemeliler.	9	3,4
<b>Toplam</b>	<b>264</b>	<b>100</b>

Tablo 68’de görüldüğü gibi öğrencilerin ödevler konusunda olumlu tutum geliştirmesi için öğretmenlerin öncelikli görevinin öğrencilere ödevin amacını ve önemini anlatmak olduğu belirtilmiştir (f=41). Aynı zamanda veliler, ödevlerin ezbere dayalı olmaması (f=38) ve çocuğun seviyesine uygun olması gerektiğini ifade etmişlerdir (f=34). Velilere göre öğretmenler, ödev kontrollerini ihmal etmemeliler ve ödevlerini iyi yapanları da ödüllendirmeliler (f=32). Bu benzer görüşlerin yanı sıra ödevlerin öğrenciler üzerinde olumsuz etki yarattığını dolayısıyla öğretmenlerin ödev yöntemini hiç tercih etmemesi gerektiğini savunan veliler de mevcuttur (f=9).

*Öğretmen görüşme formu 4. soru: Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin üzerine düşen görevler nelerdir?*

**Tablo 69:** “Öğrencilerin Ev Ödevleri İle İlgili Tutumlarının Oluşmasında Öğretmenlerin Üzerine Düşen Görevler Nelerdir?” Sorusuna Öğretmenlerin Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

<b>Öğretmen Görüşleri; Öğretmenler,</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>1</b> Ödev kontrollerini ihmal etmemeliler.	38	19.1
<b>2</b> Çok fazla ödev vermemeliler.	28	14.1
<b>3</b> Anlaşılır, öğrencinin seviyesine göre ödevler vermeliler	25	12.6
<b>4</b> Ödevleri zevkli hale getirmeliler.	21	10.6
<b>5</b> Öğrencilere ödevin önemini anlatmalılar.	17	8.5
<b>6</b> Ödevlerin üzerine öğrenciyi motive edici ifadeler yazmalılar.	15	7.5
<b>7</b> Öğrencilere ödevin bir sorumluluk olduğu anlatmalılar.	15	7.5
<b>8</b> Genellikle araştırma ödevi vermeliler.	13	6.5
<b>9</b> Öğrencilere derslerini sevdirmeliler.	10	5.05
<b>10</b> Öğrencilere kaynakları tanıtmalı ve yönlendirmeliler.	8	4.04
<b>11</b> Ailelerle sürekli iletişim halinde olmalılar.	8	4.04
<b>Toplam</b>	<b>198</b>	<b>100</b>

Tabloya bakıldığında görüşmeler sonucunda öğretmenlerin ödevler konusunda görevleri hakkında farklı düşüncelerin olduğu görülmektedir. Öğretmenler en çok, ödev kontrollerinin önemi üzerinde durmuşlardır (f=38). Ayrıca öğrenciyi bıktırarak kadar çok ödev verilmemesi gerektiğini vurgulamışlardır (f=28). Anlaşılır, öğrenci seviyesine uygun ve öğrencinin zevkle yapabileceği ödevlerin verilmesi gerektiğini (f=25), diğer ifadeyle ödevin miktarı kadar niteliğinin de önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra tabloya göre öğretmenler, öğrencilere iyi bir rehber olmalı ve ödevler konusunda öğrenciyi motive etmelidir.



## BÖLÜM V

### SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayanarak sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

#### 5.1. Sonuç ve Tartışma

Aşağıda araştırmanın alt amaçlarına ve denencelerine yönelik sonuçlar sırasıyla sunulmuştur.

##### 5.1.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Birinci alt amaçta ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları ve bu tutumların bazı değişkenlere bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bulgulardan çıkan sonuçlar şöyledir:

- Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları olumludur. Anketin geneline bakıldığında öğrencilerin ödevlere yönelik düşüncelerinin olumlu yönde olduğu görülmektedir. Öğrenciler, ev ödevlerinin kendileri için yararlı olduğuna inanmaktadırlar. Bu durum öğrencilerin ödevlerini gerçekten severek ve isteyerek yaptıklarını ya da ankete kendi düşüncelerinden çok nasıl olması gerektiği şeklinde düşünerek cevaplamış olabileceklerini göstermektedir. Halam (2004:28), öğrencilerin ev ödevlerine sevmeseler bile yararına inandıklarını, ödev vermeyen öğretmenleri de başarısız olarak kabul ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca ilköğretim öğrencilerinin öğretmenlerinin vermiş oldukları sorumlulukları çok fazla yargılamaması, öğretmenlerinin yaptıkları uygulamaları doğru olarak kabul etmesi ödevler hakkında olumsuz fikir geliştirmemelerine sebep olmuş olabilir.

- Öğrencilerin cinsiyetleri ile ev ödevlerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık yoktur. Her iki grubun da ödevlere yönelik tutumları olumlu çıkmıştır. Genel olarak kız öğrencilerin ev ödevlerine yönelik daha olumlu tutum içinde oldukları kanısı vardır. Ancak yapılan araştırmada böyle bir sonuç çıkmamıştır. Bunun nedeni örneklem seçimi öğretmene bırakılmış ve sadece başarı durumları iyi, orta ve zayıf olan öğrenciler dikkate alınarak heterojen bir seçim yapılmış olmasından kaynaklanmış olabilir. Bu araştırmanın sonucuna benzer olarak El-Shar'a ve Abed (2008) de cinsiyet değişkeninin ödevlere yönelik tutumlar üzerinde etkili olmadığını belirtmiştir. Barnes (2001) ise yaptığı araştırmada kız öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarının farklılık gösteriyor olması bu konunun daha ayrıntılı bir şekilde ve farklı çalışmalarda tekrar incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.
- Öğrencilerin sınıf seviyeleri ile tutumları arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Her iki grubun da ödevlere yönelik tutumları olumlu çıkmıştır. Kaynaklar, sınıf düzeyi yükseldikçe ev ödevlerine yönelik tutumun daha olumlu olduğunu belirtmektedir (Cooper, 2006). Ancak yapılan bu araştırmada 4. ve 5. sınıf derslerinin birbirine çok benzer olması ve aradaki sınıf seviyesi farkının az olması anlamlı farklılığın ortaya çıkmamasına sebep olmuş olabilir.
- Öğrencilerin günlük olarak ödevlere ayırdıkları zaman ile tutumları arasında anlamlı farklılık çıkmıştır. Öğrencilerin ödevlere ayırdıkları zaman miktarı azaldıkça tutumları yükselmiştir. Konuyla ilgili kaynakların da bu sonucu destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Çok fazla verilen ev ödevinin öğrencinin sosyalleşmesini engellediği, ev ödevlerine harcadıkları zaman ile endişe, depresyon ve diğer ruhsal

sıkıntılarına ilişkin deneyimleri arasında doğrudan ilişki olduğu bulunmuştur (Baumgartner ve diğerleri, 1993:180; Cooper, 2006:35; Kralovec ve Buell, 2000:21). Anket sonuçları öğrencilerin % 60,8'nin ödevlere en fazla 2 saat ayırdığını göstermektedir. Dolayısıyla öğrencilere verilen ödev miktarının çok fazla olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin tutumlarının yüksek çıkmasında bu durumun da etkisi olduğu söylenebilir.

- Öğretmenlerin vermiş oldukları ödev türlerinin, öğrencilerin tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur. Bu durumun birçok nedeni olabilir. Birincisi; verilen ödev türü ne olursa olsun öğrencilerin tutumlarını etkilememektedir. İkincisi öğrenciler öğretmenlerinin vermiş oldukları ödev türüyle ilgili yanlış değerlendirme yapmış olabilir. Üçüncüsü ise ankette tek bir cevap istenmesi öğrencilerin vermiş olduğu cevabı etkilemiş olabilir. Anket sonuçlarına göre öğretmenler en çok okuma-anlatma-ezberleme ödevlerini vermektedir. Hâlbuki geleneksel ödevlerden farklı olarak verilen ödev türlerinin öğrencilerin tutumları üzerinde daha olumlu sonuç gösterdiği düşünülebilir. Kaplan (2006:82) da bu doğrultuda geleneksel ödevler yerine değişik ödev türlerinin tercih edilmesinin öğrencilerin ilgilerini daha fazla arttırdığını ve tutumlarının yükselmesini sağladığını belirtmiştir. Ancak bu araştırma sonucu verilen ödev türünün tutumlar üzerinde bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

### 5.1.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

İkinci alt amaçta ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ve bu stratejilerin bazı değişkenlere bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bulgulardan çıkan sonuçlar şöyledir:

- Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik uyguladıkları stratejiler dört başlık altında toplanmıştır: Öğrencilerine ödevler konusunda rehber olma durumunda uyguladığı stratejiler, öğrencilere ödev verirken nitelik ve nicelik bakımından dikkate aldığı stratejiler, ödevlerle ilgili velilerle kurduğu iletişime yönelik stratejiler ve ödevlerin kontrol ve değerlendirilmesine yönelik uyguladığı stratejiler. Tablo 33- 34- 35- 36 incelendiğinde öğretmenlerin genel olarak doğru stratejiler izlediğini söylemek mümkündür. Ankette yer alan ifadeleri öğretmenlerin “her zaman” ( $\bar{X} = 4,21- 5,00$ ) ve “genellikle” ( $\bar{X} = 3,40- 4,20$ ) şeklinde yanıtlamış olmaları anket sonuçlarının bu şekilde yorumlanmasına sebep olmaktadır.
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ile cinsiyetleri arasında bayan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıkmıştır. Bu durum, bayan öğretmenlerin ödevlere yönelik daha uygun yaklaşım içerisinde olduğunu göstermektedir.
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ödev uygulamalarına yönelik stratejileri ile branşları arasında sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı farklılık çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ödevlere yönelik daha uygun stratejiler izlemesinin nedeni; branş öğretmenlerine göre öğrencileri daha sık görmeleri ve daha iyi tanımalarından kaynaklanıyor olabilir.
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ödev uygulamalarına yönelik stratejileri ile mesleki kıdemleri arasında kıdem yılı fazla olan

öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıkmıştır. Öğretmenlerin meslek hayatlarında daha tecrübeli olması, ödevlere yönelik uyguladıkları stratejileri olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin ödev uygulamalarına yönelik stratejileri ile mezun oldukları öğretim programı/ okulları arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Bu durum, lisansüstü mezunu olan bir öğretmenle, öğretmen okulu mezunu olan bir öğretmenin uyguladığı ödev stratejilerinin farklılık oluşturmadığını göstermiştir. Dolayısıyla mezun olunan öğretim programı/okul değişkeninden ziyade yukarıda bahsedildiği gibi cinsiyet, branş ve kıdem yılı değişkenlerinin öğretmenlerin tercih ettikleri stratejilerinde daha önemli rol oynadığı görülmektedir.

### 5.1.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Üçüncü alt amaçta ilköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevlerine yönelik stratejileri ve bu stratejilerin bazı değişkenlere bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bulgulardan çıkan sonuçlar şöyledir:

- Velilerin ev ödevlerine yönelik izlediği stratejiler beş başlık altında toplanmıştır: fiziksel şartların hazırlanmasına yönelik stratejiler, çocuklarına rehber olma konusunda uygulanan stratejiler, çocuklarını motive etmeye yönelik stratejiler, öğretmenler ile işbirliğine yönelik stratejiler ve ev ödevlerinin kontrolüne yönelik stratejiler. Tablo 43- 44- 45- 46- 47 incelendiğinde velilerin genel olarak doğru stratejiler izlediğini söylemek mümkündür. Ankette yer alan ifadeleri velilerin “her zaman” ( $\bar{X} = 4,21- 5,00$ ) ve “genellikle” ( $\bar{X} = 3,40- 4,20$ ) şeklinde yanıtlamış olmaları anket sonuçlarının bu şekilde yorumlanmasına sebep olmaktadır.

- İlköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ile sahip oldukları çocuk sayısı arasında anlamlı farklılık çocuk sayısı az olan velilerin lehinedir. Ailedeki çocuk sayısı arttıkça velilerin çocuklarıyla ilgilenmeleri ve gerekli şartların teminin zorlaştığı düşünülürse aslında bu durum beklenen bir sonuçtur.
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ile öğrenim durumları arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Velilerin ilköğretim mezunu ya da lisans mezunu olması çocuklarının ödevlerine karşı uyguladıkları politikalarda bir değişiklik oluşturmamıştır. Hâlbuki eğitim seviyesinin artması velilerin daha uygun stratejiler tercih edeceği düşüncesini doğursa da yapılan bu araştırma bunun tam aksini ortaya koymuştur. Alan yazındaki bazı kaynaklar da bu sonucu desteklemektedir (Demirbulak, 2000: 53-55; Özgüven, 1979, Akt. Kay:2007:61)
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ile meslekleri arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Diğer bir deyişle velilerin çiftçi, doktor, öğretmen ya da esnaf olması ödevlere yönelik stratejilerinde farklılık yaratan bir unsur değildir. Berber (1990) yaptığı araştırmada, babası memur olan öğrencilerin başarıları babası memur olmayan öğrencilerden farklı çıkmadığını ifade etmektedir. Aslında ortaya çıkan bu sonuç velilerin öğrenim durumlarının da etkili bir değişken olmadığını bir bakıma destekler niteliktedir. Sonuçta kişinin öğrenim durumunu mesleğini etkileyen bir unsur olarak düşünmek mümkündür.
- İlköğretim 4. ve 5. sınıf velilerinin ev ödevleri uygulamalarına yönelik stratejileri ile aylık gelirleri arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Dolayısıyla ailenin aylık geliri, meslek ve öğrenim durumu gibi değişkenler velilerin uyguladıkları stratejilerde farklılığa neden

olmamıştır. Özgüven (1979, Akt. Kay,2007:61), gelir seviyesi düşük olan çocukların okul başarıları arasında önemli bir bağlantı bulunamadığını ileri sürmektedir. Aylık geliri daha yüksek olan bir ailenin çocuklarında daha iyi imkânlar sunacağı doğrudur. Ancak bu durum velilerin çocuklarının eğitim hayatında daha uygun yaklaşım içerisinde olduklarını göstermeyebilir.

#### 5.1.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Dördüncü alt amaçta öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelenmiştir. Görüşme formunda yer alan ilgili sorular (1. 2. ve 5. sorular) üç grup için de birbirine paralel niteliktedir.

Öğrencilerin görüşme formunun 1. sırasında yer alan “*Size göre, ev ödevleri gerekli midir? Ödevlerin öğrencilere neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğrencilerin büyük çoğunluğu ev ödevlerinin gerekli olduğuna inanmaktadır (f=178) . Öğrenciler; ödevlerin okulda öğrenilenleri pekiştirme, tekrar etme, bilgilerin kalıcılığını sağlama, yeni bilgiler öğrenme, sorumluluk duygusunu geliştirme, ders çalışma alışkanlığı kazandırma gibi pek çok yararına inandıkları gerekçeyi sıralamışlardır. Ortaya çıkan bu durum öğrencilerin tutum ölçeğine vermiş oldukları cevaplar ile paralel niteliktedir. Tutum ölçeğine göre öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının olumlu çıkması ve yapılan görüşmeler neticesinde ödevlerin gerekli olduğunu düşünmesi birbirini destekler niteliktedir.
- Öğrencilerin bir kısmı ise ev ödevlerinin gerekli olmadığını düşünmektedir (f= 23). Ödevlerin çok zaman aldığını, öğrencilerin ödevleri sadece yapmış olmak için yaptıklarını dolayısıyla öğrencilere hiçbir şey kazandırmadığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin görüşme formunun 1. sırasında yer alan “*Sizce, ödevlerin öğrencilere olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkileri nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğretmenler genel olarak ödevlerin öğrenciler üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünmektedir (f=162) . Öğretmenlere göre ev ödevlerinin, okulda verilen bilgilerin pekiştirilmesini sağlaması, öğrencileri araştırmaya sevk etmesi, öğrencilerin sorumluluk duygusunu geliştirmesi ve öğrenilen konuların tekrarını sağlaması gibi pek çok yararı vardır.
- Öğretmenlerin bir kısmı ise ödevlerin öğrencilerde bıkkınlık yarattığını, okuldan soğuttuğunu, çocukların oyun zamanını çaldığını ifade etmişlerdir (f=44). Ancak burada dikkat çeken başka bir durum vardır. Söz konusu olumsuz etkiler ödevlerin çok fazla verildiğinde ortaya çıktığı belirtilmiştir. O halde, ödevler uygun nitelik ve nicelikte verildiğinde bu durum ortaya çıkmayacaktır.

Velilerin görüşme formunun 1. sırasında yer alan “*Ödevlerin çocuklarınıza olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkiler nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Görüşmelerden ortaya çıkan sonuca göre veliler de öğrenciler ve öğretmenler gibi ev ödevlerinin olumlu taraflarının olumsuz taraflarından çok daha fazla olduğuna inanmaktadır (f=129). Veliler en çok ödevlerin sorumluluk bilincini geliştirdiği, okulda öğrenilenlerin pekiştirilmesini ve bilgilerin kalıcı olmasını sağladığı yönünde hem fikir olmuşlardır.



- Veliler de tıpkı öğretmenler gibi ödevlerin miktarının fazla olması durumunda ev ödevlerinin çocuklar açısından olumsuz sonuçlar doğuracağını belirtmişlerdir (f=31). Fazla verilen ev ödevlerinin çocuklarda bıkkınlık yarattığını, stres ve öfkeye neden olduğunu, çocukların kendilerine ayıracakları zamanı ortadan kaldırdığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin 1. soruya vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, cevapların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Her üç grupta genel olarak ödevlerin öğrenciler açısından yararlı olduğuna inanılmaktadır. Öğrenciler, öğretmenler ve veliler ödevlerin yararlı olduğu hususunda belirttikler gerekçeler de birbirine çok yakındır. Gruplar, ödevlerin öğrenilenleri tekrar etme, sorumluluk duygusunu geliştirme, ders çalışma alışkanlıkları kazandırma gibi birçok yararı konusunda ortak fikir belirtmişlerdir. Ödevlerin olumsuz tarafları üç grup için de aynı sebebe bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Gruplar, ödev miktarının ve niteliğinin öğrenci seviyesine uygun olması gerektiğini düşünmektedir.

Öğrencilerin görüşme formunun 2. sırada yer alan “*Ödevlerle ilgili genel olarak yaşadığınız sıkıntılar nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğrencilerin ödevler konusunda yaşadıkları en büyük sıkıntı ev ödevlerin zaman zaman seviyelerinin üzerinde olması ya da çok fazla miktarda verilmesidir (f=88). Araştırma ödevleri de kaynak sıkıntısı, evde internet bağlantısının olmayışı gibi nedenlerle öğrenciler için zorluk yaşadıkları bir durum olmuştur (f= 23).
- Öğrencilerin çok az bir kısmı ise ödevler konusunda sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir (f= 15).

Öğretmenlerin görüşme formunun 2. sırasında yer alan “*Ödevlerle ilgili sıklıkla karşılaştığınız sorunlar veya zorluklar nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğretmenler, öğrencilerin ödevleri amacına uygun yapmaması, ödev kontrollerinin çok zaman alması, öğrencilerin ödevleri konusunda yeteri kadar sorumluluk sahibi olmaması gibi sebeplerden dolayı sıkıntılar yaşamaktadır. Öğretmenler de araştırma ödevleri için öğrencilerin kaynak sıkıntılarının olmasının ödevlerin yapılması aşamasında sorun olduğunu ifade etmişlerdir.

Velilerin görüşme formunun 2. sırasında yer alan “*Size göre çocuklarınız ödevlerini yapmada ne tür sıkıntılar yaşamaktadır?* ” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Veliler çocuklarının en çok araştırma ödevlerinde sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir (f=50). Araştırma ödevleri için yeterli kaynağın (f=25) ve ev de internet bağlantısının olmamasının (f=25) çocuklarını dolayısıyla kendilerini zor duruma soktuğunu belirtmişlerdir. Veliler ve öğrenciler için bu durum en çok sıkıntı yaşanan durumdur. Aynı zamanda öğretmenlerin de bu problemi dile getirmesi soruların içtenlikle cevaplandığını göstermektedir.
- Velilerin bir kısmı ise çocuklarının ödev yapma konusunda hiçbir sıkıntı yaşamadıklarını dile getirmiştir (f=20).

Öğrencilerin görüşme formunun 5. sırasında yer alan “*Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğrencilerin ödevler konusundaki genel olarak ortak görüşleri; öğretmenlerinin çok fazla ödev vermemesi ve ödevlerin seviyelerine uygun olması doğrultusundadır (f=85).
- Öğrenciler sıkıcı ödevler yerine zevkle yapacakları ödevleri tercih ettiklerini ifade etmişlerdir (f=63).
- Öğrencilerin çok az kısmı ise ödevlerin kaldırılması doğrultusunda görüş belirtmişlerdir (f=6).

Öğretmenlerin görüşme formunun 5. sırasında yer alan “*Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Öğretmenler, öğrenciler için ev ödevlerinin yararına kesinlikle inandıklarını ve ödevlerin eğitim- öğretimde kullanılması gereken bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir (f=50). Dolayısıyla ödevlerin yasaklanması gibi haberlerin medyada yer almaması gerektiği ifade etmişlerdir.
- Öğretmenler de öğrenciler gibi verilen ödevlerin bıkırtıcı miktarda olmamasını ve seviyeye uygun ilgi çekici ödevler verilmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır (f=35).
- Öğretmenler ödev kontrollerinin zaman alması sebebiyle sınıf mevcutlarının daha az olmasını önermişlerdir (f=20).
- Bu görüşlerin yanı sıra öğretmenlerin birkaçı ödevlerin tamamen yasaklanması gerektiğini savunmuşlardır (f=5).

Velilerin görüşme formunun 5. sırasında yer alan “*Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplara göre çıkan sonuçlar şu şekildedir:

- Velilerin ödevler konusunda belirttikleri görüşler öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerinden pek farklı değildir. Veliler, ödevlerin çocukları açısından birçok yararı olduğu gerekçesiyle düzenli olarak verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (f=50). Ancak veliler de verilen ödevlerin amacına uygun ve çocukların yapacakları düzeyde olması gerektiğini savunmuşlardır (f=85). Aksi halde ödevleri çocuklarının değil kendilerinin yapmak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.
- Veliler ödevlerin düzenli olarak kontrol edilmesi gerektiğini, aksi halde hiç verilmesinin daha uygun olduğunu belirtmişlerdir (f=32).
- Veliler, tüm okullarda eğitim ve öğretimin tam gün olması durumunda ödevlere gerek kalmayacağını belirtmişlerdir (f=18). Bunun yanı sıra ödevlerin tamamen gereksiz olduğunu düşünen birkaç veli de mevcuttur (f=7).
- Velilerin bir kısmı verilen ödevlerin SBS’ ye yönelik olması gerektiği şeklinde öneriler getirmiştir (f=12).

### **5.1.5 Beşinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar**

Beşinci alt amaç, ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin rolünü belirlemeye yöneliktir. Beşinci alt amaca yönelik bulgulara alan yazın incelemesi ve araştırmada kullanılan ölçekler aracılığıyla ulaşılmıştır. Bulgulardan çıkan sonuçlar şöyledir:

- Öğrencilerin tutum ölçeğine verdikleri yanıtlar, ödevlere yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğunu göstermektedir. Velilerin ankette yer alan ifadelere vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde genel olarak ödevler konusunda doğru stratejiler izlediğini göstermektedir. Dolayısıyla öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının olumlu olmasında velilerin uyguladığı yaklaşımların etkisinin olduğunu söylemek mümkündür. Kathleen, (2001:87) velilerin çocuklarının ödevleriyle ilgilenmelerinin ve uygun stratejiler izlemelerinin öğrencilerin ödevler konusunda olumlu tutum geliştirmesine sebep olduğunu belirtmektedir.
- Görüşmeler sırasında öğrencilere yöneltilen “*Ödevlerinizle ilgili ailenizle yaşadığınız sorunlar nelerdir? Bu konuda ailenizden beklentileriniz nelerdir?*” sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu aileleriyle herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir (f=70). Öğrencilerin genelinin aileleriyle sorun yaşamaması öğrencilerin tutumları üzerinde olumlu bir etki yaratmış olabilir. Diğer öğrenciler ise ailelerinden ödevleriyle ilgilenmelerini, kendilerini geliştirmelerini ve ödevler konusunda çok baskı yapmamalarını beklemektedir.
- Veliler görüşmeler sırasında “*Öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutumlarının oluşmasında ailelerin üzerine düşen görevler nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Görüşme yapılan velilerin sadece 4’ü ailelerin bu konuda hiçbir etkisinin olmadığını savunmuştur. Velilerin çoğunluğu ise ailelerin çocuklarının ödevlere yönelik tutumları üzerinde etkisi olduğunu düşünmektedir (f=234). Veliler, ailelerinin en önemli görevinin çocuklarının ödevleriyle ilgilenmeleri olduğu yönünde yanıt vermişlerdir. Çocuklara ödevlerin kendilerine ait bir sorumluluk olduğunu kavratmak, ödevlerin rahat yapılabileceği fiziksel şartları hazırlamak ve ödevleri düzenli olarak kontrol etmek velilere göre ailelerin sorumlulukları arasındadır. Velilerin önemle üzerinde

durdukları bu hususlar ile alan yazındaki kaynaklar birbirini desteklemektedir. Kaynaklara göre velilerin ödevler konusunda birtakım sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukların yerine getirilmesi çocukların ödevlere bakış açısında olumlu etki yaratmaktadır (Barnes, 2001:25-29; Bempechat, 2000:190-194; Carr, 1999; Duygulu, 2008; Hong ve Lee, 2003:234-245; Jayanthi ve diğerleri 1997:4-7; McEwan, 1998:3032; Schumm, 2003:3-12).

- “*Öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutumlarının oluşmasında ailelerin üzerine düşen görevler nelerdir?*” sorusu öğretmenlere de yöneltilmiştir. Öğretmenler velilerin öncelikle sınıf öğretmenleriyle iletişim halinde olmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlere göre; velilerin ödevleri kendi sorumlulukları gibi görmemeleri ve ödevleri düzenli olarak kontrol etmeleri velilerin sorumlulukları arasındadır. Dolayısıyla öğretmenler velilerin bu konuda belirli görevler yerine getirmesi konusunda hem fikirdir.
- Sonuç olarak, anketlerden ve görüşmelerden elden edilen bulgular ile alan yazındaki mevcut kaynaklar neticesinde velilerin öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarında önemli rol oynadığını söylemek mümkündür. Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında velilerin önemli görevleri; çocuklarının ödevleriyle ilgilenmek, gerekli fiziksel şartları sağlamak, ödevleri kendi sorumlulukları gibi görmek yerine sadece rehber olmak, öğretmenlerle işbirliği halinde olmak ve ödevler konusunda fazla baskıcı tavır sergilememektir.

#### **5.1.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Sonuçlar**

Altıncı alt amaç, ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin rolünü belirlemeye yöneliktir.

Altıncı alt amaca yönelik bulgulara, alan yazın incelemesi ve araştırmada kullanılan ölçekler doğrultusunda ulaşılmıştır. Bulgulardan çıkan sonuçlar şöyledir:

- Öğrencilerin tutum ölçeğine verdikleri yanıtlar, ödevlere yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin ankette yer alan ifadelere vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde genel olarak ödevler konusunda doğru stratejiler izlediğini göstermektedir. Dolayısıyla öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarının olumlu olmasında öğretmenlerin uyguladığı yaklaşımların etkisinin olduğu söylenebilir. Alan yazındaki kaynaklar öğretmenlerin ödevler konusunda uygun stratejiler izlemesinin öğrencilerin ödevlere yönelik olumlu tutum geliştirmesine sebep olduğunu belirtmektedir (Carr, 1999; Duygulu, 2007; Paulu ve Darby, 1998:71; Över, 2002; Salk, 2009; Sullivan ve Sequera, 1995:346-349; Vatter, 1992:292-294).
- Görüşmeler sırasında öğrencilere “*Ev ödevleri ilgili öğretmenlerinizin uygulamalarında sizi memnun etmeyen durumlar nelerdir? Bu konuda öğretmenlerinizden beklentileriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin genel olarak memnun olmadıkları durum, öğretmenleri tarafından ödevlerin fazla veriliyor olmasıdır. Ancak ankete vermiş oldukları yanıtlara göre % 60,8’i ev ödevlerinin en fazla 2 saat zamanlarını aldığını belirtmiştir. Sadece bir kısmı bu durumdan şikâyetçidir (% 22,9). Öğrenciler ödevlerin zor olmasından (f=27) ve bazen kontrol edilmemesinden (f=22) şikâyetçi olduklarını ifade etmişlerdir. Bir kısmı ise öğretmenlerinin ara sıra ödev vermeyişinden memnun değildirler (f=13). Ortaya çıkan bu tablo öğrencilerin ödevlere yönelik tutumlarını olumsuz olarak etkileyecek boyutta olmadığını göstermektedir. Kaynaklara göre ödevlerin bir ceza yöntemi olarak kullanılması, ödevlerini yapamayanlara eleştirici ifadelerin kullanılması ve öğrencileri bıktırarak kadar ödevler verilmesi ödevlere yönelik tutumları olumsuz etkileyen durumlardır (Hallam, 2004:27-29; Paulu ve Darby, 1998:72; Vatter, 1992:292-294). Öğrencilerin öğretmenlerinin

bu şekilde davrandıklarına dair görüşleri söz konusu olmamıştır. Dolayısıyla öğrencilerin tutumlarının yüksek olmasında öğretmenlerinin yanlış uygulamalar tercih etmemelerinin etkisi büyüktür.

- Velilere görüşmeler sırasında “*Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, öğretmenler bu konuda neler yapmalıdır?*” sorusu yöneltilmiştir. Velilere göre öğretmenler öncelikle öğrencilere ödevin amacını ve önemini kavratmalıdır. Çocukların kendilerini ifade edebilecekleri ödevler verilmeli ve ödev kontrolleri ihmal edilmemelidir. Veliler de öğrenciler gibi ödevlerin çok fazla verilmemesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Velilerin bir kısmı ise ödev yönteminin hiç tercih edilmemesinden yanadır (f=9) .
- Öğretmenlere de görüşmeler sırasında “*Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin üzerine düşen görevler nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlere göre ödev kontrolleri asla ihmal edilmemeli ve çok fazla ödev verilmemelidir. Bunların yanı sıra öğretmenler öğrenciler ve velilerin görüşlerine benzer olarak öğrencilerin seviyesine göre ödev verilmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır.
- Sonuç olarak, anketlerden ve görüşmelerden elden edilen bulgular ile alan yazındaki mevcut kaynaklar neticesinde öğretmenlerin öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarında önemli rol oynadığını söylemek mümkündür. Öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve kaynaklara göre öğretmenlerin en önemli görevleri ödevlerin amacını ve önemini öğrencilere kavratmak, öğrencilerin yapabileceği ölçüde ödev vermek, öğrencilerin zevkle yapacakları ödevleri tercih etmek ve ödevleri düzenli kontrol etmektir.



## 5.2. Öneriler

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara dayalı olarak, ev ödevleriyle ilgili araştırmaya, araştırmacılara ve araştırmacının kendi tecrübelerine yönelik öneriler getirilmiştir.

### 5.2.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler

- İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumları olumludur. Öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmemeleri için öğretmenler ve veliler üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir. Araştırma bulgularına göre veliler, öğretmenler ve öğrenciler bu konuda hemfikirdir. Veliler; Çocuklarının ödevleriyle ilgilenmeli ve sadece yol gösterici olmalı., bu konuda kendini geliştirmeli, çocuğunun ödevlerinden başka uğraşlarla ilgilenmesine fırsat vermeli, öğretmeniyle işbirliği halinde olmalı, çocuğuna güvendiğini hissettirmeli. Öğretmenler; öğrencilerin yapabileceği miktarda ve seviyeye uygun ödev vermelidir, ezbere dayalı olmayan alternatifli ödevler tercih etmelidir, ödev kontrollerini ihmal etmemeli ve ödevlerini yapanlar ödüllendirilmelidir, ödevin amacını ve önemini öğrencilere anlatmalıdır.
- Hem kız öğrencilerin hem de erkek öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları olumludur. Öğretmenler, kız öğrencilerin ödevlerine daha olumlu yaklaştıkları ön yargısına varmamalıdır.
- Öğretmenlere, öğrenciler için daha faydalı olabilecek ödev çeşitleri ile ilgili seminer veya hizmet içi eğitim verilmelidir.
- Araştırmada öğrencilerin günlük olarak ödevde çok fazla zaman ayırmadıkları görülmüştür. Bu durum öğretmenlerin çok fazla ödev vermediğini ya da çok fazla ödev veriyorsa bile öğrencilerin

yapmadığını göstermektedir. Öğrencilerin tutumlarının olumlu olmasına bu durum sebep olmuş olabilir. Dolayısıyla öğretmenler öğrencilerin yapamayacakları kadar ödev vermemelidir.

- Sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerine yönelik uyguladıkları stratejiler branş öğretmenlerine göre daha iyidir. Dolayısıyla branş öğretmenleri bu konuda sınıf öğretmenleri ile fikir alışverişinde bulunabilirler.
- Mesleklerinde daha tecrübeli olan öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik uyguladıkları stratejiler kıdem yılı daha az olan öğretmenlere göre daha iyidir. Kıdem yılı az daha az olan öğretmenler kıdem yılı fazla olan öğretmenlerle fikir alışverişinde bulunabilirler.
- Öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin ödevler konusunda sıkıntı yaşadıkları ortak nokta araştırma ödevleri ve bu ödevler için gereken kaynak gereksinimidir. Bunun için okullarda öğrencilerin rahatlıkla ulaşabilecekleri kütüphane ortamı ve bilgisayar odaları oluşturulmalıdır. Bu konuda milli eğitim yetkilileri, okul idarecileri, öğretmenler ve veliler işbirliği halinde çalışmalıdır.

### 5.2.2 Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Farklı sınıf seviyesindeki öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumları belirlenebilir.
- Bu araştırma ilköğretimde tüm dersleri dikkate alarak öğrenci tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Her ders için ayrı ayrı öğrencilerin tutumları belirlenip daha kapsamlı bir çalışma yapılabilir.

- Sınıf seviyeleri arasında çok fark olan iki grup örnekleme alınabilir. Örneğin ortaöğretim öğrencileri ile ilköğretim öğrencileri arasındaki ödevlere yönelik tutumlar karşılaştırılabilir.
- Öğrencilerin farklı kişisel özellikleri (düzenli olma, bir işi zamanında yapma, mükemmeliyetçi olma) belirlenip öğrenci tutumları arasındaki ilişki incelenebilir.
- Öğrencilerin sosyo – ekonomik durumlarını tespit etmeyi amaçlayan bir ölçek geliştirilip, öğrencilerin ödevlere yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenebilir.
- Örneklem sayısı birkaç öğrenciyle sınırlandırılıp bu öğrencilerin velilerinin ve öğretmenlerinin ödevlere yönelik uyguladıkları stratejiler gözlemlenebilir. Bu şekilde velilerin ve ailelerin öğrenci tutumları üzerindeki rolü daha ayrıntılı olarak incelenebilir.
- Bu zamana kadar yapılmış çalışmalar genel olarak ödevlerin akademik başarıya olan etkisi üzerinedir. Araştırmacılar ödevlerin sosyal becerilere olan etkisini inceleyebilir.
- Geleneksel ödev türleri ile aktif öğrenmeye uygun ödev türlerinin akademik başarı üzerindeki etkisi deneysel bir çalışma ile karşılaştırılabilir.
- Bireysel yapılan ödev türleri ile grupta yapılan ödev türlerinin öğrencinin akademik başarısı, sosyal becerileri ve tutumları üzerindeki etkisi deneysel bir çalışma ile karşılaştırılabilir.

- Öğretmenlerin ödev yöntemi ile öğrencilerine hangi becerileri kazandırdığı araştırılabilir. Dolayısıyla ödevlerin eğitim sistemi içerisindeki yeri daha iyi belirlenebilir.

## KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. (2002). Ev Ödevlerinin Yasaklanması Kararının Düşündürdükleri, <http://e-kutuphane.egitimsen.org.tr/pdf/2981.pdf> (Web Adresinden Mart 2009 Tarihinde İndirilmiştir).
- Akıngüç, Ö. F. (2002). Sorumluluk Bilinci Ödevle Gelişir Mi? <http://www.milliyet.com.tr/2002/10/06/guncel/gun08.html> (Web Adresinden Temmuz 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Albayrak, M. , Yıldız, A. , Berber, K.ve Büyükkasap, E. (2004). İlköğretimde Ders Dışı Etkinlikler ve Bunlarla İlgili Öğrenci Davranışları Hakkında Velilerin Görüşleri, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Cilt 12, No:1, s.13- 18.
- Arıkan, D. ve Altun, E. (2007). Sınıf ve Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Çevrimiçi Ödev Sitelerini Kullanımına Yönelik Bir Araştırma, <http://ilkogretim-online.org.tr>, (Web Adresinden Temmuz 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Aslan, F. G. (1994). İlkokul Öğrencilerinin Başarı ve Başarısızlıklarında Aile Faktörü, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslanargun, E. , Avcı, H. , Avcu, A. , Dönmez, S. A. , İpek, K. , ve Nair, E. (2004), **Velilerin Okula Yönelik İlgi Yetersizliklerinin Sebepleri**, Bilecik: Pazaryeri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Yayınları.
- Aytuna, H. A. (1998). **Orta Dereceli Okullarda Öğretmenlik ve Problemleri**, Ankara: MEB Yayınları.
- Babadoğan, C. (1990). Ev Ödevlerinin Eğitim Programları İçindeki Yeri, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**. 23 (2).

- Baki, A. ve Birgin, O. (2004). Alternatif Değerlendirme Aracı Olarak Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası Uygulamasından Yansımalar: Bir Özel Durum Çalışması, **The Turkish Online Journal of Educational Technology** - TOJET ISSN: 1303-6521 Volume 3, Issue 3, Article 11
- Barnes, S. (2001). Ladder to Learning or Stairway to Stres: A Study of Grade Homework Practices, **Unpublished Master Thesis**, Prince Edward University.
- Başaran, S. ve Koç, F. (2001). **Ailenin Çocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları ve Katılımın Sağlanabilmesi için Alternatif Bir Model**, EARGED, Ankara.
- Bayrakçı, Ö. , (2007). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersindeki Araştırma Ödevlerinin (Etkinlik, Performans Ve Proje) Öğrencilerin Sosyalleşmesine Katkısı” **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- Baumgartner, D. , Bryan, T., Donahue, M. ve Nelson, C. (1993). Thanks For Asking: Parent Comments About Homework, Tests, And Grades, **Exceptionality**, 4(3), 177-185.
- Bempechat, J. (2000). Gettinrr Ou. Kids Back On Track: Educatine Children for the Future, <http://ericae.net/ericdc/ED442573.htm> (Web Adresinden Aralık 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Bempechat, J. (2004). The Motivational Benefits Of Homework: A Social-Cognitive Perspective, **Theory Into Practice** Volume 43, Number 3, Summer 2004, pp. 189–196.

- Bennett, S. ve Kalish, N. (2007). **The Case Against Homework: How Homework Is Hurting Our Children and What We Can Do About It**, Three Rivers Press; Reprint Edition.
- Betts, R. J. (1997) . The Role of Homework in Improving School Quality, Department of Economics University of California, San Diego La Jolla, **ftp://weber.ucsd.edu/pub/jbetts/Papers/hw0297.pdf** (Web Adresinden Ağustos 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Bilgin, M. (1990). Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ve Aile İşbirliği ve Sorunları, **Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi**, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Binbaşıoğlu, C. (1994a). **Okullarda Öğretim Sorunları**, Ankara: Eğit-Der Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (1994b). **Okulda Öğretim Bilgisi**. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Brender, J. R. (1996). Effects of homework completion on test scores in introductory Spanish courses, **ERIC Document Reproduction Service No. ED 395 452**.
- Büyüköztürk, Ş. (2003). **Veri Analizi El Kitabı**, 2. Baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Can, A. (2009). Ödev ÇıkmaZı, **www.makaleci.com/gunluk-hayat/ogrenci-ve-odev-cikmazi-855.html - 43k** (Web Adresinden Aralık 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Carr, M. (1999). Educational Consultant, LDAT Conference, **www.ldanatl.org/pdf/homework\_strategies.pdf-** (Web Adresinden Nisan 2009 Tarihinde Alınmıştır).

- Coldway, D. (2007). Eğitimde aile katılımı yararları, engeller ve okulun rolü [www.pdrceyiz.biz/egitimde-aile-katilimi-yararlari-engeller-okulunrolu-t5190.html](http://www.pdrceyiz.biz/egitimde-aile-katilimi-yararlari-engeller-okulunrolu-t5190.html) - 81k - (Web Adresinden Temmuz 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Cool, V.A. ve Keith T.Z. (1991). Testing a Model of School Learning: Direct and Indirect Effects on Academic Achievement. **Contemporary Educational Psychology**, 16, 28-44.
- Cooper H. , Lindsay J.J, Nye B. ve Greathouse S. (1998). Relationships Among Attitudes About Homework, Amount Of Homework Assigned And Completed, And Student Achievement. **Journal Of Educational Psychology**, Vol. 90, No. 1:70-83.
- Cooper, H. (2001). Homework for All-In Moderation, **Educational Leadership**. 58 (7), 34-45.
- Cooper, H. (2006). **The Battle Over Homework: Common Ground For Administrators, Teacher, And Parents. Third Edition.** Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Corno, L. (1996). Homework is a Complicated Thing. **Educational Researcher** 8, 27-30.
- Corno, L. (2000). Looking at Homework Differently, **The Elementary School Journal**, Vol. 100, No. 5.
- Çetinkaya, A. (1992). Adana İli Merkez Orta Okullarında Ev Ödevlerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlar, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.



- Çağlayan, A. (2002) . **Anne, Baba ve Eğitimcilere Aspirin Öğütler**, İstanbul: Bilge Yayıncılık.
- Demirbulak, D. (2000). Veli Öğretmen Görüşleri İle İlgili Bir Çalışma, **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı146, s.53-55.
- Demirel, M. (1989). İlkokul Beşinci Sınıf Yabancı Dil Öğretiminde Ev Ödevi Olarak Verilen Alıştırmaların Öğrencilerin Erişisine Etkisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- Demirel, Ö. (2002) . Sorumluluk bilinci ödevle gelişir mi?  
<http://www.milliyet.com.tr /2002/10/06/guncel/gun08.html>  
(Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır)
- Dinçer, Ç. , ve Ulutaş, İ. (2003). Öğretmenler ve Anne Babalar Ev Ödevlerine Nasıl Yardımcı Olabilirler? ,  
<http://www.egitim.com/aile/0651/0651.ortak/0651.1234.annebabaogretmenodev.asp?BID=06&MenuNo=0> (Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Doğan, E. (1995). Ankara Merkez İlçelerindeki İlköğretim Okullarında Okul Aile İletişim Engelleri (Keçiören Örneği), **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Duygulu, S. (2009). Okula Giden Çocukların Korkusu; Ev Ödevi,  
[www.aneyiz.biz/haber/haberdtl.php?hid](http://www.aneyiz.biz/haber/haberdtl.php?hid) (Web Adresinden Mart 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Eichberg, C. Green, M. Sullivan, P. (1999). Homework Conflicts, Skirmishes, And Wars, **Contemporary Pediatrics** 16(9):54–73.

Elliott, A. R. ( 2003). The Influence Of Conative And Related Factors On The Academic Performance Of Students At Two Foreign-Based United States Department Of Defense Education Activity Schools, **Unpublished Doctoral Dissettation**, Walden University.

El-Shar'a I. ve Abed O. (2008). Students' Attitudes toward Homework in Amman City Schools, **An-Najah University Journal for Research - Humanities (B)** ISSN: 1727–8449 Volume 22 , Issue 3 , Pages: 0701-0731.

Epstein, J. , Simon, B.S. ve Salinas, K.C. , (1997). Involving Parents in Homework in the Middle Grades, **Research Bulletin No. 18**, Baltimore, MD: Johns Hopkins University, Center for Evaluation, Development and Research.

Eskişehir Sonuç Bildirisi , (2005), Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu İlköğretim 1- 5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı, <http://ilkogretim-online.org.tr>. (Web Adresinden Kasım 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Erözkan, A. (2007). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, İstanbul: Lisans Yayıncılık.

Ev Ödevlerinin Yararı Yok, **Sabah Gazetesi**, 02.02.2008.

Fairbanks, E. K, Clark M. ve Barry J. (2005). Developing a Comprehensive Homework Policy” [www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail?accno=EJ693935](http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail?accno=EJ693935) - 30k (Web Adresinden Ekim 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Foyle, H. C. ve Bailey, G. D. (1985). Homework in the Classroom: Can It Make a Difference in Student Achievement? ,  
[http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content\\_storage\\_01/0000019b/80/30/3f/aa.pdf](http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/30/3f/aa.pdf) (Web Adresinden Ekim 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Gelen, İ. (2007). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, İstanbul: Lisans Yayıncılık.

Gill, B. P. , Schlossman, Steven. L , (1999). History Of Homework , **San Francisco Chronicle** (December 19, 1999),  
[www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?file=/examiner/archive/1999/12/19/NEŞWS4357.dtl](http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?file=/examiner/archive/1999/12/19/NEŞWS4357.dtl) - 77k - (Web Adresinden Ağustos 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Gill, B. P. ve Schlossman, S. L. (2000). The Lost Cause of Homework Reform, **American Journal of Education**, 109, 27–62.

Gordon, T. (1993). **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**, Çev. Emel Aksay, Birsen Özkan İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.

Gün, H. (1995). Eğitim Öğretimde Program-Öğretmen-Ödev Üçlüsü, **Çağdaş Eğitim Dergisi**. Eylül, 41–43.

Gür, H. (2002). Ev Ödevi Yapma Stillerinin Akademik Başarıya Etkisi, Ulusal Fen Bilimleri Ve Matematik Eğitimi Kongresi, 16–18 Eylül 2002 Odtü Kültür Ve Kongre Merkezi, Ankara, <http://www.odevlistesi.com/empty-t6108.0.htm> (Web Adresinden Ağustos 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Gürlevik, G. (2006). Ortaöğretim Matematik Derslerinde Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri (Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği)” **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı.

- Güvençer, M. (2002), Sorumluluk bilinci ödevle gelişir mi? , <http://www.milliyet.com.tr/2002/10/06/guncel/gun08.html> (Web Adresinden Ekim 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Hallam, S. (2004). Current Findings - Homework: The Evidence, **British Educational Research Association Research Intelligence**, 89, 27- 29.
- Halis İ. (2001) , **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme** Ankara: Nobel Yayınları.
- Hill, T. A. , (1992). Homework: How Effective ? How Much To Assign ? The Need For Clear Policies. **OSSC Bulletin 36, 1, 1-41.**
- Hizmetçi, S. (2007). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Ödev Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- Hollingsworth P. M. ve Hoover H. H. (1999). **İlköğretimde Öğretim Yöntemleri**, Çev. Tanju Gürkan vd. A. Ü. Rektörlüğü Yayınları.
- Hong, E. (1998). Homework Style, Homework Environment, And Academic Achievement, **Journal of Research in Rural Education**, 21(2).
- Hong, E. ve Lee, K. (2003). Parental Awareness Of Their Children's Homework Motivation and Preference and Its Relationship to Achievement, **International Journal of Adolescence and Youth**, 11, 231–249.
- İflazoğlu, A. ve Hizmetçi, S. (2006). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma Örneği, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi. Ankara 2. 427–433.

İlköğretim Yönetmeliği, Resmi Gazete, 1976, Sayı: 15759 , [www.resmi-gazete.org](http://www.resmi-gazete.org)  
(Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).

İlköğretim Yönetmeliği, Resmi Gazete, 2003, Sayı: 25212 , [www.resmi-gazete.org](http://www.resmi-gazete.org)  
(Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).

İlköğretim Yönetmeliği, Resmi Gazete, 2007, Sayı: 16251, [www.resmi-gazete.org](http://www.resmi-gazete.org)  
(Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).

İnceoğlu, M. (2004). **Tutum, Algı, İletişim**, Ankara: Elips Kitap.

Jayanthi, M. Bursuck, W. Epstein, M H. ve Polloway, E. (1997). Strategies for Successful Homework. **Teaching Exceptional Children**, v30 n1 p4-7.

Kağıtçıbaşı, Ç.(1992). **İnsan ve İnsanlar**, İstanbul: Evrim Basım.

Kapıkıran, Ş. ve Kıran, H. (1999). Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi, **Pamukkale Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı:5.

Kaplan, B. (2006). İlköğretim 6. Sınıf “Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik” Ünitesinde Ev Ödevi Verilmesinin Öğrenci Başarısına Ve Kavram Öğrenmeye Etkisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.

Karasar, N. (2006). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karatepe, C. (2003). Ödevlerin Sınıf Yönetimi Üzerindeki Etkileri, [http://www.egitirim.inonu.edu.tr/Canan\\_SYodevler.htm](http://www.egitirim.inonu.edu.tr/Canan_SYodevler.htm)  
(Web Adresinden Kasım 2008 Tarihinde Alınmıştır).

- Kathleen V. (2001). Parental Involvement in Homework, **Educational Psychologist**, Volume 36, Issue 3 .
- Kay, O. (2007). İlköğretim Matematik Öğretim Programının Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- Kohn, A. (2006). **The Homework Myth: Why Our Kids Get Too Much of a Bad Thing**, Da Capo Press.
- Köse, Z. (2003). Ev Ödevi Yapmakla Ders Çalışma Bitmez, <http://www.zaman.com.tr/2003.03.05/egitim/h4.html>, (Web Adresinden Ekim 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Kralovec, E. ve Buell, J. (2001). End Homework Now, **Educational Leadership**. 58 (7), 39-42.
- Kralovec, E. ve Buell, J. (2000). **The end of homework**. Boston, MA: Beacon Press.
- Küçükahmet, L. (2002). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Macbeth, A. (2003). Homework In Europe: A Discussion Paper Prepared For The European Parents' Association. Unpublished Paper.
- McEWAN, E. (1998). **Ödevimi Köpekler Kaptı, Çocuğunuzun Ödev Sorunlarıyla Başa Çıkmanızın Yolları, Ana Babalara Pratik Öneriler**, Ankara: Hyb Yayıncılık, Çeviren; Şerife Küçükakal.

Mcmullen, S. (2007). The Impact of Homework Time on Academic Achievement, The University of North Carolina at Chapel Hill <http://www.learndoearn.org/For-Educators> (Web Adresinden Kasım 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Muhlenbruck L., Cooper H., Nye B., Lindsay J.J. (1999), Homework and achievement: Explaining the different strengths of relation at the elementary and secondary school levels, **Social Psychology of Education**, Volume 3, Number 4: 295-317(23)

Oğan, M. (2000). Okul, Okul-Aile Birliği ve Velilerin Eğitim Beklentisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Ankara Üniversites Eğitim Bilimler Enstitüsü.

Oğuzkan, F. (1989). **Orta Dereceli Okullarda ğretim**, Ankara: Emel Matbaacılık.

Oppenheim, A. (1992). **Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement**. New York: Printer Publishers.

O'rourke-Ferrara, C. (1998). Did You Complete All Your Homework Tonight, Dear?, New York: **Elementary and Early Childhood Education Clearinghouse**.

Ortaokul ve Orta ğretim Kurumlarındaki ğrencilerin Ders Dışı Eğitim Ve ğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik, Tebliğler Dergisi, 1989, Sayı:2300 [http://mevzuat.meb.gov.tr/html/20336\\_0.html](http://mevzuat.meb.gov.tr/html/20336_0.html) (Web Adresinden Eylül 2008 Tarihinde Alınmıştır).

Özben, B. (2006). İlköğretim İkinci Kademe ğrencilerinin Fen Bilgisi Dersindeki Başarılarına Ev devi çalışmalarının Etkisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Bölümü, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı.

- Özdaş, A. , Ergün, M. (1997). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**, İstanbul: Kaya Matbaacılık.
- Özgüven, İ.E., 1979, Ana Baba Tutumlarının Öğrenci Başarıları Üzerindeki Etkileri, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, Ankara.
- Paulu N. ve Darby, L. B. (1998) . Helping Your Sudents With Homework: A guide for Teachers,  
[www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail?accno=ED416037](http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail?accno=ED416037) - 30k  
(Web Adresinden Kasım 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Rowell, L. L. ve Hong, E. (2002). The Role Of School Counselors In Homework Intervention, **Professional School Counseling**.
- Salk, L. (1993). **Çocuğun Duygusal Sorunları**, İstanbul: Remzi Kitabevi, 5. Baskı.
- Salk, L. (2009). Neden Bazı Çocuklar Ev Ödevlerinden Hoşlanmaz? ,  
<http://www.ogretmenlersitesi.com/yazi/arsiv/auygur8mcom/06.html>,20  
**09-05-08** (Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Saraçoğlu, M. (2002). Etkin Sınıf Yönetimi, Öğrenci-Öğretmen-Veli Üçgenini Sınıf Yönetimine Etkisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Kütahya: Denizli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Satır, S. (1996). Özel Tevfik Fikret Lisesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarıyla İlgili Anne- Baba Davranışları ve Akademik Başarıyı Artırmaya Yönelik Anne-Baba Eğitim Gereksinmelerinin Belirlenmesi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.



- Schumm, J. S. (2005). **How To Help Your Child With Homework: The Complete Guide To Encouraging Good Study Habits And Ending The Homework Wars**, Minneapolis: Free Spirit Publishing Inc.
- Sgouros, C. Ve Martin, N. (2005). Now I Get It Homework Help Strategies For Volunteers, **TUTOR**, Spring, 1-12.
- Silver, M. (2004). Trends in School Reform. New Horizons for Learning, [www.newhorizons.org/trans/silver2.htm](http://www.newhorizons.org/trans/silver2.htm) (Web Adresinden Ocak 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Simplico, J. S. C. (2005). Homework in the 21st Century: The Antiquated and Ineffectual Implementation of a Time Honored Educational Strategy. **Education** Sayı 1.
- Strauss, V.(2003). Life Support: A History of Homework, <http://www.post-gazette.com/lifestyle/20031106life6.asp>, (Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Sullivan, M. H. ve Sequera, P. V., (1996). The Impact of Purposeful Homework on Learning, **Academic Search Premier. Clearning Hause**. 69 (6), 346–349.
- Swanson, C. B. (2001). How Important is Homework? [http:// eric.ed.gov/archives/homework.html](http://eric.ed.gov/archives/homework.html). (Web Adresinden Şubat 2009 Tarihinde Alınmıştır).
- Tay, B. ve Tay A. B. (2006). Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumun Başarıya Etkisi, [www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006\\_cilt4/sayi\\_1/73-84.pdf](http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006_cilt4/sayi_1/73-84.pdf) - (Web Adresinden Eylül 2008 Tarihinde Alınmıştır).
- Tertemiz, I.N. (1991). Ödevin Başarıya Etkisi, **Eğitim ve Bilim Dergisi**. (81). 33-45.

- Türkoğlu, A. , Karakuş, M. ve İflazoğlu, A. (2007). **İlköğretimde Ödev**, İstanbul: Morpa Yayınları.
- U.S. Department Of Education, Office Of Intergovernmental And Interagency Affairs, Educational Partnerships And Family Involvement Unit, (2003). “Homework Tips For Parents”, Washington, D.C.
- Varış, F. (1985). **Eğitim Bilimine Giriş**, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Vatter, T. (1992). Teaching Mathematics to the At-risk Secondary School Student. **Mathematics Teacher**, (8), 292-294.
- Vural, B. (2004). **Öğrenci Merkezli Eğitim Ve Çoklu Zekâ**, İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Yapıcı, N. (1995). İlkokullarda Öğretmen-Öğrenci Ve Velilerinin Ev Ödevi Konusundaki Görüşlerinin Belirlenmesi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- Yavuzer, H. (1996). **Çocuk Eğitimi El Kitabı**, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yeni İlköğretim Programları 1–5. sınıflar, MEB, 2005, <http://www.ttkb.meb.gov.tr>. (Web Adresinden Eylül 2008 Tarihinde İndirilmiştir).
- Yeşilyurt, S. (2006). Lise Öğrencilerinin Biyoloji Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumları Üzerine Bir Çalışma, **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi** Cilt: (8) Sayı: (1)
- Yıldırım, H. (2008). Ev Ödevi Nedir Ne Değildir? , **Akşam Gazetesi**, (2008, 15 Kasım).

- Yılmaz, H. (2003). **Öğretmenim Lütfen Bu Kitabı Okur Musun?** , Konya: Çizgi Kitabevi
- Yücel, S. A. (2004). Ortaöğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Kimya Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumlarının İncelenmesi, **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 24, s.147- 159.
- Xu, J. ve Corno, L. (2006). Gender, Family Help, and Homework Management Reported by Rural Middle School Students, **Journal of Research in Rural Education**, 21(2).
- Zentall, S. S.ve Goldstein, S. (1999). **Seven steps to homework success: A family guide for solving common homework problems** . US: Specialty Pres, Inc.
- Zisow, M. (2002). Do I Have to do My Homework? **Learning & Leading with Technology** Number: 5.

**EKLER:****EK 1:** İzin Yazısı**EK 2:** Öğrenci Tutum Ölçeği**EK 3:** Öğretmen Anket Formu**EK 4:** Veli Anket Formu**EK 5:** Öğrenci Görüşme Formu**EK 6:** Öğretmen Görüşme Formu**EK 7:** Veli Görüşme Formu

T.C  
ADANA VALİLİĞİ  
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.04.MEM.4.01.00.05 /280  
Konu : Tez Çalışması


05/02/2008

VALİLİK MAKAMINA  
ADANA


M. Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sabahat ÖCAL' ın danışmanı Yrd.Doç.Dr. Bayram ÖZER' in yönetiminde hazırlamakta olduğu "İlköğretim 4 ve 5 Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin ve Öğretmenlerin Rolü" konulu Tez Çalışmasını ekli listede belirtilen okullarda yapmak isteğine dair Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 15/12/2008 tarih ve 1072 sayılı yazısı ilişikte sunulmuştur.

Adı geçen kişinin "Bakanlığımıza Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi" ne istinaden ekli listede belirtilen okullarda, Okul Müdürlüklerinin denetiminde eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

  
Abdulfatih BÜYÜKFIRAT  
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR  
31./12/2008

  
Erdem KIYAK  
Vali a.  
Vali Yardımcısı

31/12/2008 VHKİ  
31/12/2008 VHKİ  
31/12/2008 ŞB.MD.

B.KILINÇEKER  
H.Y.TURHAN  
H.KARAN

## EK 2

## ÖĞRENCİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Aşağıda "Kişisel Bilgiler" ve "Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci Görüşleri" olmak üzere iki bölümden oluşan sorular vardır. Kişisel bilgiler kısmını eksiksiz olarak doldurduktan sonra ev ödevlerine ilişkin düşüncelerinizi belirlemeyi amaçlayan ikinci bölüme geçiniz. Her bir cümleyi dikkatlice okuyunuz. Cümlelere ne derece katıldığınızı belirlemek için cümlelerin sağındaki seçeneklerden size en uygun olan yalnız bir tanesine (X) işareti koyarak işaretleyiniz. Cümlelerden hiçbirini cevapsız bırakmayınız. Araştırmaya olan katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER

Yüksek Lisans Öğrencisi (Sınıf Öğretmeni) Sabahat ÖCAL

## KİŞİLER BİLGİLER

Okulunuzun Adı:.....

Sınıfınız: ( ) 4 ( ) 5

Cinsiyetiniz: ( ) Kız ( ) Erkek

Ev ödevleri ortalama günde kaç saatinizi alıyor?

( ) 1 saatten az ( ) 2 saatle 3 saat arası

( ) 1 saatle 2 saat arası ( ) 3 saat ve üzeri

Öğretmenleriniz en çok hangi tür ödevler veriyor?( Birden fazla işaretlemeyiniz.)


( ) Araştırma- İnceleme ( ) Okuma - Anlatma ( ) Kitaplardan alıştırma çözme


( ) Deney Yapma ( ) Ezberleme ( ) Çalışma kâğıtlarından alıştırma çözme

( ) Yazı Yazma ( ) Kesip Yapıştırma ( ) Sunum Yapma

( ) Drama veya gösteri hazırlama

Yukarıda belirtilen ödev türlerinden en çok hangisini severek yapıyorsunuz?.....

 <p>EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ</p>	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Ödevlerimi seyerek ve isteyerek yaparım.					
2. Ödevlerin derslerimdeki başarıyı arttırdığını düşünüyorum.					
3. Ödevlerimi yaparken çok sıkılırım.					
4. Ödevlerimi yaparken elimden gelenin en iyisini yapmayı isterim.					
5. Ödevlerimi zorunlu olduğu için yaparım.					
6. Ödevler, derslerimi daha çok sevmemi sağlıyor.					
7. Ödevler olmasaydı okulu daha çok severdim.					
8. Ödevlerin gereksiz olduğunu düşünüyorum.					
9. Ödevlerimi düzenli yapmayı severim					
10. Ödevlerimi yaparken sinirli ve gergin oluyorum.					
11. Ödevlerin benim için çok önemli olduğuna inanıyorum.					
12. Ödev yapmaktan zevk almam.					
13. Ödevleri öğrendiklerimi tekrar etmemi sağladığı için yararlı buluyorum.					
14. Ödevlerin sorumluluk duygumu arttırdığını düşünüyorum.					
15. Ödevler, okulu sıkıcı hale getiriyor.					
16. Ödevler bana zamanı daha iyi kullanabilmeyi öğretiyor.					
17. Ödev yapmak için oturduğumda uykum gelir.					
18. Ödevler sayesinde düzenli ve planlı ders çalışma alışkanlığı kazanıyorum.					
19. Ödevlerimi isteyerek yapmam.					
20. Ödevler, derslerime daha hazırlıklı olmamı sağlıyor.					
21. Ödevler benim için zorla yaptığım bir iş olmuştur.					
22. Ödevlerimi bitirmeden televizyon seyretmem.					
23. Ödevlerin bana faydası olmadığını düşünüyorum.					
24. Ödevlerimin ne olduğunu sürekli unuturum.					
25. Ödevlerimi genellikle en son zamanda yaparım.					
26. Evde zamanımın çoğunu ödevlerime ayırmayı isterim.					

 <p>EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ</p>	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
27. Ödevlerimi yaparken kendimi çok mutsuz hissedirim.					
28. Ödevler, okulu daha zevkli hale getiriyor.					
29. Ödev yapmak bana göre zaman kaybıdır.					
30. Ödev yapma konusunda kendime güvenmem.					
31. Ödevlerim fazla olsa da bitirmeye gayret gösteririm.					
32. Ödevlerimi öğretmenlerimden korktuğum için yaparım.					
33. Ödevler, eksikliklerimi görmeme yardımcı oluyor.					
34. Ödevlerimi yaparken zaman geçmek bilmez.					



## EK 3

## ÖĞRETMEN ANKET FORMU

Değerli Meslektaşım,

Bu anket, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Programında yürütülen, "İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Ve Öğretmenlerin Rolü" başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili araştırma için hazırlanmıştır.

Anket "Kişisel Bilgiler" ve "Ailelerin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşleri" olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ankette bulunan ifadelerde size uygun olan seçeneğe (X) işareti koymanız yeterli olacaktır. Ankete vereceğiniz cevaplar bilimsel araştırmanın verilerini oluşturacaktır. Lütfen size uygun olan seçeneklerden yalnızca birini seçiniz. Ayrıca hiçbir ifadeyi yanıtızsız bırakmayınız.

Aşağıdaki sorulara ne kadar samimi ve dikkatli cevaplar verirseniz araştırmamızın geçerliliği ve güvenilirliği o kadar artacaktır. Araştırmaya olan katkılarınız ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER

Yüksek Lisans Öğrencisi (Sınıf Öğretmeni) Sabahat ÖCAL

## KİŞİSEL BİLGİLER

Görev Yaptığınız Okulun Adı:.....

Okuttuğunuz Sınıf: ( ) 4 ( ) 5 ( ) 4 ve 5 (Branş öğretmenleri için)

Cinsiyetiniz: ( ) Bayan ( ) Erkek

Branşınız:.....

Mesleğinizde kaçınıcı yılınız?

( ) 0-5 ( ) 6-10 ( ) 11-15 ( ) 16-20 ( ) 21 ve üzeri

Mezun olduğunuz okul/öğretim programı:

( ) Öğretmen Okulu

( ) Lisans (4 Yıllık Eğitim Fakültesi)

( ) Eğitim enstitüsü ön lisans

( ) Lisans (Eğitim Fakültesi Harici)

( ) Eğitim yüksek okulu

( ) Lisans Üstü (Yüksek Lisans, Doktora)

<p style="text-align: center;"><b>ÖĞRETMENLERİN ÖDEV UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ</b></p> <p><b>Öğrencilere;</b></p>	Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1. Ödevlerin kendileri için önemli olduğunu açıklarım.					
2. Yaş ve sınıf seviyesini dikkate alarak ödev veririm.					
3. Birbirlerinin ödevlerini kontrol etmesi için fırsat veririm.					
4. Hem grupta hem de bireysel olarak yapacakları türden ödevler veririm.					
5. Bireysel farklılıkları dikkate almadan sınıf geneline uygun olacak ödevler veririm.					
6. Ödevlerin kendilerine neler kazandıracığını anlatırım.					
7. Ödevlerini yapmadıklarında ceza veririm.					
8. Arkadaşlarıyla ilişkilerini kuvvetlendirecek türden ödevler veririm.					
9. Tercihlerini kendilerinin yapabileceği alternatifli ödevler veririm.					
10. Tüm ödevleri duyurup, bunları not alabilmeleri için gerekli zaman tanırım.					
11. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ödev veririm.					
12. Verdiğim ödevlerin açık ve iyi tanımlanmış olmasına özen gösteririm.					
13. Ödevlerin ne zaman teslim edileceğini söylerim.					
14. Ödevlerine yardımcı olabilecek kaynakları tanıtırım.					
15. Öğrenilecek konuya ilgi çekecek ödevler veririm.					
16. Ödevleri dersin sonunda birkaç dakikada veririm.					
17. Tatillerinde ödev vermeyi tercih etmem.					
18. Ödev verirken öğrencilerin ödevlerine ayırabilecekleri zaman miktarını göz önünde bulundururum.					
19. Ödevlerini değerlendirip düzelterek geri veririm.					
20. Duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri ödevler veririm.					
21. Ödevleri, öğrencilerin oyun vakitlerini sınırlandırmayacak şekilde veririm.					
22. Okul- ev programlarını dikkate alarak ödev veririm.					
23. Araştırma- inceleme ödevleri veririm.					
24. Başarılı ödevleri için sözel övgüde bulunurum.					
25. Ne amaçla ödev verdiğimi açıklarım.					
26. Öğrenilen konunun kalıcılığını sağlayacak pekiştirecek türden ödevler veririm.					
27. Ödevleri nasıl yapacaklarını açıklarım.					

ÖĞRETMENLERİN ÖDEV UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
28. Meslektaşlarımla, yaptığım ödev uygulamalarını tartışırım.					
29. Her sınıf seviyesinde ödev türleri için yönergeler hazırlarım.					
30. Ödevlerin değerlendirilmesinde alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanırım.					
31. Öğrencilerin ödev yapma durumlarını karneye yansıtırım.					
32. Velilere ödevler hakkında bilgi veririm.					
33. Ödevlerini yapmayan öğrencilere eleştirici ifadeler kullanırım.					
34. Ödevlerin miktarını değil niteliğini önemserim.					
35. Başarılı ödevleri karneye yansıtırım.					
36. Ödevleri değerlendirirken öğrencilerin evdeki çalışma koşullarını göz önünde bulundururum.					
37. Hafta sonunda ödev vermeyi tercih etmem.					
38. Ödevlere yönelik olumsuz tutumları olan öğrencilerimin velileriyle iletişime geçerim.					
39. Öğrencilerin ödevlerini mutlaka kontrol ederim.					
40. Ödevlerin kontrolünü benim dışımda velilerin de yapmasını isterim.					
41. Ödevini yapmayan öğrenciye yapmama sebebine göre esnek davranabilirim.					
42. Ödevleri değerlendirirken öğrencimin Sosyo-ekonomik yapısını göz önünde bulundururum.					
43. Velilere ödevler konusunda çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarını anlatırım.					
44. Aynı türden ödevler vermektense ödevlerde çeşitlilik sağlarım.					
45. Velilere, öğrencilerin ödevlerini yapmamaları için uyarıda bulunurum.					
46. Ödevlere not vermem.					
47. Öğrencilerin bağımsız araştırma yapmalarına uygun yerler hakkında bilgi veririm.					
48. Öğrencileri, ödevlerini yaparken yararlanabilecekleri kaynaklara yönlendiririm.					
49. Öğrencilere ödevlerini kendilerinin değerlendirip düzeltmesi için fırsat veririm.					
50. Ödevlerin üzerine öğrenciyi geliştirecek ifadeler yazarım.					

## EK 4

## VELİ ANKET FORMU

*Değerli Veliler,*

*Bu anket "Kişisel Bilgiler" ve "Ailelerin Ödev Uygulamalarına Yönelik Görüşleri" olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ankette bulunan ifadelerde size uygun olan seçeneğe (X) işareti koymanız yeterli olacaktır. Ankete vereceğiniz cevaplar bilimsel araştırmanın verilerini oluşturacaktır. Lütfen size uygun olan seçeneklerden yalnızca birini seçiniz. Ayrıca hiçbir ifadeyi yanıtsız bırakmayınız.*

*Aşağıdaki sorulara ne kadar samimi ve dikkatli cevaplar verirseniz araştırmamızın geçerliliği ve güvenilirliği o kadar artacaktır. Araştırmaya olan katkılarınız ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.*

Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER

Yüksek Lisans Öğrencisi (Sınıf Öğretmeni) Sabahat ÖCAL

## KİŞİSEL BİLGİLER

**Çocuğunuzun Okuduğu Okulun Adı:**

**Çocuğunuz kaçınıcı sınıfa gidiyor?** ( ) 4 ( ) 5

**Kaç çocuğunuz var?** ( ) 1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4 ve üzeri

**Mesleğiniz:**

( ) Serbest meslek ( ) Memur ( ) Çiftçi ( ) Diğer (.....)

( ) İşçi ( ) Esnaf ( ) Emekli

**Öğrenim Durumunuz:**

( ) İlkokul ( ) Lise ( ) Lisans

( ) Ortaokul ( ) Yüksekokul ( ) Lisans Üstü (Mastır, Doktora)

**Ortalama Aylık Geliriniz:**

( ) 250-500 YTL arası ( ) 1000-2000 YTL arası

( ) 500-750 YTL arası ( ) 2000 YTL den daha fazla

( ) 750-1000 YTL arası

<p style="text-align: center;"><b>AİLELERİN ÖDEV UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ</b></p> <p><b>Çocuğumun,</b></p>	Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1. ödevleri varken başka bir şey yapmasına izin vermem.					
2.ödevleri ilgi ve ihtiyaçlarına uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşıyorum.					
3. ödevlerine yardımcı olmak için kendimi geliştiririm.					
4. ödevleri ile ilgili öğretmeniyle iletişim kurarım.					
5. ödevleri için gereken araştırmaları ben yaparım.					
6. her akşam bitirdiği ödevleri bana göstermesini isterim.					
7. ödevleri konusunda karşılaştığı sorunları onunla tartışarak çözüm bulmasına yardımcı olurum.					
8. ödev yaptığı yerin yeterince aydınlanmasına dikkat ederim.					
9. ödev yaptığı yerin sıcaklığının en uygun şekilde olmasına dikkat ederim.					
10. ödeviyle ilgili kafama takılan bir konu olursa öğretmenini aramaktan çekinmem.					
11. ödevlerine yönelik olumsuz tutumunu fark edersem, bu konuyu öğretmeniyle paylaşıyorum.					
12. ödevlerini öğretmeninden önce ben kontrol ederim.					
13. ödevlerini yapma konusunda her zaman aynı tavrı takınırım.					
14. yaptığı ödevleri para ile ödüllendiririm.					
15. ödevleri ile ilgili soruları doğrudan cevaplamaktansa, cevabını kendinin bulmasına yardımcı olurum.					
16. yaptığı ödevi anlayıp anlamadığının kontrol ederim.					
17. ödevlerini yapmaktansa yönlendirmeyi tercih ederim.					
18. okuldan gelir gelmez başka şeylerle ilgilenmeden ödevlerini yapmasını isterim.					
19. yetiştiremediği ödevleri ben yaparım.					
20. ödevleri ile ilgili çalışmalarını nasıl yönlendirip olumlu etkileyeceğim konusunda farklı kaynaklardan bilgi almaya çalışırım.					
21. ödevleri, yaşına ve sınıf seviyesine uygun değilse bunu öğretmeniyle paylaşıyorum.					
22. ödevlerine yardımcı olmak için yeni yöntemler öğrenirim.					
23. ödevleri konusunda gösterdiği çabalar için yüreklendiririm.					
24. ödevi varken TV, yüksek sesli müzik vb. unsurların olmasına müsaade etmem.					

<p style="text-align: center;"><b>AİLELERİN ÖDEV UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ</b></p> <p><b>Çocuğuma:</b></p>	Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
25. ev ödevlerinin kendisi için önemli olduğunu anlatırım.					
26. ödevleri ile ilgili sözel övgüler kullanırım.					
27. ödevlerini yaparken hangi kaynaklardan yaralanacağı konusunda yardımcı olurum.					
28. ödevleri için yeterli araç gereç temin ederim.					
29. ödevlerini yapması konusunda sürekli uyarıda bulunurum.					
30. başarıları ödevleri için ödül veririm.					
31. ödevler ile ilgili kendisine verilen sorumlukları yerine getirmediğinde doğacak sorunlar hakkında bilgi veririm.					
32. ödevlerini kendi başına yapmasını beklediğimi söylerim.					
33. ödevlerini rahat yapması için uygun ortamlar hazırlarım.					
34. ödevlerini yaparken yeterli dinlenme araları veririm.					
35. ödevleri için birlikte zaman çizelgesi hazırlarım.					
36. ödevlerini iyi yapan diğer arkadaşlarını örnek gösteririm.					
37. ödevleri için gerekecek kâğıt, kalem, cetvel vb. her türlü malzemenin el altında bulunmasına dikkat ederim.					
38. ödevlerini yapma konusunda iyi bir örnek oluşturmak için kitap, gazete vb. okurum.					
39. ödevleri dışında bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimine katkıda bulunacak etkinliklere zaman ayırmasına olanak sağlarım.					

**EK 5****ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU**

*Merhaba ben Sabahat ÖCAL. Sizlerle araştırmasını yaptığım ev ödevleri konusu ile ilgili konuşmak istiyorum. Bu nedenle sizlerin ödevlerinizle ilgili beklenti ve düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum. Görüşmenin yaklaşık 15 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Başlamadan önce söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz veya sormak istediğiniz bir şey var mı? İzin verirsiniz sorularıma başlamak istiyorum.*

**OKUL:**.....

**TARİH/SAAT:**.....

**1. Size göre, ev ödevleri gerekli midir? Ödevlerin öğrencilere neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?**

**2. Ödevlerle ilgili genel olarak yaşadığınız sıkıntılar nelerdir?**

**3. Ödevlerinizle ilgili ailenizle yaşadığınız sorunlar var mı? Varsa, ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?**

**4. Öğretmenlerinizin ev ödevleri ilgili uygulamalarında sizi en çok memnun eden ve etmeyen durumlar nelerdir?**

**5. Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?**

**EK 6****ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU**

*Merhaba ben Sabahat ÖCAL. Mustafa Kemal Üniversitesi Yüksek Lisans öğrencisiyim. "İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Ve Öğretmenlerin Rolü" başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili araştırmam için sizlerle konuşmak istiyorum. Görüşmenin yaklaşık 15 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Başlamadan önce söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz veya sormak istediğiniz bir şey var mı? İzin verirsiniz sorularıma başlamak istiyorum.*

**OKUL:**.....

**TARİH/SAAT:**.....

**GÖRÜŞMECİ:** Yüksek Lisans Öğrencisi Sabahat ÖCAL

1. *Sizce, ödevlerin öğrencilere olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkiler nelerdir?*
2. *Ödevlerle ilgili sıklıkla karşılaştığınız sorunlar veya zorluklar nelerdir?*
3. *Öğrencilerin ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında ailelerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, aileler, öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutum geliştirmesi için neler yapmalıdır?*
4. *Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, öğretmenler bu konuda neler yapmalıdır?*
5. *Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*



## EK 7

## VELİ GÖRÜŞME FORMU

*Merhaba ben Sabahat ÖCAL. Mustafa Kemal Üniversitesi Yüksek Lisans öğrencisiyim. "İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Oluşmasında Ailelerin Ve Öğretmenlerin Rolü" başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili araştırmam için sizlerle konuşmak istiyorum. Görüşmenin yaklaşık 15 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Başlamadan önce söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz veya sormak istediğiniz bir şey var mı? İzin vererseniz sorularıma başlamak istiyorum.*

**YER:**.....

**TARİH/SAAT:**.....

**GÖRÜŞMECİ:** Yüksek Lisans Öğrencisi Sabahat ÖCAL

1. *Ödevlerin çocuklarınıza olumlu veya olumsuz yönde etkileri var mıdır? Varsa bu etkiler nelerdir?*
2. *Size göre çocuklarınız ödevlerini yapmada ne tür sıkıntılar yaşamaktadırlar?*
3. *Öğrencilerin ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında ailelerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, aileler, öğrencilerin ödevleri ile ilgili olumlu tutum geliştirmesi için neler yapmalıdır?*
4. *Öğrencilerin ev ödevleri ile ilgili tutumlarının oluşmasında öğretmenlerin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz? Sizce, öğretmenler bu konuda neler yapmalıdır?*
5. *Ödev uygulamalarına yönelik belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir?*

## ÖZGEÇMİŞ

### **KİŞİSEL BİLGİLER:**

Adı-Soyadı: Sabahat ÖCAL

Doğum Tarihi: 05.06.1984

Doğum Yeri: Antakya/HATAY

Yabancı Dil: İngilizce

e- posta: sabahatdener@hotmail.com

### **ÖĞRENİM DURUMU:**

2007- 2009: Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana  
Bilim Dalı, Yüksek Lisans

2003- 2007: Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği  
Bölümü

1996- 2003: Hatay - Selim Nevzat Şahin Anadolu Lisesi (Ortaokul ve Lise)

1994- 1996: Hatay- Ayşe Fitnat İlköğretim Okulu

1991- 1994: İzmir- Balçova İlkokulu

### **İŞ DENEYİMİ:**

2007- 2008: Hatay İli Altınözü İlçesi Keskincik İ.Ö.O

2008- 2009: Adana İli Çukurova İlçesi Toki Şehit Bahattin Kalaycı İ.Ö.O

2009- \_\_\_\_\_ : Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü